

ನಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನ

SOCIAL SCIENCE

KANNADA MEDIUM

ಎಂಣನೆಯ ತರಗತಿ

STANDARD EIGHT

ಅವಧಿ II

Term II

1. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಈಸ್ಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕಂಪನಿಯ ಆಳ್ವಿಕೆ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1773 – ಕ್ರಿ.ಶ. 1857)

ಉದ್ದೇಶ ವಾರನ್ ಹೆಚ್ಚಿಂಗ್ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1772 – 1785)

ಕ್ರಿ.ಶ. 1772 ರಲ್ಲಿ ಬಂಗಾಳದ ಗವರ್ನರ್ ಆಗಿ ವಾರನ್ ಹೆಚ್ಚಿಂಗ್ ನೇಮಿಸಲ್ಪಟಿಸು. ನಂತರ ಬಂಗಾಳದ ಗವರ್ನರ್ ಜನರಲ್ ಹುದ್ದೆಗೆ ಏರಿದನು. ಇವನ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿ.ಶ. 1772 ರಲ್ಲಿ ಬಂಗಾಳದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಭೀಕರ ಕ್ಷಮುದಿಂದಾಗಿ ಜನರು ಹ'ಲ ವಾರು ಕ'ಷ್ಟ ಗ್ರಾಹಕ ನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಬಂಗಾಳದಲ್ಲಿನ ದ್ವಿಮುಖ ಸರ್ಕಾರ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದಾಗಿ ಆರ್ಥಿಕ ದಿವಾಳಿತನವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿತ್ತು ಮತ್ತು ಬಂಗಾಳದಲ್ಲಿರುವ ಕೃಷಿಕರು ಮತ್ತು ಕೆಸಬುದಾರರ ಮೇಲೆ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿತು. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಈಸ್ಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕಂಪನಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ದುರುಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಬಹಳವು ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಂಡರು. ಕಂಪನಿಯ ಆಡಳಿತವು ಹದಗೆಟ್ಟಿತು. ಈ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಪನಿಯವರು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ದೊಡ್ಡ ಮೊತ್ತದ ಸಾಲವನ್ನು ಕೇಳಿದರು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರವು ಈ ಸ್ಟ್ರೋ ಇಂಡಿಂಗ್‌ಎ ಕೆಂಪ'ನಿಂಗ್‌ಎ ವುದ್‌ಪ್ರವೇಶಿಸುವಂತಾಯಿತು. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಪಾಲೀಸ್‌ಮೆಂಟ್ ಕ್ರಿ.ಶ. 1773 ರಲ್ಲಿ ರೆಗ್ನೋಲೇಟಿಂಗ್ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿತು. ಈ ಕಾಯಿದೆ ಭಾರತೀಯ ಸಂವಿಧಾನ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಮೊದಲನೇ ಹಂತವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು.

• ಗವರ್ನರ್ ಜನರಲ್ ನ ಸಹಾಯಕ್ಕಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ಸದಸ್ಯರುಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯ ಸ್ಥಾಪನೆ.

ರೆಗ್ನೋಲೇಟಿಂಗ್ ಕಾಯಿದೆಯ ನ್ಯಾನ್ಯಾತೆಗಳು

ಸರ್ವೋಽಚ್ಚೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯ, ಗವರ್ನರ್ ಜನರಲ್ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿ ಸದಸ್ಯರುಗಳ ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯು ಈ ಕಾಯಿದೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಕರು ಹಾಗೂ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳ ನಡುವೆ ಆಗಾಗ್ಗೆ ವ್ಯೇಮನನ್ನು ಉಂಟಾಯಿತು. ಜೆನ್ಸೆ, ಮುಂಜ್ಯೆ ಗವರ್ನರುಗಳು, ಬಂಗಾಳದ ಗವರ್ನರ್ ಜನರಲ್‌ರ ಆಡೇಶಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಲಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾಯಿದೆಯು ಗವರ್ನರ್ ಜನರಲ್ ನ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ದಾಬ್ರಾಲಗೊಳಿಸಿತು. ಈ ಕಾಯಿದೆಯು ನ್ಯಾನ್ಯಾತೆಗಳನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ಕ್ರಿ.ಶ. 1784 ರಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟನಿನ ಯುವ ಪ್ರಧಾನಿ ವಿಲಿಯಂ ಪಿಟ್ ರವರು ಪಿಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಶಾಸನವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದರು.

ಪಿಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಶಾಸನದ ನಿಬಂಧನೆಗಳು

1. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರದ ಶಿಫಾರಸ್ಸಿನಂತೆ ಗವರ್ನರ್ ಜನರಲ್ ನೇಮಿಸಲ್ಪಡುವರು ಎಂದು ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿ ಸದಸ್ಯರುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯು 4 ರಿಂದ 3ಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಲ್ಪಟಿತು.

2. ಆಡಳಿತದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ 6 ಜನ ಸದಸ್ಯರನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಒಂದು ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿಯನ್ನು ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು.

3. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ರುವ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸೈನಿಕರಿಗೆ, ಸೇನಾದಿಪತಿಯಾಗಿ ಗವರ್ನರ್ ಜನರಲ್ ಕಾಯಿದೆಯಾಗಿ ಸುವರ್ತಿಸಿದ್ದರು. ಮತ್ತು ಜೆನ್ಸೆ, ಮುಂಜ್ಯೆ ಪ್ರಾಂತಗಳು ಅವರ ಅಧಿನಿಧಿತ್ವದಲ್ಲಿರಬೇಕೆಂದೂ,

ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿನಿಧಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಕಂಪನಿಯ ಆಡಳಿತ ನಡುಸುವ ಲು ಈ ಶಾಸನವನ್ನು ದಾರಿದ್ರ್ಯಾಡಿಕೊಟ್ಟಿತು.

ಲಾಡ್‌ ವಾರನ್ ಹೇಸ್ಟಿಂಗ್ಸ್ ನ ಸುಧಾರಣೆಗಳು ಅಡಳಿತ ಸುಧಾರಣೆಗಳು

ರಾಬಟ್ ಕ್ಲೈವ್ ಬಂಗಾಳ ದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದ್ದ ದಿಮುವಿ ಸರ್ಕಾರ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ರದ್ದುಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು. ಪ್ರಾಂತ್ಯ ಅಡಳಿತವನ್ನು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಈಸ್ಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕಂಪನಿ ಯೋಂಡಿತು. ಸರ್ಕಾರದ ಲಿಜಾನ್ ಎಂಬು ಎಂಬು ಪ್ರಾಂತ್ಯ ದಾಬಾ ದ್ವಾರಾ ನಿಂದ ಕಲ್ಪತ್ರಾಗ್ ವರ್ಗಾಯಿಸಲಾಯಿತು.

ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಸುಧಾರಣೆ

ಕಲ್ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಸದರ್ ದಿವಾನಿ ಅದಾಲತ್ [ನಾಗರಿಕ] ಮತ್ತು ಸದರ್ ನಿಜಾಮತ್ ಅದಾಲತ್ (ಅಪರಾಧ) ಎಂಬ ಎರಡು ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳನ್ನು ಸಾಫಿಸಲಾಯಿತು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನಾಗರಿಕ ಮತ್ತು ಅಪರಾಧ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳನ್ನು ಸಾಫಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂ ಮತ್ತು ಮುಸ್ಲಿಂ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲಾಯಿತು.

ವಾಣಿಜ್ಯ ಸುಧಾರಣೆಗಳು

ಕಂಪನಿಯು ಗುಣಮಟ್ಟದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಒಂದು ವಾರೀಜ್ಯ ಮಂಡಳಿಯನ್ನು ರಚಿಸಲಬ್ಬಿತು. ಕಂಪನಿಯ ನೌಕರರು ಖಾಸಗಿಯಾಗಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಮತಿ ನೀಡಲಿಲ್ಲ. ಭಾರತದ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಹೈತ್ಯಾಹಿಸಲು ವರ್ತಕರಿಗೆ ವ್ಯಾಪಾರ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಶೇ. 2.5 ರಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಹಲವು ಸುಂಕದ ಕಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ರದ್ದುಗೊಳಿಸಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಕಲ್ಪತ್ರ, ಧಾಕ್ಕಾ, ಹೂಗ್ಲಿ, ಪಾಟ್‌ ಮತ್ತು ಮುಷ್ಣದಾಬಾದ್ ಸೇರಿದಂತೆ ಏದು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಸುಂಕದ ಕಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ವರ್ವಾಡಿಸಲಾಯಿತು.

ಕಂದಾಯ ಸುಧಾರಣೆಗಳು

ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಲು ಕಲ್ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖಾ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸಾಫಿಸಲಬ್ಬಿತು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಯು ನೇಮಿಸಲಬ್ಬಿತು. ಭೂ ಗುತ್ತಿಗೆ ಅಧಾರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಹೊತ್ತಿಕೆ ಹರಾಜು ಪಡೆಯುವವರಿಗೆ ಕೊಡಲಾಯಿತು. ಅವರು ಆ ಭೂಮಿಯಿಂದ 5

ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಭೂ ಕಂದಾಯ ಪಡೆದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಪಾವತಿ ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು.

ಶಿಕ್ಷಣ ಸುಧಾರಣೆ

ಲಾಡ್ ವಾರನ್ ಹೇಸ್ಟಿಂಗ್ಸ್ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಅದ್ಯತೆ ನೀಡಿದನು. ಮುಸಲ್ಮಾನರ ಶಿಕ್ಷಣ ಬೆಳವಣಿಗಾಗಿ ಶ್ರೀ. 1781 ರಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಮದರಸ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದನು.

ರೋಹಿಲ್ಲಾ ಯುದ್ಧ (ಶ್ರೀ. 1774)

ರೋಹಿಲ್ಲರು ಆಫ್ರಾನ್ ಜನರಾಗಿದ್ದರು. ಇವರು ಮರಾಠರ ಆಕ್ರಮಣಕ್ಕೆ ಬಳಗಾದರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಅಯೋಧ್ಯೆಯ ನವಾಬ ಶುಜಾ-ಲುದ್-ದೌಲನ ಸಹಾಯವನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿದರು. ಇದಕ್ಕೂಗೆ 40 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಲು ಒಟ್ಟಿಕೊಂಡನು. ಶ್ರೀ. 1773 ರಲ್ಲಿ ಮರಾಠರು ರೋಹಿಲ್ಲಾ ವಿಂಡದ ಮೇಲೆ ದಂಡತ್ತಿ ಬಂದಾಗ ಅಯೋಧ್ಯೆ ನವಾಬನ ಸೇನೆಗಳು ರೋಹಿಲ್ಲರಿಗೆ ಬಲ ತಂದುಕೊಟ್ಟವು.

ಆದ್ದರಿಂದ ಮರಾಠರು ಯುದ್ಧ ಮಾಡದೆ ಹಿಂದಿರುಗಿದರು. ಆದರೆ ಒಪ್ಪಂದದಂತೆ ಶುಜಾ-ಲುದ್-ದೌಲಾ 40 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ ರೋಹಿಲ್ಲರು ಯುದ್ಧ ಸಂಭವಿಸದ ಕಾರಣ ಆ ಹಣವನ್ನು ಹಿಂದಿರುಗಿಸಲು ನಿರಾಕರಿಸಿದರು. ತಕ್ಷಣ ಅಯೋಧ್ಯೆ ನವಾಬ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಸಹಾಯವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡನು. ಹೀಗೆ ಬ್ರಿಟಿಷರ ನೆರವು ಪಡೆದು 40 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಾಗಿ ಒಟ್ಟಿಕೊಂಡರು. ಹೀಗೆ ವಾರನ್ ಹೇಸ್ಟಿಂಗ್ಸ್ ತನ್ನ ಸೇನೆಯನ್ನು ರೋಹಿಲ್ಲರ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಕಳುಹಿಸಿದನು. ರೋಹಿಲುರ ಸೋಲ್ಲಾಪ್ಪರು ಮತ್ತು ರೋಹಿಲ್ಲಾ ವಿಂಡ್ ಅಂಗೋಧ್ಯೆಯೊಂದಿಗೆ ವಿಲೀನಗೊಂಡಿತು.

ಎರಡನೇ ಅಂಗೋಧ್ಯೆ-ಮೈಸೂರು ಯುದ್ಧ (ಶ್ರೀ. 1780 - ಶ್ರೀ. 1784)

ಶ್ರೀ. 1769 ರ ಮದ್ರಾಸ್ ಒಪ್ಪಂದವು ಹೈದರ್ ಅಲೀ ಹಾಗೂ ಬ್ರಿಟಿಷರ ನಡುವೆ ವರ್ವಾಡಿತು. ಇದರಂತೆ ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಎಂದು ಒಪ್ಪಂದವಾಯಿತು. ಆದರೆ, ಶ್ರೀ. 1771 ರಲ್ಲಿ ಮರಾಠರು ಮೈಸೂರಿನ

ಮೇಲೆ ದಂಡತ್ತಿ ಹೋದಾಗ ಬ್ರಿಟಿಷರು
ಹೈದರ್‌ಅಲಿಗೆಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ಮುಂದಾಗಲಿಲ್ಲ.
ಇದಲ್ಲದೆ ಹೈದರ್ ಅಲಿ ಮುವ್ಯಿ ಭಾಗವಾಗಿದ್ದ
ಪ್ರೇಂಚರ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿದ್ದ ಮಾಹೆಯನ್ನು ಬ್ರಿಟಿಷರು
ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡರು. ಇದನ್ನು ಹೈದರ್ ಅಲಿ
ವಿರೋಧಿಸಿ ಬ್ರಿಟಿಷರ ವಿರುದ್ಧ ಯುದ್ಧ ಸಾರಿದನು.

ಹೈದರಾ ಅಲ್ಲಿ ಕ್ರಿ. 1780 ರಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಮೇಲೆ
ಯುದ್ಧ ಮಾಡಿದನು. ಕ್ರಿ. 1781 ರಲ್ಲಿ ಹೋಟೋರ್ನ
ಸೋಲ್ವೋ ಎಂಬ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷರ
ಸೇನಾಧಿಪತಿಯಾದ ಸರ್ ಐರ್ಕಾಟನು
ಹೈದರಾಲಿಯನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದನು. ಕ್ರಿ. 1782 ರಲ್ಲಿ
ಆರಣೀ ಎಂಬ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹೈದರಾಲಿ
ಸೋಲಿಸಲ್ಪಟ್ಟನು. ಈ ನಡುವೆ ಹೈದರಾಲಿ
ಮಾರಣಾಂತಿಕ ಕಾಯಿಲೆ ಕ್ಷಾಸ್ತರಾನಿಂದ ಮರಣ
ಹೊಂದಿದನು. ಅವನ ಮಗನಾದ ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನ್
ಯುದ್ಧವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿದನು. ಯುದ್ಧವನ್ನು
ಬಯಸದ ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನ್ ಕ್ರಿ. 1784 ರ
ಮಂಗಳೂರು ಒಪ್ಪಂದದಂತೆ ಎರಡನೇ ಮೈಸೂರು
ಯುದ್ಧವು ಶಾನೆಗೊಂಡಿತು. ಇದರಂತೆ ಎರಡು
ಕಡೆಯವರು ತಾವು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ
ಭಾಗಗಳನ್ನು ಹಿಂತಿರುಗಿಸಲು ಒಟ್ಟಿಕೊಂಡರು.

ಮೊದಲನೇ ಆಂಗ್ಲೋ-ಮರಾಠ ಯುದ್ಧ
(ಕ್ರಿ.ಶ. 1775 - ಕ್ರಿ.ಶ. 1782)

ಕ್ರಿ.ಶ. 1775 ರಲ್ಲಿ ವಾರನ್ ಹೇಸ್ಟಿಂಗ್ಸ್ ಮರಾಠರ ವಿರುದ್ಧ ಯುದ್ಧ ಸಾರಿದನು. ಈ ಯುದ್ಧವು ಕ್ರಿ.ಶ. 1782 ರಲ್ಲಿ ಸಾಲಾಯಿ ಒಪ್ಪಂದದಂತೆ ಯುದ್ಧ

ಕೊನೆಗೊಂಡಿತು. ಈ ಒಪ್ಪಂದದ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಥವರಾವ್ ಹೇಳ್ಯಾಗಿ ಅಧಿಕಾರ ವಹಿಸಿಕೊಂಡನು.

ଲାଦ୍ଦୀ ପାରନ୍ତି ହେସିଂଗ୍‌ନ ଅପରାଧ ଏବାରକେ

మౌదలనే ఆంగ్లో-మరాత యుద్ధపు బ్రిటిష్‌రస్సు మహా ఆధిక ముగ్గట్టిగే సిలుకిసితు. ఇదరింద వారన్ హేస్టింగ్స్ బనారస్‌న రాజు జ్యేత్తా సింగ్‌నమ్మ అధిక తెరిగేయన్న కొడువంతే ఒత్తాయపడిసిదను. రాజును హణవన్న కొడలు నిరాకరిసిదను. హీగాగి వారన్ హేస్టింగ్స్ ఆ రాజునమ్మ అధికారదింద పదచ్చుతిగొళిసిదను. ఇదల్లచే అయోధ్యాయ బేగమోర విజానేయన్న వారన్ హేస్టింగ్స్ వశపడిసికొండను. నకలి సహి వరాదిద ఆరోపద వేఏలే నందశుమారనన్న కొలే మాడలాయితు. వారన్ హేస్టింగ్స్‌నమ్మ అపరాధద విచారణగే ఒళపడిసలాయితు. విచారణయల్లి అవను నిరపరాధి ఎందూ, భారతదల్లి బ్రిటిష్‌ర ఆడళితద బేళవణిగేగె సల్లిసిద సేవెయన్న పరిగణిసియూ అవరన్న ముక్కొలిసితు.

అభాజ

I) ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರ ಆರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

4. ಹೈದರಾಲೀಯ ಮಗ _____.

ಅ) ದೋಸ್ತು ಅಲಿ

ಆ) ಮೀರ್ ಖಾಸಿಂ

ಇ) ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನ್

II) ಬಿಟ್ಟ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ತಂಬಿರಿ.

1. ಕ್ರಿ.ಶ. 1772 ರಲ್ಲಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಭೀಕರ ಬರಗಾಲ ಹೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶ _____.

2. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಪ್ರಧಾನಿ _____ ರವರಿಂದ ಕ್ರಿ.ಶ. 1784 ರಲ್ಲಿ ಹಿಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಶಾಸನ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿತು.

3. ವಾರನ್‌ಹೇಸ್ಟಿಂಗ್ಸ್ ಅಂತ್ಯಗೊಳಿಸಿದ ದ್ವಿಮುಖ ಸರ್ಕಾರ ಆಳ್ವಿಕೆಯನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿದವರು _____

4. ಎರಡನೇ ಆಂಗ್ಲೋ-ಮೈಸೂರು ಯುದ್ಧ _____ ಒಪ್ಪಂದದಂತೆ ಕೊನೆಗೊಂಡಿತು.

III) ಹೊಂದಿಸಿರಿ.

1. ಅಯೋಧ್ಯೆ ನವಾಬ ಸಿವಿಲ್ ನ್ಯಾಯಾಲಯ

2. ಹೈದರ್ ಅಲಿ ಬನಾರಸ್ ರಾಜ

3. ಸದರ್ ದಿವಾನಿ ಅದಾಲತ್ ಮೈಸೂರು ರಾಜ

4. ರಾಜ ಚೈತ್ರ್ ಸಿಂಗ್ ಶುಜಾ-ಉದ್-ದೌಲಾ

IV) ಒಂದು ಪದದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.

1. ಕ್ರಿ.ಶ. 1773 ರಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ.

2. ರೆಗ್ನ್ಯೂಲೇಟಿಂಗ್ ಕಾಯಿದೆಯ ನ್ಯಾನ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಹೊಗಲಾಡಿಸಿದ ಶಾಸನ ಯಾವುದು ?

3. ಗುಣಮಟ್ಟದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಈಸ್ಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕಂಪನಿಯು ಯಾವ ಮಂಡಳಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿತು ?

V) ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.

1. ರೆಗ್ನ್ಯೂಲೇಟಿಂಗ್ ಕಾಯಿದೆ ನ್ಯಾನ್ಯತೆಗಳು ಯಾವುವು ?

2. ಕ್ರಿ.ಶ. 1780 ರಲ್ಲಿ ಹೈದರಾಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಮೇಲೆ ಏಕ ಯುದ್ಧ ಮಾಡಿದನು ?

3. “ರೋಹಿಲ್ಲಾ ಯುದ್ಧ” ದ ಬಗ್ಗೆ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.

VI) ವಿವರವಾಗಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.

1. ವಾರನ್‌ಹೇಸ್ಟಿಂಗ್ಸ್‌ನ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

2. ರೆಗ್ನ್ಯೂಲೇಟಿಂಗ್ ಕಾಯಿದೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು ಯಾವುವು? ರೆಗ್ನ್ಯೂಲೇಟಿಂಗ್ ಕಾಯಿದೆಯ ನ್ಯಾನ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಹಿಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಶಾಸನವು ಹೇಗೆ ಸರಿಪಡಿಸಿತು?

ರಚನಾತ್ಮಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

1. ಚರ್ಚೆಸುವುದು :

“ಕ್ರಿ.ಶ 1773 ರ ರಂಗ್ಯಲೇಟಿಂಗ್ ಕಾಯಿದೆಯು ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನದ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹೊದಲ ಮೆಟ್ಟಿಲು”-ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಸಬೇಕು.

2. ಕಿರುಮಸ್ತಕ ತಯಾರಿಸುವುದು:

ಲಾಡ್‌ ವಾರನ್ ಹೇಸ್ಟಿಂಗ್ಸ್ ಮತ್ತು ಅವರ ಸುಧಾರಣೆಗಳ ಒಗ್ಗೆ ಜಿತ್ತುಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಕಿರುಮಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಅಂಟಿಸುವುದು.

3. ಪ್ರೇರಣೆ ಬರೆಯುವುದು :

1770 ರಿಂದ 1872 ರವರೆಗೆ ಬಂಗಾಳದಲ್ಲಿ ಸಂಭಾಷಿಸಿದ ಭೀಕರ ಕ್ಷಾಮದ ಒಗ್ಗೆ ಪ್ರೇರಣೆ ಬರೆಯುವುದು.

2. ಲಾಡ್‌ ಕಾನ್‌ವಾಲಿಸ್ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1786 – ಕ್ರಿ.ಶ. 1793)

ಲಾಡ್‌ ಕಾನ್‌ವಾಲಿಸ್

ಲಾಡ್‌ ಕಾನ್‌ವಾಲಿಸ್ ಕ್ರಿ.ಶ. 1786 ರಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಗವರ್ನರ್ ಜನರಲ್ ಆದನು. ಇವನು ಸ್ಥಳೀಯ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ತಲೆಹಾಕುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬ ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದನು.

1793 ರಲ್ಲಿ ಲಾಡ್‌ ಕಾನ್‌ವಾಲಿಸ್ ಶಾಶ್ವತ ಭೂಕಂಡಾಯ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಬಂಗಾಳದಲ್ಲಿ ಪರಿಚಯಿಸಿದನು. ಇದರ ಪ್ರಕಾರ ಜಮೀನ್‌ನಾರರು ಭೂಕಂಡಾಯಾವನ್ನು ಅವರು ವಸೂಲಿ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲೇ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಹಣದ ರುಪದಲ್ಲಿ ಬಿಜಾನೆಗೆ ಪವತಿಸಬೇಕು. ಅವರು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಪಾವತಿಸಬೇಕಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಭೂಮಿನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸಿ ಅಧಿಕ ಹಣವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದರು. ಈ ಪದ್ಧತಿಯಿದ ಜಮೀನ್‌ನಾರರು ದೈತರಿಗಿಂತಲೂ ಅಧಿಕ ಲಾಭಗಳಿಸಿದರು.

ಅನುಷ್ಠಾನಗಳು

ಈ ಪದ್ಧತಿಯು ಜಮೀನ್‌ನಾರರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟಿತು. ಜಮೀನ್‌ನಾರರು ಭೂ ವರಾಲೀಕರಾದರು. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವಿಶ್ವಾಸಿಗಳಾದರು. ಜಮೀನ್‌ನಾರರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಪಡಿಸಿದರು. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಈಸ್ಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕಂಪನಿಗೆ ಖಾಯಂ ಆದಾಯ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವು ದೊರೆಯಿತು.

ಖಾಯಂ ಆದಾಯ ದೊರೆತದ್ದರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಆಡಳಿತ ನಡೆಯಿತು. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವು ನಡೆಯುವ ಕಂಡಾಯ ನಿರ್ಣಯ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಎದುರಾಗುವ ನ್ಯಾನತೆಗಳನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲಾಯಿತು.

ನ್ಯಾನತೆಗಳು

- ಜಮೀನ್‌ನಾರರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಲಾಭ ಪಡೆದುಕೊಂಡರು.
- ರೈತರು ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಒಳಗಾದರು.
- ಅಧಿಕವಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಸರ್ಕಾರದ ಖರ್ಚಗಾಗಿ ಸರ್ಕಾರವು ಇತರ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಿಗೂ ಕಂಡಾಯ ಹೆಚ್ಚಿಸಿತು.
- ಸರ್ಕಾರವು ಜನರ ನೇರ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿತು.

ಆಡಳಿತ ಸುಧಾರಣೆಗಳು

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನಾಗರಿಕ ಸೇವೆಯ ಮೂಲಕ ಕಾನ್‌ವಾಲಿಸ್ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಆಳ್ವಿಕೆ ನಡೆಸುವ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿದನು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವನನ್ನು “ಭಾರತೀಯ ನಾಗರಿಕ ಸೇವೆಯ ತಂದೆ” ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಯಿತು.

ಕಾನ್‌ವಾಲಿಸ್‌ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ವೇತನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಅರ್ಕಾಡೆಯನ್ನಾರ್ಥಿಸಿ ಉನ್ನತ ಪದವಿಗಳಿಗೆ ಬದ್ದಿ ನೀಡಿದನು. ಕಂಪನಿ ನೌಕರರು ಖಾಸಗಿಯಾಗಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಮತಿ ನೀಡಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ಉನ್ನತ ಪದವಿಗಳು ಬ್ರಿಟಿಷರಿಗೇ ಮೀಸಲಾಯಿತು. ಭಾರತೀಯರು ಸಹಾಯಕ ಹೃದ್ದೆಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ನೇಮಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಮೊಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆ ಸುಧಾರಣೆಗಳು

ಕಾನ್‌ವಾಲಿಸ್ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಶಾಶ್ವತ ಮೊಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ರಚಿಸಿದನು. ಕ್ರಿ.ಶ. 1791 ರಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪತ್ವಾದಲ್ಲಿ ಮೊಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆ ಆಯುಕ್ತರನ್ನು ನೇಮಿಸಿದ್ದನು. ಡೆಲ್ಮೆಗಳನ್ನು ‘ತಾಙ್’ ಎಂದು ಹಲವು ವಿಭಾಗಗಳನ್ನಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ‘ದರೋಗ್’ ಎಂಬ ಪೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಂತುನ್ನು ನಿಯುಕ್ತಗೊಳಿಸಿದನು. ಮೊಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ

ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರ

ಕೂಡ ಉನ್ನತ ಹುದ್ದೆಗಳಿಗೆ ಭಾರತೀಯರನ್ನು ನೇಮಿಸಲಿಲ್ಲ.

ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಸುಧಾರಣೆಗಳು

ಲಾರ್ಡ್ ಕಾನ್‌ವಾಲಿಸ್ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದನು. ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಇಲಾಖೆ ಕೆರ್ಚೆವ್ಯಾಧಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು. ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಇವರಿಗೆ ಒಟ್ಟಿಸಲಾಯಿತು. ಜಿಲ್ಲೆ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸೀಲ್ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಿನಲ್ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು. ನಾಲ್ಕು ಪ್ರಾಂತೀಯ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳನ್ನು ಧಾಕ್ಕಾ, ಕಲ್ಕತ್ತಾ, ಮೈಸೂರು ದಾಬಾದ್ ಮತ್ತು ಪಾಟ್ಕಾದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು. ಕಾನ್‌ವಾಲಿಸ್ ನ್ಯಾಯಾಧಿಕರಲ್ಲಿದ್ದ ಭೂಪ್ರಾಜಾರ ಮತ್ತು ಲಂಚಕೋರೆಶನವನ್ನು ತಡೆಯಲು ಅವರ ಮಾಸಿಕ ವೇತನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಯಿತು. ಇವನು ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಶುಲ್ಕವನ್ನು ರದ್ದುಪಡಿಸಿದನು. ಶ್ರೀ. 1793 ರಲ್ಲಿ ಕಾನ್‌ವಾಲಿಸ್‌ನ ಕಾನ್ವೆನ್ ಸಂಹಿತೆಯನ್ನು ಸರ್ ಜಾರ್ಜ್ ಬಾಲೋ ಕ್ರಾಥೀಕರಿಸ ಪ್ರಕಟಿಸಿದನು.

ಕಂದಾಯ ಸುಧಾರಣೆಗಳು

ಕಾನ್‌ವಾಲಿಸ್ ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಮನರ್ ರಚಿಸಿದನು. ಶ್ರೀ. 1787 ರಲ್ಲಿ ಬಂಗಾಳವನ್ನು ಹಲವು ಭಾಗಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಭಾಗವನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಅಧೀನಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸಲಾಯಿತು. ಇವನು ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೇಲ್ಕಾರಣ ಮಾಡುವ ಹೊಳೆಗಾರಿಕೆ ನೀಡಿದನು.

ವಾಣಿಜ್ಯ ಸುಧಾರಣೆಗಳು

ಕಾನ್‌ವಾಲಿಸ್ ಬ್ರಿಟಿಷರು, ಭಾರತದ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳೊಡನೆ ನೇರವಾಗಿ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವ ಅಧಿಕಾರ ಮಾರಾಟದ ಕ್ರಮವನ್ನು ಮನಃ ಜಾರಿಗೆ ತಂದನು.

ಈ ಮೂಲಕ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಕಾಸ್ಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕಂಪನಿಯ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದನು.

ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನ್

ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನ್ ಹೃದರಾಲಿಯ ಮಗನಾಗಿ ಶ್ರೀ. 1753 ರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿನ ಬಳಿ ಜನಿಸಿದರು.

ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನ್

ಇವರು ತಂದೆಯಂತೆ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಆಡಳಿತಗಾರರೂ, ಯುದ್ಧ ವೀರರೂ, ಆಗಿದ್ದರು. ಬ್ರಿಟಿಷರು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಆಳ್ಳಿಕೆ ನಡೆಸುವುದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿದರು. ಇವರು ಸಾವ್ಯಾಜ್ಯದ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಸುಭದ್ರವಾದ ಕೋಟಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದರು. ನೀಲಗಿರಿಯಲ್ಲಿರುವ ದ್ವಾರ್ಗ ಕೋಟಿಯನ್ನು ಅವರ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕೋಟಿಯಾಗಿದೆ. ಇವರು ಕಲೆ ಮತ್ತು ವಾಸ್ತು ಶಿಲ್ಪ ಪ್ರೇಮಿಯಾಗಿದ್ದರು.

ಟಿಪ್ಪುಸುಲ್ತಾನವನನ್ನು "ಮೈಸೂರಿನ ಹುಲಿ"

ಎಂದು ಹೆಷ್ಟೆಯಿಂದ ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಹುಲಿ ಟಿಪ್ಪುವಿನ ಶ್ರೀತಿಯ ಪ್ರಾಣಿಯಾಗಿದೆ. ಅವರ ಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಹುಲಿಯ ಲಾಂಭನ ಕೆತ್ತಲಾಗಿತ್ತು. ಹಾಗೂ ಸೇನಾ ಸಮವಸ್ತುದಲ್ಲಿಯೂ ಹುಲಿ ಲಾಂಭನವನ್ನು ಹಾಕಲಾಗಿತ್ತು. ತಂದೆಯಂತೆಯೇ ಇವರ ಮರಣದ ನಂತರ ಇವರನ್ನು ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಸಮಾಧಿ ಮಾಡಲಾಯಿತು.

ವಿದೇಶಾಂಗ ನೀತಿ

ಮೂರನೇ ಆಂಗೋ-ಮೈಸೂರು ಯುದ್ಧ : (ಶ್ರೀ. 1790 – 1792)

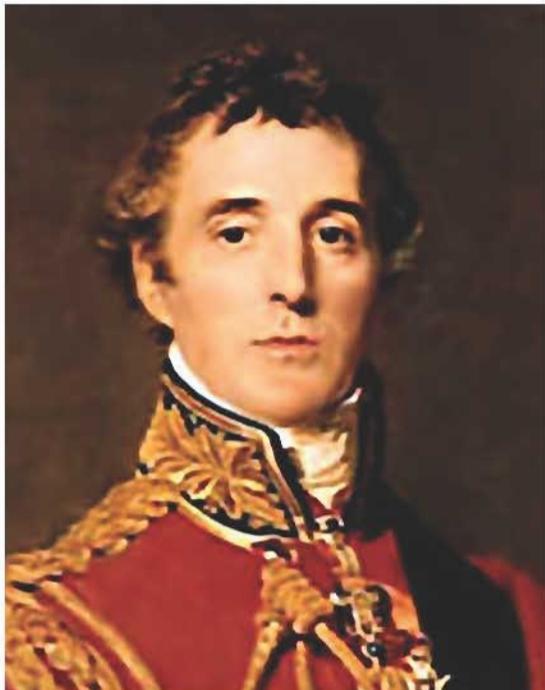
ಎರಡನೇ ಆಂಗೋ-ಮೈಸೂರು ಯುದ್ಧದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನನು ಬ್ರಿಟಿಷರು ತಮ್ಮ ರಾಜಕೀಯ ಅಧಿಪತ್ಯವನ್ನು ದವ್ವಿನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲು

ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು. ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನ್ ತನ್ನ ಬಲವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಡು ಪ್ರೇರಿತರು ಮತ್ತು ಟಿಕ್‌ಯಿರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಬ್ರಿಟಿಷರನ್ನು ಭಾರತದಿಂದ ಹೊರಹಾಕಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು. ಇದನ್ನು ತಿಳಿದ ಕಾನ್‌ವಾಲಿಸ್ ಹೈದರಾಬಾದ್ ನಿಜಾಮ ಮತ್ತು ಮರಾಠರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಟಿಪ್ಪುವನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಯೋಜಿಸಿದರು. ಬ್ರಿಟಿಷರ ಬೆಂಬಲ ಹೊಂದಿದ್ದ ತಿರುವಾಂಕೂರ್ ರಾಜನ ಮೇಲೆ ದಂಡೆತ್ತಿ ಹೊಡಿಸಿದ್ದರು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಕ್ರಿ.ಶ. 1790 ರಲ್ಲಿ ಕಾನ್‌ವಾಲಿಸನು ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನನ ವಿರುದ್ಧ ಯುದ್ಧ ಸಾರಿದನು. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸೇನೆ ಬೆಂಗಳೂರನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡು, ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದ ಬಳಿ ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದನು.

ಕ್ರಿ.ಶ. 1792 ರಲ್ಲಿ ಅಂಗ್ಲೋ-ಮ್ಯಾಸೂರು ಯುದ್ಧವು 'ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣ ಶಾಂತಿ ಒಪ್ಪಂದ'ದೂಂಡಿಗೆ ಮುಕ್ತಾಯಗೊಂಡಿತು.

ಲಾರ್ಡ್ ವೆಲ್ಲಿಸ್ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1796 – ಕ್ರಿ.ಶ. 1805)

ಕಾನ್‌ವಾಲಿಸ್ ನ್ಯಾಂತರ ಸರ್‌ ಜಾನ್‌ಶೈಲೋನ್‌ನು ಬಂಗಾಳದ ಗವರ್ನರ್ ಜನರಲ್ ಆಗಿ ಅಧಿಕಾರ ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ತಟಸ್ಥ ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಆಳ್ವಿಕೆ ನಡೆಸಿದನು. ಇವನ ನಂತರ

ಲಾರ್ಡ್ ವೆಲ್ಲಿಸ್

ಲಾರ್ಡ್ ವೆಲ್ಲಿಸ್ ಗವರ್ನರ್ ಜನರಲ್ ಆಗಿ ಅಧಿಕಾರ ವಹಿಸಿಕೊಂಡನು. ಇವನು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಸಹಾಯಕ ಸೈನ್ಯ ಪಡ್ಡತಿಯನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿದನು. ಇವನು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಕ ಸೈನ್ಯ ಪಡ್ಡತಿಯ ಮೂಲಕ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಸ್ಥಿರಗೊಳಿಸಿದನು.

ಸಹಾಯಕ ಸೈನ್ಯ ಪಡ್ಡತಿ

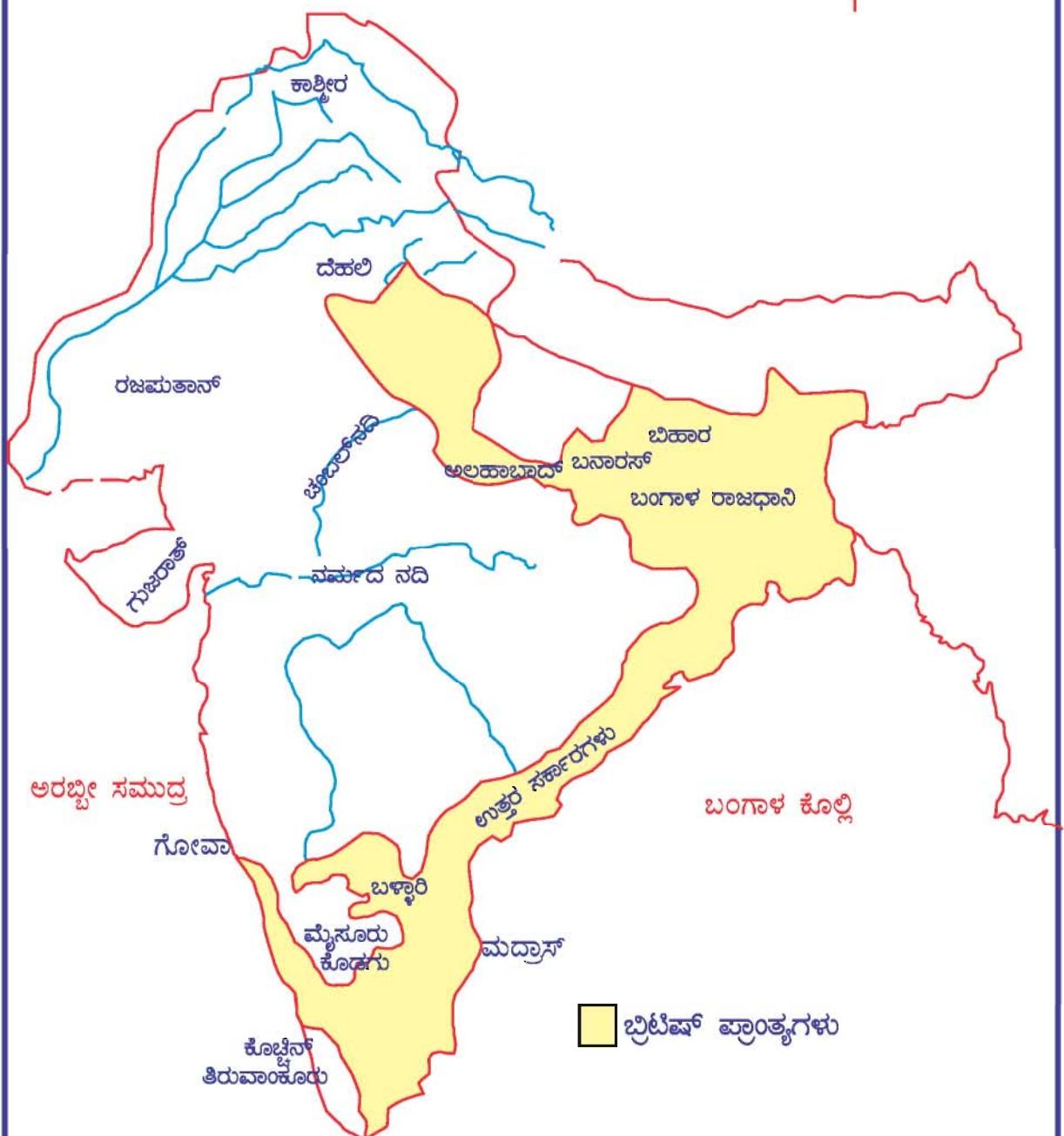
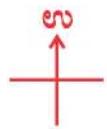
ಲಾರ್ಡ್ ವೆಲ್ಲಿಸ್ಯಿಯ ಸಹಾಯಕ ಸೈನ್ಯ ಪಡ್ಡತಿಯ ಮೂಲಕ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಆಳ್ವಿಕೆ ನಡೆಸಿ ಸ್ಥಿರೀಯ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಬ್ರಿಟಿಷರ ಆಳ್ವಿಕೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಲು ಬಯಸಿದನು.

ಸಹಾಯಕ ಸೈನ್ಯ ಪಡ್ಡತಿಯ ಮುಖ್ಯಾಂತರಗಳು

ಭಾರತದ ದೇಶಿಯ ರಾಜರುಗಳು ತಮ್ಮ ರಕ್ಷಕೆಗಾಗಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸೇನೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸಹಾಯಕ ಸೈನ್ಯ ಪಡ್ಡತಿ ಒಟ್ಟಿಕೊಂಡ ಭಾರತದ ಅರಸರು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸೈನ್ಯದ ವೆಚ್ಚದ ಬಾಬ್ತಿಗಾಗಿ ಹಣ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯದ ಒಂದು ಭಾಗದ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿದನು. ಸಹಾಯಕ ಸೈನ್ಯ ಪಡ್ಡತಿಯನ್ನು ಒಟ್ಟಿಕೊಂಡ ಭಾರತದ ರಾಜರುಗಳು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಕಾಸ್ಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕಂಪನಿಯ ಅನುಮತಿಯಂತೆ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥಾನದೊಡನೆ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಶಾಂತಿ ಒಪ್ಪಂದದಲ್ಲಿ ಸಹಿ ಹಾಕುತ್ತಿದೆಂದು ತಿಳಿಸಲಾಯಿತು. ಸಹಾಯಕ ಸೈನ್ಯ ಪಡ್ಡತಿಯನ್ನು ಒಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಬೇವ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳು ಬ್ರಿಟಿಷರನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಇತರ ಯುರೋಪಿಯನ್ನರನ್ನು ಇಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಬಾರದೆಂದು ತಿಳಿಸಲಾಯಿತು.

ಸಹಾಯಕ ಸೈನ್ಯ ಪಡ್ಡತಿಯಂತೆ ಬ್ರಿಟಿಷರು ದೇಶಿಯ ಅರಸರುಗಳ ವಿಚಿಂತನಲ್ಲಿ ಪ್ರಬೀಲ ಸೈನ್ಯವೊಂದನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ದಾರಿಮಾಡಿತು.

ವೆಲ್ಲಿಸಿಯ ಅಲ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ

ಹಿಂದೂಮಹಾಸಾಗರ

ಅನುಕೂಲಗಳು

ದೇಶೀಯ ರಾಜರುಗಳ ಹಣದ ಬಳಕೆಯ ಮೂಲಕ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಣೆಮಾಡಿತು. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಾನ್ತ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದುದರಿಂದ ಆ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳ ವಿದೇಶಾಂಗ ನೀತಿಯನ್ನು ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ನಿಯಂತ್ರಿಸಿತು. ಪ್ರೀಂಚರ ಪ್ರಾಬಲ್ಯವನ್ನು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹೊರಡಿಡಲಾಯಿತು. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ವಿಸ್ತಾರಗೊಂಡಿತು.

ನ್ಯಾನ್‌ಡೆಗಳು

ದೇಶೀಯ ರಾಜರುಗಳು ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರ, ಫಾನತೆ ಮತ್ತು ಗೌರವವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡರು. ದೇಶೀಯ ರಾಜರು ಮತ್ತು ಬ್ರಿಟಿಷರು ಜನರ ಕ್ಷೇಮವನ್ನು ಕಡೆಗೆಳಿಸಿದರು.

ಸಹಾಯಕ ಸೈನ್ಯ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಒಬ್ಬಕೊಂಡ ಸಂಸ್ಥಾನಗ

ಲಾಡ್-ವೆಲ್ಲಿಸ್‌ಎಂ ಸಹಾಯಕ ಸೈನ್ಯ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಒಬ್ಬಕೊಂಡ ಮೊದಲ ಭಾರತೀಯ ರಾಜ ಹೈದರಾಬಾದ್‌ನ ನಿಜಾಮು. ಇವನು ಬಿಳ್ಳಿ, ಕಡವ, ಅನಂತಪುರ ಮತ್ತು ಕನ್ನಾರ್‌ಲಾನ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಬ್ರಿಟಿಷರಿಗೆ ನೀಡಿದನು. ಅಯೋಧ್ಯೆ ನವಾಬನನ್ನು ಬಲವಂತಾಗಿ ಸಹಾಯಕ ಸೈನ್ಯ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಒಬ್ಬಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಿದನು. ಹೀಗಾಗಿ ತನ್ನ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಅಧ್ಯ ಭಾಗವನ್ನು ಬ್ರಿಟಿಷರಿಗೆ ನೀಡಿದನು. ರೋಹಿಲ್‌ಖಂಡ ಗೋರಕ್‌ಪುರ ಮತ್ತು ಗಂಗಾ, ಯಮುನಾ ನದಿಗಳ ನಡುವಿನ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನೀಡಿದನು. ಪೇಶ್ವೆ ಎರಡನೇ ಬಾಜಿರಾವ್ ಸಹಾಯಕ ಸೈನ್ಯ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಒಬ್ಬಕೊಂಡನು. ಬಹುತೇಕ ರಾಜರು ಒಬ್ಬಕೊಂಡರೂ ಸಹ ಮೈಸೂರನ್ನು ಆಳಿದ ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನ್ ಸಹಾಯಕ ಸೈನ್ಯ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪದೆ ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದನು.

ನಾಲ್ಕನೇಷು ಆಂಗ್ಲೋ-ಮೈಸೂರು ಯುದ್ಧ-

(ಕ್ರಿ.ಶ.1799)

ಕಾರಣಗಳು

ಸಹಾಯಕ ಸೈನ್ಯ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನ್ ಒಪ್ಪದೆ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಮೇಲೆ ಸೇಡು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳು ಬಯಸಿದರು. ಮತ್ತು 3ನೇ ಆಂಗ್ಲೋ-ಮೈಸೂರು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ತಾನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದ ಭೂಭಾಗಗಳನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಪಡೆಯಲು ಬಯಸಿದರು.

ಟಿಪ್ಪುಸುಲ್ತಾನ್ ಪ್ರೀಂಚ್, ಕಾಬೂಲ್, ಅರೇಬಿಯ, ಕಾನ್‌ಸಾಂಟಿನೋಪಲ್ ಮುಂತಾದ ದೇಶಗಳ ಸಹಾಯ ಪಡೆದು ಬ್ರಿಟಿಷರನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಆ ದೇಶಗಳಿಗೆ ರಾಯಭಾರಿಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದರು. ಹೀಗಾಗಿ ಯುದ್ಧವನ್ನು ತಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಕ್ರಿ.ಶ.1799ರಲ್ಲಿ ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನನು ಮಳವಳಿಯಲ್ಲಿ ಸೋತರು. ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣ ಕೋಟಿಯನ್ನು ಟಿಪ್ಪು ರಷ್ಟಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದಾಗ 4ನೇ ಮೇ 1799 ರಂದು ಕೊಲ್ಲಲಪ್ಪಿರು. ಇವರ ಮರಣದೊಂದಿಗೆ ಯುದ್ಧ ಕೊನೆಗೊಂಡಿತು.

ಪರಿಣಾಮಗಳು

ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣ, ಕೊಯಮತ್ತಾರು, ಕೆನರಾ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಧಿಕರಿಸಿಕೊಂಡರು.

ಹೈದರಾಲಿ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಮೈಸೂರು ಸಿಂಹಾಸನವನ್ನು ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನ ಪುರಾತನ ಹಿಂದು ರಾಜವಂಶದ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಕೃಷ್ಣ ಎಂಬುವವರಿಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿಸಲಾಯಿತು. ಟಿಪ್ಪು ಕುಟುಂಬದವರನ್ನು ವೇಲೂರಿಗೆ ಖೈದಿಗಳಾಗಿ ಕಳುಹಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಯುದ್ಧದಿಂದಾಗಿ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಮುಸ್ಲಿಮರ ಆಡಳಿತ ಕೊನೆಗೊಂಡಿತು ಮತ್ತು ದಕ್ಕಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಬಲಿಪ್ಪ ಶಕ್ತಿಗಳಾದರು.

ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾಷೆ

ಎರಡನೆಯ ಅಂಗ್ಲೋ-ಮರಾಠರ ಯುದ್ಧ (ಕ್ರಿ.ಶ.1803)

ಪೇಶ್ವೆ ಎರಡನೇ ಬಾಜಿರಾವುನು ಸಹಾಯಕ ಸೈನ್ಯ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಬ್ರಿಟಿಷರೊಡನೆ ಬೆಸ್ಸೀನ್ ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಿಕೊಂಡನು. ಆದರೆ, ಮರಾಠರ ಮುಖಿಂಡರಾದ ಸಿಂದ್ಯಾ ಮತ್ತು ಬೋನ್ಲ್ ಕ್ಷಣಿ ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು ತಿರಿಸ್ತರಿಸಿದರು. ಇವರಿಬ್ಬರು ಜೊತೆಗೂಡಿ ಬ್ರಿಟಿಷರೊಡನೆ ಯುದ್ಧ ಹೂಡಲು ಮುಂದಾದರು. ಇದು ಆಂಗ್ಲೋ-ಮರಾಠ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ

ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಸೇನಾಧಿಪತಿ ಆರ್ತರ್‌ವೆಲ್ಸಿ ಕ್ರಿ. 1803 ರಲ್ಲಿ ಅಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ ಅರಿಫಾನಾ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಮರಾಠರನ್ನು ಸೋಲೆಸಿದರು.

ಪರಿಷಾಮಗಳು

బ్రిటిష్ తుస్స ఇండియా కంపనియ శ్రేష్ఠ గవనర్ రా జనరల్ గళల్లి లాడ్ వెల్సీయు ఒచ్చనాగిద్దానే. ఇవను భారతదల్లి ఇంగ్లీష్ తుస్స ఇండియా కంపనియన్న ఒందు రాజకీయ శక్తియన్నాగి పరివర్తిసిదను.

ଅଭ୍ୟାସ

I) ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು, ಆರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

II) ಹೊಂದಿಸಿರಿ.

1. ಶಾಶ್ವತ ಭೂಕರ್ಮದಾಯ ಪದ್ಧತಿ	ಲಾಡ್‌ ವೆಲ್ಲೆಸ್
2. ಸಹಾಯಕ ಸೈನ್ಯ ಪದ್ಧತಿ	ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣ ಒಪ್ಪಂದ
3. ಸರ್ ಜಾನ್ ಶೋರ್	ಲಾಡ್‌ ಕಾನ್‌ವಾಲೀಸ್
4. ಮೂರನೇ ಆಂಗ್ಲೋ-ಮೈಸೂರು ಯುದ್ಧ	ತಟಸ್ ನೀತಿ

III) ಬಿಟ್ಟು ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ತುಂಬಿರ.

1. ಶಾಶ್ವತ ಭೂಕಂದಾಯ ಪದ್ಧತಿಯು _____ ರಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿತು.
 2. ಶಾಶ್ವತ ಮೊಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು _____ ರವರು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು.
 3. _____ ರವರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಕಾನ್‌ ವಾಲೀಸ್‌ನು ಹೊಸ ಕಾನೂನು ಸಂಹಿತೆಯನ್ನು ರಚಿಸಿದನು.
 4. ಲಾಡ್‌ ವೆಲ್ಲೈಸ್ _____ ರಲ್ಲಿ ಗವರ್ನರ್ ಜನರಲ್ ಆದನು.

IV) ಒಂದು ಪದದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.

1. ಶಾಶ್ವತ ಭೂಕಂದಾಯ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ತೊಂದರೆಗೇಡಾದವರು ಯಾರು ?
2. ಲಾರ್ಡ ವೆಲ್ಲೆಸ್ಟಿಯು ಅನುಸರಿಸಿದ ನೀತಿ ಯಾವುದು ?
3. ಸಹಾಯಕ ಸೈನ್ಯ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಒಟ್ಟುಕೊಂಡ ಭಾರತದ ಮೊದಲ ರಾಜ ಯಾರು ?

V) ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.

1. ಲಾರ್ಡ ಕಾನ್ಟಾಲಿಸ್‌ನು ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ರೂಪಿಸಿದನು ?
2. ನಾಲ್ಕನೇ ಆಂಗ್ಲೋ-ಮೈಸೂರು ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳಾವುವು ?
3. ಲಾರ್ಡ ಕಾನ್ಟಾಲಿಸ್ 1790 ರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿನ ವಿರುದ್ಧ ಏಕ ಯುದ್ಧ ಸಾರಿದರು?

VI) ವಿವರವಾಗಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.

1. ಲಾರ್ಡ ಕಾನ್ಟಾಲಿಸ್‌ನು ಪರಿಚಯಿಸಿದ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
2. ಲಾರ್ಡ ಕಾನ್ಟಾಲಿಸ್‌ನ ಶಾಶ್ವತ ಭೂಕಂದಾಯ ಪದ್ಧತಿ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಿಸಿ.
3. ಲಾರ್ಡ ವೆಲ್ಲೆಸ್ಟಿಯ ಸಹಾಯಕ ಸೈನ್ಯ ಪದ್ಧತಿ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಿಸಿ ಮತ್ತು ಅದರ ಅನುಕೂಲ ಮತ್ತು ನೋನ್ಯತೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.

VII) ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆ:

1. ಭಾರತೀಯ ನಾಗರಿಕ ಸೇವೆ “ಭಾರತದ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಬೆನ್ನೆಲುಬು” ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಭಾರತೀಯ ನಾಗರಿಕ ಸೇವೆ ಇಂದು ಭಾರತದ ಆಡಳಿತ ಸೇವೆಯಾಗಿ ಮುಂದುವರಿದಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕುರಿತು ವರದಿಯೋಂದನ್ನು ತಯಾರಿಸಬೇಕು.
2. ಭಾರತದ ನ್ಯಾಯಲ್ಲಿ ಲಾರ್ಡ ವೆಲ್ಲೆಸ್ಟಿಯ ಆಳ್ವಿಕೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದ್ದೆ ಮತ್ತು ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು.

ಜ್ಞಾನ ಪ್ರಯೋಗ

ರಚನಾತ್ಮಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

1. ಕಾಗದದ ಸುರುಳಿ (Scroll) ತಯಾರಿಸುವುದು:

ಲಾಡ್‌ಕಾನ್‌ ವಾಲಿಸ್‌ನ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಕಾಗದದ ಸುರುಳಿಯೊಂದನ್ನು ತಯಾರಿಸುವುದು.

2. ವರದಿ ತಯಾರಿಸುವುದು:

“ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನ್ ಮೈಸೂರಿನ ಹುಲ್ಲಿ” ಎಂಬುದನ್ನು ಕುರಿತು ವರದಿಯೊಂದನ್ನು ತಯಾರಿಸುವುದು.

3. ಮಾಹಿತಿ ಪಟ್ಟಣ ತಯಾರಿಸುವುದು:

ಕೆಳಕಂಡ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಭಿತ್ತಿ ಮಾಡಿ, ನಾಲ್ಕು ಮೈಸೂರು ಯಥ್ದಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಪಟ್ಟಣ ತಯಾರಿಸಬೇಕು.

ಯಥ್ದ	ವರ್ಣ	ಕಾರಣಗಳು	ಒಪ್ಪಂದಗಳು	ಪರಿಣಾಮಗಳು

4. ಚರ್ಚೆ :

ಸಹಾಯಕ ಸ್ನೇಹ ಪದ್ಧತಿಯ ಭಾರತದ ದೇಶೀಯ ರಾಜರುಗಳನ್ನು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಅಳ್ಳಿಕೆ ನಡೆಸಲು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಈ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಗಂಪು ಚರ್ಚೆ ನಡೆಸುವುದು.

5. 17ನೇ ಶತಮಾನದಿಂದ 20ನೇ ಶತಮಾನದವರೆಗೆ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಕೆಳಕಂಡ ಅಂಶಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಂತೆ ವಿವರಿಸುವುದು.

- ಭಾರತದ ವಾಣಿಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶ.
- ಕೆಲವು ವಾಣಿಜ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ.
- ಭಾರತದ ದೇಶೀಯ ಅರಸರನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಣಾಗೊಳಿಸುವಿಕೆ.
- ಸಂಪೂರ್ಣ ಭಾರತವನ್ನು ಅಧಿನಗೊಳಿಸುವುದು.

3. ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಹೇಸ್ಟಿಂಗ್ಸ್ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1813 – ಕ್ರಿ.ಶ. 1823)

ಲಾಡ್‌ವೆಲ್ಲೆಸ್‌ಯ ನಂತರ ಲಾಡ್‌ಹೇಸ್ಟಿಂಗ್ಸ್ ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಹೇಸ್ಟಿಂಗ್ಸ್ ಬಂಗಾಳದ ಗವರ್ನರ್‌ ಜನರಲ್ ಆದನು.

ಇವನು ಲಾಡ್‌ ವೆಲ್ಲೆಸ್‌ಯ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿದನು. ಇವನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನೇಪಾಳದ ಫೂರ್ವರು, ಪಿಂಡಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಮರಾಠರ ಮುಖಿಂಡರು ಬ್ರಿಟಿಷರ ಸಾವಹಣ್ಣವನ್ನು ಕಿರ್ತುಗೆಯಲು ಮುಂದಾದರು. ಇಂಥಹ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಹೇಸ್ಟಿಂಗ್ಸ್ ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಎದುರಿಸಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಶಾಶ್ವತಗೊಳಿಸಿದನು.

ಇವನ ಆಳ್ವಿಕೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ 1813 ರಲ್ಲಿ ಚಾಟರ್‌ ಕಾರ್ಯದೆಯನ್ನು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿತು.

ಕ್ರಿ.ಶ. 1813 ರ ಚಾಟರ್ ಕಾರ್ಯದೆಯ ಮುಖ್ಯ ಅಂಶಗಳು

ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಈಸ್ಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕಂಪನಿಯ ವ್ಯಾಪಾರದ ಹಕ್ಕನ್ನು 20 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಮುಂದುವರಿಸಲಾಯಿತು. ಭಾರತದೋಳಗಿನ ವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಬಂಧ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಿಗೆ ಮುಕ್ತವಾಗಿಡಲಾಯಿತು. ಈಸ್ಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕಂಪನಿಯ ವ್ಯಾಪಾರದ ಖಾಸಗಿ ಹಕ್ಕು ರದ್ದುಯಿತು. ಭಾರತೀಯರ ಶಿಕ್ಷಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವು 1 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದನು. ಭಾರತದಲ್ಲಿದ್ದ ಯುರೋಪಿಯನ್‌ರ ಧರ್ಮ ರಕ್ಷಣೆಯ ಕ್ರಿಯೆ ಧರ್ಮಗುರುಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸಿದನು. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಧರ್ಮ ಬೋಧಕರುಗಳು ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿಯ ಅನುಮತಿಯಾಂದಿಗೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸಲು ಅನುಮತಿ ಪಡೆದರು.

ಚಾಟರ್ ಕಾರ್ಯದೆಯ ಮಹತ್ವ

ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಈಸ್ಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕಂಪನಿಯ ಪಕ್ಷ ಸ್ವಾಮ್ಯ ಅಧಿಕಾರ ಕೊನೆಗೊಂಡಿತು. ಕ್ರಿ.ಶ. 1813 ಧರ್ಮ ಬೋಧಕರು ತಮ್ಮ ಧರ್ಮವನ್ನು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಲು ಅನುಮತಿ ಪಡೆದರು.

ಫೂರ್ವರೊಡನೆ ಯುದ್ಧ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1814 – ಕ್ರಿ.ಶ. 1816)

ನೇಪಾಳದ ಫೂರ್ವರು ಬ್ರಿಟಿಷರಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಸವಾಲಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದರು. ಇವರು 1814 ರಲ್ಲಿ ಶರೋಜ್ ವುತ್ತು ಬಿತ್ತಾಲನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡರು. ಇದನ್ನು ಬ್ರಿಟಿಷರು ಸವಾಲಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಫೂರ್ವರ ಮುಖಿಂಡ ಅಮರ್ಸಿಂಗ್ ನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದರು. ಕ್ರಿ.ಶ. 1816 ರಲ್ಲಿ ಫೂರ್ವರು ಬ್ರಿಟಿಷರೊಡನೆ ಸಗೌಲಿ ಶಾಂತಿ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಸಹಿ ಹಾಕಲಾಯಿತು.

ಪಿಂಡಾರಿ ಯುದ್ಧ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1816 – ಕ್ರಿ.ಶ. 1818)

ಪಿಂಡಾರಿಗಳು ಮಧ್ಯಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಲೂಟ ವಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಒಂದು ಗುಂಪು ಅಮೀರ್ ಖಾನ್, ವಸಿಲ್‌ಮುಹಮದ್, ಬಿರೀಂಖಾನ್ ಮತ್ತು ಸೇಟ್‌ ಮುಂತಾದವರು ಪಿಂಡಾರಿಗಳ ಮುಖಿಂಡರಾಗಿದ್ದರು. ಗವರ್ನರ್ ಜನರಲ್ ಹೇಸ್ಟಿಂಗ್ಸ್ ಬೃಹತ್ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಕೆಳುಹಿಸಿ ಪಿಂಡಾರಿಗಳನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದನು. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹೇಸ್ಟಿಂಗ್ಸ್ ಪಿಂಡಾರಿಗಳ ಉಪಭಾಂತರ ವನ್ನು ಅಳಿಸಿ ಮಧ್ಯಭಾರತದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಜನರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿದರು.

ಮೂರನೇ ಆಂಗ್ಲೋ-ಮರಾಠ ಯುದ್ಧ

(ಕ್ರಿ.ಶ. 1817 – ಕ್ರಿ.ಶ. 1818)

ಬ್ರಿಟಿಷರ ಆಳ್ವಿಕೆ ಬೆಳವಣಿಗೆಯು ಮರಾಠರಲ್ಲಿ ಅಸೂಯೆಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿತು. ಹೀಗಾಗಿ ಪೇಶ್ವೆ ಎರಡನೇ ಬಾಜಿರಾವ್ ವುರಾತರ್ ಸೇನಾಧಿಪತಿಗಳನ್ನು ಒಗ್ಗಾಡಿಸಿ ಬ್ರಿಟಿಷರ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ರಾಜಕೀಯ ಒಕ್ಕೂಟವನ್ನು ರಚಿಸಿದನು. ಪೇಶ್ವೆ ಎರಡನೇ ಬಾಜಿರಾವ್ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಪೂನಾದಲ್ಲಿದ್ದ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯನ್ನು ಕೊಲೆಗೈದನು. ಇದು ಮೂರನೇ ಆಂಗ್ಲೋ-ಮರಾಠ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿತು. ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಸಂಪೂರ್ಣ ಗೆಲುವು ಪಡೆದುಕೊಂಡರು.

ಪರಿಣಾಮಗಳು

ಈ ಯುದ್ಧದ ನಂತರ ಪೇಶ್ವೆ ಮದ್ದೆಯನ್ನು ಹೇಸ್ಟಿಂಗ್ಸ್ ರದ್ದುಪಡಿಸಿದನು. ಎರಡನೇ

ಇತಿಹಾಸ ಪ್ರಾಣಿ

ବାଜିରାବ୍‌ଗେ ୪ ଲକ୍ଷ ଦୂରପାଯି ଆଜିଏବ
ପ୍ରଧାନ ଶତନମ୍ବ ନୀଦଳାଯିତୁ. ଅନଂତର ମୁରାତ
ଭାଗଦଲୀ ସତାର ଏବଂ ଜିକ୍ଷେ ସାମୁଜ୍ଜ୍ଵଳନ୍ମୟ
ସାହୁପିଲି ଅଦର ସିଂହାସନକୁଣି ଭୁତ୍ପ୍ରେସତି ଶିବାଜିଯ
ଉତ୍ତରାଧିକାରିଯାଙ୍କ ପ୍ରତାପ ସିଂଗନମ୍ବ
ବ୍ରିଟିଶ୍ ସକାର ପ୍ରକ୍ଷେପିତୁ. ବଲିଷ୍ଟ ମୁରାତର
ସାମୁଜ୍ଜ୍ଵ ତମ୍ଭେ ଅଧିକାରିବନ୍ମୟ କଳେଦୁକୋଂଡିତୁ.

ହୀଏ ବ୍ରିଟିଶ୍‌ ସକାର ଭାରତେଲ୍ଲି
ତନ୍ମୁ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ସାମ୍ରାଜ୍ୟରେ ସାହିସିତୁ.

ಇವನ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮದ್ರಾಸ್ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ “ರೈತಾರ್ಥಿ ಪದ್ಧತಿ”ಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದನು. ಈ ಪದ್ಧತಿಯ ಮೂಲಕ ರೈತರು ಭೂ ಕಂಡಾಯವನ್ನು ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದರೆ ಅವರು ಭೂಮಿಯ ಮಾಲೀಕರಿಂದ ಭಾವಿಸಲ್ಪಟ್ಟರು.

ಹೀಗೆ ಲಾಡ್‌ ಹೇಸ್ಟಿಂಗ್ಸ್ ಜನರ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ
ಹಲವು ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವುದರ
ಮೂಲಕ ಉತ್ತಮ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸಿದನು.

ಲಾಡ್‌ ಹೇಸ್ಟಿಂಗ್‌ನ ಸುಧಾರಣೆಗಳು

ಹೇಣಿಂಗ್‌ನು ಶ್ರೀ. 1822 ರಲ್ಲಿ ಬಂಗಾಳದ
ಪೆನೆನ್ಸಿ ಕಾಯ್ದೆ (ಗೇಟೆ ಕಾಯ್ದೆ) ಹೊರಡಿಸಿ ಈ
ಮೂಲಕ ರೈತರ ಹಿತವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿದನು.
ಭಾರತೀಯರ ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ ಶಿಕ್ಷಣ ಪ್ರಗತಿಗಾಗಿ ಶ್ರೀ.
1817 ರಲ್ಲಿ ಕಲ್ಕತ್ತದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾಲೇಜನ್ನು
ಸ್ಥಾಪಿಸಿದನು. ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷಾ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಮೇಲಿದ್ದ
ನಿರ್ಬಂಧಗಳನ್ನು ಸಡಿಲಗೊಳಿಸಿ ‘ಸಮಾಜಾರ ಪತ್ರಿಕೆ’
ಎಂಬ ವಾರ್ತಾ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಣೆಗೆ
ಕಾರಣವಾಗಿದ್ದನು. ಅಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಉನ್ನತ ಮುದ್ರೆಗಳಿಗೆ
ಭಾರತೀಯರನ್ನು ನೇಮಿಸಲಾಯಿತು.

ଓଡ଼ିଆ

II) ಬಿಷ್ಟು ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ತಂದಿರಿ.

1. ಬಂಗಾಳದ ಟಿನೆನ್ನಿ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದವನು _____.
2. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಫೋರ್ಮೆರ ಯುದ್ಧವನ್ನು ಅಂತ್ಯಗೊಳಿಸಲು ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಶಾಂತಿ ಒಪ್ಪಂದ _____.
3. 1813 ರ ಚಾಟ್‌ರ್‌ ಕಾಯಿದೆಯು _____ ಧರ್ಮವನ್ನು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಲು ಅನುಮತಿ ನೀಡಿತು.
4. ಫೋರ್ಮೆರು _____ ಭೂಭಾಗದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

III) ಹೊಂದಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

1. ಅಮರ್ ಸಿಂಗ್	ಪಿಂಡಾರಿಗಳ ನಾಯಕ
2. ಮಾಕ್ಸೇಸ್‌ಹೇಸ್ಟಿಂಗ್ಸ್	ನೇಪಾಳದ ರಾಜಧಾನಿ
3. ಅಮಿರ್‌ಖಾನ್	ಫೋರ್ಮೆರ ನಾಯಕ
4. ಕರ್ತೃಂಡು	ಗವನರ್‌ ಜನರಲ್

IV) ಒಂದು ಪದದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.

1. ಸತಾರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಯಾರಿಗೆ ನೀಡಲಾಯಿತು ?
2. ಲಾಡ್‌ ಹೇಸ್ಟಿಂಗ್ಸ್ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಯ ವಾತಾವರಣ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಹೆಸರೇನು ?
3. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಕ್ರೈಸ್ತ ಧರ್ಮಚೋಧಕರು ನೆಲಸಲು ಅನುಮತಿ ನೀಡಿದ ಕಾಯಿದೆ ಯಾವುದು?

V) ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.

1. ಫೋರ್ಮೆರ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳಾವುವು ?
2. ಮೂರನೇ ಆಂಗ್ಲೋ-ಮರಾಠ ಯುದ್ಧದ ಫಲಿತಾಂಶಗಳಾವುವು ?
3. ಮಾಕ್ಸೇಸ್‌ಹೇಸ್ಟಿಂಗ್ಸ್‌ನ ಸುಧಾರಣೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.

VI) ಎವರವಾಗಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.

1. 1813 ರ ಚಾಟ್‌ರ್ ಕಾಯಿದೆ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯಿರಿ.
2. ಮಾಕ್ಸೇಸ್‌ಹೇಸ್ಟಿಂಗ್ಸ್‌ನು ನಡೆಸಿದ ಯುದ್ಧಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಿಸಿ.

ಇತಿಹಾಸ ಪ್ರಯೋಜನಿ

ರಚನಾತ್ಮಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

1. ಚರ್ಚೆ :

1813 ರ ಚಾಟ್‌ರ್ ಕಾಯಿದೆಯ ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳನ್ನು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಸುವುದು.

2. ಪಟ್ಟಿ ತಯಾರಿಸುವುದು :

ಶಾಶ್ವತ ಭೂ ಕಂದಾಯ ಪದ್ಧತಿಗೂ ರೈತ್‌ಶಾರಿ ಪದ್ಧತಿಗೂ ಇರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಬೇಕು.

3. ವರದಿ ತಯಾರಿಸುವುದು:

“1813 ರ ಚಾಟ್‌ರ್ ಕಾಯಿದ ಭಾರತದ ಶಿಕ್ಷಣದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಮೆಟ್ಟಿಲು” – ಈ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ವರದಿಯೊಂದನ್ನು ತಯಾರಿಸುವುದು.

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆ ||

1. ವ್ಯವಸಾಯ

ವ್ಯವಸಾಯ

ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದ ಮಾನವನ ನಾಗರೀಕತೆಯು ದೊಡ್ಡ ನದಿ ಬಯಲು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆವಣಿಗೆ ಹೊಂದಿ ಸಂಪತ್ತಿರಿತವಾಯಿತು. ಏಕೆಂದರೆ ಮಾನವನು ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯವುದನ್ನು ನದೀ ಬಯಲು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದುದ್ದಲ್ಲದೆ ಆ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ಯಥೇಚ್ಚವಾದ ನೀರು, ಶಲವತ್ತಾದ ಮಣಿ ಉತ್ತಮ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯಲು ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣಗಳಾಗಿ ಕಂಡುಬಂದುದೇ ಆಗಿದೆ.

ವ್ಯವಸಾಯ ಎಂಬುದು ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯಲು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹದಗೊಳಿಸುವ ಕೆಲಸವಲ್ಲದೆ ಜಾನುವಾರುಗಳನ್ನು ಸಾಕುವ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಇದನ್ನು ಕೈಗೆ ಕಸಬು ಎಂದೂ ಕರೆಯಲಾಗುವುದು. ವ್ಯವಸಾಯವು ಒಂದು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

ವ್ಯವಸಾಯದ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳು ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಳೆಗಳು ಎಂದು ವರದು ಭಾಗಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳು ಜೀವನಾಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಬೆಳೆಯವ ಬೆಳೆಗಳು ಅಥವಾ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಉದಾ: ಭತ್ತ, ಗೋಧಿ, ರಾಗಿ, ಜೋಳ ಇತ್ಯಾದಿ.

ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಳೆಗಳು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಕಚ್ಚಾವಸ್ತುಗಳಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತವೆ. ಉದಾ: ರಬ್ಬೂ, ಸಿಂಕೋನೆ, ಹತ್ತಿ ಇತ್ಯಾದಿ.

ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನು ನಿರ್ದರ್ಶಿಸುವ ಭೋಗೋಳಿಕ ಅಂಶಗಳು

ಹವಾಗುಣ, ಭೂಸ್ವರೂಪ, ಮಣಿ, ನೀರಿನ ಲಭ್ಯತೆ, ಕಾರ್ಮಿಕರು ಮುಂತಾದವುಗಳು ವ್ಯವಸಾಯದ ವ್ಯೇವಿದ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಹಂಚಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳಾಗಿವೆ.

1. ವಾಯುಗುಣ

ಉತ್ಪಾಂಶ ಮತ್ತು ಮಳೆ ಹಂಚಿಕೆಯು ವ್ಯವಸಾಯದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವ ವಾಯುಗುಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಂಶಗಳಾಗಿದೆ.

ಅ. ಉತ್ಪಾಂಶ

‘ಸೆಲ್ಸೀಯಸ್’ ಗಂತ ಕಡಿಮೆ ಉತ್ಪಾಂಶವಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮಣಿ ತೇವಾಂಶಭರಿತ-ವಾಗುವುದರಿಂದ ಬಹಳಷ್ಟು ಸಸ್ಯಗಳು ಈ ಉತ್ಪಾಂಶದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ವಿವಿಧ ವಾಯುಗುಣವಿರುವ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಬೆಳೆಗಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಉದಾ: ಭತ್ತವು ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಪ್ರಥಾನ ಬೆಳೆಯಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಅರ್ಥಿಕ ಉತ್ಪಾಂಶ ಮತ್ತು ಅರ್ಥಿಕ ನೀರು ಭತ್ತ ಬೆಳೆಯಲು ಅವಶ್ಯಕ. ಗೋಧಿಯು ಸಮಶೀಲನೆಷ್ಟ ವಲಯದ ಬೆಳೆಯಾಗಿದ್ದು ಇದು ಬೆಳೆಯಲು ತಂಪಾದ ವಾಯುಗುಣ ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಸಮುದ್ರ ಮಟ್ಟದಿಂದ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿರುವ ಭೂಪ್ರದೇಶಗಳು ಬದಲಾವಣೆಯಾಗುವುದರಿಂದ ಎತ್ತರ ಕ್ಷಾನ್‌ಗಾಣವಾಗಿ ಉತ್ಪಾಂಶ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ.

ಪ್ರಾಚೀನ ನದಿ ಬಯಲಿನ ನಾಗರೀಕತೆಗಳು

ನದಿ ಬಯಲು	ನಾಗರೀಕತೆ	ಖಂಡ
ಸಿಂಧು	ಹರಪ್ಪ - ಮೊಹಂಡಾರ್ಯೋ	ಪಿಷ್ಟೆ
ನ್ಯೂಲ್	ಕ್ರಿಜಪ್ಪ್	ಆಪ್ರೀಕೆ
ಹಳದಿ	ಹಳದಿ ನದಿ	ಪಿಷ್ಟ್ಯೆ

ವ್ಯತ್ಯಾಸಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಅದು ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿನ್ನೂ ಭಾಧಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಅತ್ಯಂತ ಎತ್ತರದ ಉಷ್ಣವಲಂಬದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಶೀತೋಷ್ಣದ ಬೆಳೆಯಾದ ಕ್ಯಾರೆಟ್(Carrot) ನಂತಹ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಬಹುದು.

ಬೆಳೆಯಿಂದ ಬೆಳೆಗೆ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಕಾಲವು ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹತ್ತೀ ಯಂತಹ ಬೆಳೆಗಳು ಸಮೃದ್ಧಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯಲು ಹಿಮಂದಿಂದ ಹೊರತಾದ 200 ದಿನಗಳಾದರೂ ಅಗತ್ಯವಾದ್ವರಿಂದ ಕಡಿಮೆ ಉಷ್ಣಾಂಶವಿರುವ ಮತು ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಅ. ಮಳೆಯ ಪ್ರಮಾಣ

ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿರುವ ತೇವಾಂಶವು ಆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಬೆಳೆಯ ವಿಧ, ಬೆಳೆ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಸೂಕ್ತಕಾಲ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ನಿರ್ದರ್ಶಿಸುತ್ತದೆ. ಮತುಗನುಗುಣವಾಗಿ ಮಳೆ ಪ್ರಮಾಣ ಎಂಬುದು ಪ್ರಮುಖವಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಬೆಳೆಗಳು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕವಾದ ಮಳೆ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಬೆಳೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಪರಿಣಾಮಗಳುಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಬೆಳೆಗೂ ಅದರ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಪ್ರಮಾಣ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಮಳೆ ಹಂಚಿಕೆಯ ಬದಲಾವಣೆಯು ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಾದುದರಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮತುಗನುಗುಣವಾಗಿ ಮಳೆಯ ಹಂಚಿಕೆ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದುದು.

ಉದಾ: ಕಾಫಿ ಗಿಡವನ್ನು ಕಟ್ಟಾವು ಮಾಡುವಾಗಲೂ, ಅದಕ್ಕೂ ಮೊದಲೂ ಶುಷ್ಕವಾತಾವರಣ ಅವಶ್ಯಕ. ಅದೇ ಮತು ಏನಲ್ಲಿ ಜೋಳ ಬೆಳೆಯಲು ನೀರು ಅವಶ್ಯಕವಾದುದಾಗಿದೆ.

ಒಂದು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೀಳುವ ಮಳೆಯು ನಿರ್ದರ್ಶಿಸುತ್ತದೆ. ಭತ್ತದ ಬೆಳೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಳೆ ಬೀಳುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಣ್ಣ ಕಾಳಿನ ಗಾತ್ರದ ಧಾನ್ಯಗಳು ಒಂದು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿಯೂ ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುವ ವಿಧಾನಗಳು

ಏಕ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುವ ವಿಧಾನ

ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾಲಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಒಂದು ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುವ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಏಕ ಬೆಳೆ ಪದ್ಧತಿ ಎಂದು ಕರೆಯುವರು.

ಮತ್ತೆ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುವ ವಿಧಾನ

ಒಂದು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾಲಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಅಥವಾ ಎರಡಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುವ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಮತ್ತೆ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುವ ವಿಧಾನ ಎಂದು ಕರೆಯುವರು. ಉದಾ: ಗಾರ್ಫಲ್ ಹಿಮಾಲಯ ಪರ್ವತ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ 12 ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ವಿಧದ ಬೀನ್ಸ್, ಬೇಳೆ ಮತು ಸಣ್ಣಕಾಳು ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆದು ಆ ಬೆಳೆಗಳ ಕೊಳ್ಳಿನ ಕಾಲಕ್ಕೆನುಗುಣವಾಗಿ ಕೊಯ್ದು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ನೀರಾವರಿ

ಮಳೆಯ ಪ್ರಮಾಣವು ಕಡಿಮೆ ಇರುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಮಳೆ ಬೀಳುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ನೀರಾವರಿಯು ಅವಶ್ಯಕವಾದುದಾಗಿದೆ.

ನೀರಾವರಿ ವಿಧಾನಗಳು

ಕಾಲುವ ನೀರಾವರಿ ಕಾಲುವೆಗಳ ಮೂಲಕ ಗಡ್ಡೆ (ಜಮೀನು)ಗಳಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಹಾಯಿಸುವ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕಾಲುವ ನೀರಾವರಿ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. (ಚಿತ್ರ - 1)

ಚಿತ್ರ- 1. ಕಾಲುವ ನೀರಾವರಿ

ತುಂತುರು ನೀರಾವರಿ

ಗಡ್ಡೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿರುವ ತುಂತುರು ಕೊಳೆಗೆಗೆ ಮೂಲಕ ಗಡ್ಡೆಗೆ ನೀರನ್ನು ಸಿಂಪಡಿಸುವ ವಿಧಾನವನ್ನು ತುಂತುರು ನೀರಾವರಿ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. (ಚಿತ್ರ-2)

ಚತ್ರ-2. ತುಂಕು ನೀರಾವರಿ

ಕೇಂದ್ರ ಕಿರುಗಾಣ ನೀರಾವರಿ

ಕೇಂದ್ರ ವಲಯದ ಸುತ್ತಲೂ ತಿರುಗಾಣಿ ಮೂಲಕ ಬೆಳೆಗೆ ನೀರನ್ನು ಚಿಮುಕಿಸುವ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ತಿರುಗಾಣಿ ನೀರಾವರಿ ಎಂದು ಕರೆಯುವರು. ನಾವು ಎತ್ತರದಿಂದ ನೋಡಿದಾಗ ಬೆಳೆಗಳು ವೃತ್ತಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಬೆಳಿದಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. (ಚತ್ರ - 3)

ಚತ್ರ-3. ಕೇಂದ್ರ ಕಿರುಗಾಣ ನೀರಾವರಿ

ಹನಿ ನೀರಾವರಿ ಪದ್ಧತಿ

ಹನಿ ನೀರಾವರಿ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಹನಿಹನಿಯಾಗಿ ಗಿಡಗಳ ಬೇರುಗಳಿಗೆ

ಚತ್ರ-4. ಹನಿ ನೀರಾವರಿ

ನೇರವಾಗಿಯೂ ಅಥವಾ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಹನಿಹನಿಯಾಗಿ ಹಾಕುವುದು. (ಚತ್ರ - 4)

2. ಭೂಸ್ವರೂಪಗಳು

ಭೂಸ್ವರೂಪಗಳಾಗಿ ಕಂಡುಬರುವ ಸಮತಟ್ಟಾದ ನದಿಬಯಲು ಪ್ರದೇಶಗಳು ಮತ್ತು ಹೀರಭೂಮಿಯ ಸಮತಟ್ಟಾದ ಮೇಲ್ಬಾಗ್, ಇವುಗಳು ವೃವಸಾಯ ಮಾಡಲು ತುಂಬಾ ಸೂಕ್ತವಾದುದಾಗಿದೆ. ಉದಾ: ಉತ್ತರ ಭಾರತದ ಬಯಲು ಪ್ರದೇಶ. ಈ ಪ್ರದೇಶವು ವೃವಸಾಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ.

ಪರ್ವತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಮತಟ್ಟಾದ ಭೂಮಿಯ ಲಭ್ಯತೆಯು ಕಡಿಮೆ ಇರುವುದರಿಂದ ವೃವಸಾಯ ಚಟುವಟಿಕೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಬೆಟ್ಟಗಳ ಇಳಿಜಾರುಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ತಂಗದೆ ಹರಿದು ಹೋಗುವುದರಿಂದ ಕಾಫಿ ಮತ್ತು ಟೀ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಪ್ರದೇಶಗಳಾಗಿದೆ.

3. ಮಣ್ಣ

ಒಂದು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಮಣ್ಣ ಸಂಪನ್ಮೂಲವೇ ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಬೆಳೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮೇಕ್ಕಲು ಮಣ್ಣ ತುಂಬಾ ಘಲವತ್ತೆಯಿಂದ ಶೂಡಿರುವುದರಿಂದ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯಲು ಸೂಕ್ತವಾದುದಾಗಿದೆ. ಜಂಬಿಟ್ಟಿಗೆ ಮಣ್ಣ ನೀರನ್ನು ಹೀರಿಕೊಂಡು ಶೇಖರಿಸಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಭತ್ತ ಮತ್ತು ಹತ್ತಿ ಬೆಳೆಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದುದಾಗಿ ಭಾವಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕಮ್ಮಮಣ್ಣ ಮತ್ತು ಜಂಬಿಟ್ಟಿಗೆ ಮಣ್ಣ ಗಳಿಂತಹ ಮಣ್ಣಿನ ಬಗೆಗಳು ವೃವಸಾಯಕ್ಕೆ ಅಧಿಕವಾಗಿ ಬಳಸಲ್ಪಡುವ ಮಣ್ಣಿನ ಬಗೆಗಳಾಗಿವೆ.

ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುವಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಮಣ್ಣಗಳು ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತವೆ. ಏಕೆಂದರೆ ವಿವಿಧ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಲು ವಿವಿಧ ಮಣ್ಣಗಳು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ಮೇಕ್ಕಲು ಮಣ್ಣ ಘಲವತ್ತಾದ ಮಣ್ಣಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅದು ಸತತವಾಗಿ ಮತ್ತೆ ಸಂಗ್ರಹವಾಗುವ ಗುಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಕಮ್ಮಮಣ್ಣ ಮತ್ತು ಜಂಬಿಟ್ಟಿಗೆ ಮಣ್ಣಿನ ಬಗೆಗಳು ವೃವಸಾಯಕ್ಕೆ ಸಾವಾನ್ಯವಾಗಿ ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ಘಲವತ್ತಾದ ಮಣ್ಣಿನ ಬಗೆಗಳಾಗಿವೆ.

4. ಇತರ ಕಾರಣಗಳು

ಭೂಮಿಸ್ತಾರ, ಸಾರಿಗೆ ಸಂಚಾರ ಸೌಕರ್ಯಗಳು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಸಮೀಪವಿರುವ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುವ ಪ್ರದೇಶ, ಕೃಷಿಗಾಗಿ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳ ಸಾಲಸೌಲಭ್ಯ ಮುಂತಾದ ಕಾರಣಗಳು ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವ ಇತರೇ ಕಾರಣಗಳಾಗಿವೆ.

ವ್ಯವಸಾಯದ ವಿಧಗಳು

ವ್ಯವಸಾಯದ ವಿಧಗಳು ಸಂಪಾಡಿತ ಗುಣವನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯದ ಅರ್ಥಕ ಚಟುವಟಿಕೆ ತ್ರೈಮಾನಿಕ ಆಲ್ಟಿ ಬೆಳೆಯುವ ಬೆಳೆಯನ್ನಾಧರಿಸಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸುವುದಾಗಿದೆ.

ಜೀವನಾಧಾರ ಬೇಸಾಯ, ಸಾಂಪ್ರದ್ಯಾರ ಬೇಸಾಯ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೇಸಾಯ, (ಮಿಸ್ತರಣಾ ತಾಂತ್ರಿಕ ಬೇಸಾಯ) ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೇಸಾಯ ಮತ್ತು ಮುತ್ತ ಬೇಸಾಯ ಇವುಗಳು ವ್ಯವಸಾಯದ ವಿಧಗಳಾಗಿವೆ.

A. ಜೀವನಾಧಾರ ಬೇಸಾಯ

ಈ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಮನೆ ಬಳಕೆ ಅಥವಾ ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುವ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಯು ಜೀವನಾಧಾರ ಬೇಸಾಯವಾಗಿದೆ. ಜೀವನಾಧಾರ ಬೇಸಾಯದಲ್ಲಿ ಎರಡು ವಿಧಗಳಿವೆ.

- 1) ಸ್ಥಿರ ಜೀವನಾಧಾರ ಬೇಸಾಯ.
- 2) ವರ್ಗಾವಣೆ ಬೇಸಾಯ

1) ಸ್ಥಿರ ಜೀವನಾಧಾರ ಬೇಸಾಯ.

ಒಂದೆಡೆ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ನೆಲಸಿ ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದನ್ನು ಸ್ಥಿರ ಜೀವನಾಧಾರ ಬೇಸಾಯ ಎಂದು ಕರೆಯುವರು. ಈ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಕೃಷಿಕೆಯ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ತೊಡಗಿಸುವರು. ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಆಧ್ಯತ್ಮ ನೀಡಲಾಗುವುದು. ಈ ಬೇಸಾಯವು ವಲಸೆ ಬೇಸಾಯವೆಂದೂ ಕರೆಯಲುಡುವುದು. ಇದು ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನರಿಂದ ವರ್ಷದುವುದು. ಈ ಜನರು ಮೊದಲು ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಕಡಿಮೆ, ಅದು ಒಣಿಗದ ಮೇಲೆ ಬೆಂಕಿಯಿಂದ ಬೇಯಿಸಿದ ನಂತರ ಆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ನವಣೆ, ಸಜ್ಜೆ, ಗೆಣಸು ಮುಂತಾದ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುವರು. ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಆ ಭಾಗದ ಮಣಿನ ಫಲವತ್ತೆಯು ಕಡಿಮೆಯಾದ ಮೇಲೆ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಸ್ಯಗಳು ಬೆಳೆಯಲು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೊಂದು ಕಡೆಗೆ ಹೋಗಿ ನೆಲೆಸಿ ಮನೆ ಅದೇ ರೀತಿಯಾದ ಬೇಸಾಯವನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸುವರು.

ಚಿತ್ರ-5 ಖನ್ನ

2) ವರ್ಗಾವಣೆ ಬೇಸಾಯ

ವರ್ಗಾವಣೆ ಬೇಸಾಯವನ್ನು ಪ್ರಪಂಚದ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಕರೆಯುವರು. ಬ್ರೇಡ್‌ಲಾನಲ್ಲಿ ರೋಚೊ, ಭಾರತದಲ್ಲಿ ರೂಫಾ (ಅಸ್ಸಾಂ) ಮೋಡು (ಅಂತ್ರ ಪ್ರದೇಶ), ಮಧ್ಯ ಅಮೇರಿಕಾದ ಮಲ್ಲ್‌ (ಚಿತ್ರ-5 ನೋಡಿ) ಎಂದು ಕರೆಯುವರು.

B. ಸಾಂತ್ರಜನಾಧಾರ ಬೇಸಾಯ

ಎಣ್ಣು ವಿಂಡದ ಮಾನ್ಯನ್ನಾ ಪ್ರದೇಶಗಳ ದಟ್ಟಜನಸಾಂದ್ರತೆಯಿರವಲ್ಲಿ ಸಾಂದ್ರ ಜೀವನಾಧಾರ ಬೇಸಾಯವು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಭತ್ತವು ಪ್ರಮುಖವಾದ ಬೆಳೆಯಾಗಿದೆ.

ಭೂಹಿಡುವಳಿಯ ಗಾತ್ರ ಬೆಕ್ಕೆದು. ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ರೈತರು ತಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿರುವರನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡು ಗೊಬ್ಬರಗಳು. ಅಧಿಕ ಇಳುವರಿಯನ್ನು ಕೊಡುವ ವಿವಿಧ ಸುಧಾರಿತ ಬಿತ್ತನೆ ಬೀಜ ಬಳಕೆ ಕೃಷಿಕರು ಸದಾ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ತ್ರೈಮಾನಿಕ ದುಡಿಯುವರು. ಇಳುವರಿಯು ಅಧಿಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. (ಚಿತ್ರ - 6)

ಚತ್ರ - 6. ಸಾಂದ್ರ ಜೀವನಾಧಾರ ಬೇಸಾಯ

ಇ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೇಸಾಯ

ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೇಸಾಯವನ್ನು ವಿಸ್ತರಣಾ ಬೇಸಾಯ ಎಂತಲೂ ಕರೆಯುವರು.

ವಾಪಾರ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬೇಳೆ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡುವ ವಿಧಾನವೇ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೇಸಾಯ ವಾಗಿದೆ.(ಚಿತ್ರ-7) ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ನಾಟಿ ಮಾಡಲು ಬಳಸಿ ಬೇಳೆಯನ್ನು ಬೇಳೆಯಲಾಗುವುದು. ಗೋಧಿ ಪ್ರೇರನ್ನು ನಾಟಿ ಮಾಡುವಾಗ ಈ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇಳುವರಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಉತ್ತರ ಅಮೇರಿಕಾ, ದಕ್ಷಿಣ ಅಮೇರಿಕಾ ಮತ್ತು ಅಜೆಂಟ್ಯುನಾದಂತಹ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಈ ವಿಧಾನವು ಅಧಿಕವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಚತ್ರ - 7. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೇಸಾಯ

ಕಿ. ಶೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೇಸಾಯ

ಶೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೇಳೆಗಳು ಉಷ್ಣವಲಯದ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಭೂಮಿಯಂತುಲ್ಲಿ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅಧಿಕ ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡಿ ಟೀ, ಕಾಫಿ (ಚಿತ್ರ-8) ರಬ್ಬರ್ ನಂತಹ ಬೇಳೆಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಬೇಳೆಯುವ ವಿಧಾನವಾಗಿದೆ. ಈ ಬಗೆಯ ಬೇಳೆಗಳು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಹಲವು ವರ್ಷಗಳ ಪರ್ಯಾಯ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಶ್ರೀಲಂಕ, ವುಲೋಷಿಂಗಾ, ಭಾರತ ವೀತ್ತನ್ತು ಇಂಡೋನೇಷಿಯಾಗಳಲ್ಲಿ ಶೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೇಳೆಗಳು ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ.

ಚತ್ರ - 8. ಕಾಫಿ ತೋಟ

ಉ. ಮಾತ್ರ ಬೇಸಾಯ

ಮಿಶ್ರ ಬೇಳೆ ಬೇಸಾಯ ಪದ್ಧತಿಯು ಒಂದು ವಿಶೇಷವಾದ ಬೇಸಾಯ ಪದ್ಧತಿಯಾಗಿದ್ದು, ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹದ ಮಾಡಿದ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಸಾಗುವಳಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಬೇಳೆಗಳನ್ನು ಬೇಳೆಯುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಸಂಗೋಪನೆ (ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಸಾಕುವರು) ಮಾಡುವುದು ಮಿಶ್ರ ಬೇಳೆ ಬೇಸಾಯವಾಗಿದೆ. ಈ ಬೇಸಾಯ ಪದ್ಧತಿಯು ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಸರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಪಶ್ಚಿಮ ಯೂರೋಪಿನಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಮಿಶ್ರ ಬೇಸಾಯ ಪದ್ಧತಿಯು ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಬೇಸಾಯವಾಗಿದೆ.

I) ಬಿಟ್ಟ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ತುಂಬಿರಿ.

1. ವ್ಯವಸಾಯವು ಒಂದು _____ ಚಟುವಟಿಕೆ.
2. ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಆಹಾರ ಬೆಳೆ ಮತ್ತು _____ ಬೆಳೆಗಳನ್ನಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದು.
3. _____ ನೀರಾವರಿಯು ಸಸ್ಯಗಳ ಬೇರುಗಳಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
4. _____ ಮತ್ತು ಮಳೆ ಹಂಚಿಕೆಯು ವ್ಯವಸಾಯದ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುವ ಹಾರುವಾನದ ಅಂಶಗಳಾಗಿವೆ.
5. ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾಲಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಒಂದು ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುವ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ _____ ಪದ್ಧತಿ ಎಂದು ಕರೆಯುವರು.

II) ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ ಬಿಟ್ಟ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ತುಂಬಿರಿ.

1. ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಪ್ರದೇಶ _____
 ಅ) ಪೀಠಭೂಮಿಗಳು ಆ) ಬಯಲುಗಳು ಇ) ಪರ್ವತಗಳು
2. _____ ಬೇಸಾಯ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ ಬೆಳೆಯಾಗಿದೆ.
 ಅ) ಜೀವನಾಧಾರ ಆ) ವರ್ಗಾವಣೆ ಇ) ವಾಣಿಜ್ಯ
3. ಬ್ರೆಜಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ವರ್ಗಾವಣೆ ಬೇಸಾಯ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು _____ ಎಂದು ಕರೆಯುವರು.
 ಅ) ರೂಪೂರ್ಮಾ ಆ) ರೊಕೋ ಇ) ಮಿಲ್ಲ್
4. ಭತ್ತಪು ಒಂದು _____ ದ ಬೆಳೆ.
 ಅ) ಸಮಶೀತೋಷ್ಣ ವಲಯ ಆ) ನಗದು ಇ) ಉಷ್ಣ ವಲಯ
5. ಮಳೆ ಕಡಿಮೆ ಬೀಳುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ _____ ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ.
 ಅ) ನೀರಾವರಿ ಆ) ಬಾವಿಗಳು ಇ) ಹನನೀರಾವರಿ

III) ಹೊಂದಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

1. ಜೀವನಾಧಾರ	ಬೆಟ್ಟಗಳ ಇಳಿಜಾರು
2. ಸ್ನೇಹ ನದಿ ನಾಗರೀಕತೆ	ಕೇಂದ್ರ ತಿರುಗಾಣಿ ನೀರಾವರಿ
3. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೇಸಾಯ	ಈಚಿಪ್ಪು
4. ಕೇಂದ್ರ ವಲಯ ಪ್ರದೇಶ	ಮಾರಾಟದ ಬೆಳೆಗಳು
5. ಟೀ	ಸಣ್ಣ ಭೂ ಹಿಡುವಳಿ

IV) ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.

1. ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನು ನಿರ್ದರ್ಶಿಸುವ ಅಂಶಗಳಾಗಳಾವುವು ?
2. ಏವಿಧ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುವ ವಿಧಾನ ಎಂದರೇನು ?
3. ಮೆಕ್ಕಲು ಮಣ್ಣಿನ ಬಗ್ಗೆ ತಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.
4. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳು ಎಂದರೇನು ? ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡಿ.

V) ವಿವರವಾಗಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.

1. ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನು ನಿರ್ದರ್ಶಿಸುವ ಅಂಶಗಳು ಯಾವುವು? ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಂಶದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.
2. ನೀರಾವರಿ ಪದ್ಧತಿ ಎಂದರೇನು? ನೀರಾವರಿ ಪದ್ಧತಿಯ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಕೆಳಕಂಡ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಭರ್ತೀ ಮಾಡಿ. ವಿವರಣೆ ಬೆಳೆಗಳು ಪ್ರದೇಶ

	ಜೀವನಾಧಾರ ಬೇಸಾಯ	ಸಾಂದ್ರ ಜೀವನಾಧಾರ ಬೇಸಾಯ	ವಾಣಿಜ ಬೇಸಾಯ	ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೇಸಾಯ	ಮತ್ತು ಬೇಸಾಯ
ವಿವರಣೆ					
ಬೆಳೆಗಳು					
ಪ್ರದೇಶ					

VI. ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಚೆಟುವಟಿಕೆ ;

1. ನೀವು ವಾಸಿಸುವ ಸ್ಥಳದ ಹತ್ತಿರವಿರುವ ವ್ಯವಸಾಯ ಭೂಮಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡುವುದು.
2. ನಿಮ್ಮ ಸಮೀಪವಿರುವ ವ್ಯವಸಾಯ ಭೂಮಿಗಳ ಸಂಪ್ರದಾಯ ನೀರಾವರಿ ಪದ್ಧತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಬೇಕು.

ರಚನಾತ್ಮಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

1. ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆ ;

- ಅ. ನೀವು ವಾಸಿಸುವ ಸ್ಥಳದ ಹತ್ತಿರವಿರುವ ವ್ಯವಸಾಯ ಭೂಮಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡುವುದು.
- ಆ. ನಿಮ್ಮ ಸಮೀಪವಿರುವ ವ್ಯವಸಾಯ ಭೂಮಿಗಳ ಸಂಪ್ರದಾಯ ನೀರಾವರಿ ಪದ್ಧತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಬೇಕು.

2. ಚಿತ್ರಗಳ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದೆ :

ಕೃಷಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಕೃಷಿ ಭೂಮಿಗಳನ್ನು ಹದಗೊಳಿಸುವ ವಿಧಾನ, ಉಳುಮೆ ಮಾಡುವುದು, ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡುವುದು, ನಾಟಮಾಡುವುದು, ನೀರಾವರಿ ಸೌಕರ್ಯ, ಕಟಾವು ಮಾಡುವುದು ಮುಂತಾದ ಕಾರ್ಯ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದು.

3. ಪದಗಳ ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವುದೆ :

ಅ. ದ್ರುತಿಗಾಕೇಂಜಿರು	:	ಒಂದು ಬಗೆಯ ನೀರಾವರಿ ಪದ್ಧತಿ
ಆ. ಕ್ಷೇತ್ರಮೇಲ್ಲಿಲುಮ	:	ಫಲವಶ್ವಾದ ಮೆಲ್ಲಿ
ಇ. ಕಬೆವಳೆ	:	ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುವ ಒಂದು ವಿಧಾನ
ಈ. ಲ್ಯಾಮೆ	:	ವರ್ಗಾವಣೆ ಬೇಸಾಯ

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆ ||

2. ಬೆಳೆಗಳು

ಮಾನವನಿಂದ ಹಲವು ಬಗೆಯ ಬೆಳೆಗಳು ಬೆಳೆಯಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಕೆಲವು ಬೆಳೆಗಳು ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಿಯೂ, ಕೆಲವು ಬೆಳೆಗಳು ನಾರಿನ ಎಳೆಗಳಾಗಿಯೂ ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತವೆ. ದವಸ ಧಾನ್ಯಗಳು ಮಾನವನ ಮೂಲ ಆಹಾರವಾಗಿದೆ. ಹಿಟ್ಟಿನ ಸತ್ಯಭರಿತ ಬೀಜಗಳ ಧಾನ್ಯದ ಬಗೆಗಳು ಹುಲ್ಲಿನ ಬಗೆಯ ಸಸ್ಯಗಳಾಗಿವೆ. ಭತ್ತ, ಗೋಧಿ ಮತ್ತು ಜೋಳ, ರಾಗಿ, ನವಣ, ಸಾಮೆಯಂತಹ ಸಣ್ಣ ಕಾಳುಗಳ ಧಾನ್ಯಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಧಾನ್ಯದ ಬಗೆಗಳಾಗಿವೆ.

1. ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗು (ಅ) ಭತ್ತ (RICE)

ಭತ್ತಪು ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಅತೀ ಹೆಚ್ಚಿನ ಭಾಗದ ಜನರಿ ಆಹಾರವಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಏಷ್ಯಾ ಮತ್ತು ಲ್ಯಾಟ್‌ನಾ ಅಮೇರಿಕಾದ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿರುವ ಜನರ ಮುಖ್ಯವಾದ ಮೂಲ ಆಹಾರವಾಗಿದೆ. ಭತ್ತ ಒಂದು ಉಷ್ಣ ವಲಯದ ಬೆಳೆಯಾಗಿದೆ. ಇದು ಫಲವತ್ತಾದ ಮೆಕ್ಕುಲು ಮಣ್ಣಿನ ಬಯಲು ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ನದೀಬಂಂಂಗಲುಗೆಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯದಿಂದಾಗಿ ಬೆಳೆಯಲ್ಪಡುವ ಬೆಳೆಯಾಗಿದೆ. (ಚಿತ್ರ-9) ಭತ್ತದ ಮೂಲ ದೊಡ್ಡ ಏಷ್ಯಾದ ಭಾಗದಿಂದ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲು ಜೀನಾದ ಯಾಂಗ್ನೀ ನದೀ ಬಯಲುಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡಲಾಗಿದೆ.

ಭತ್ತದ ಬೆಳೆಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಭೌಗೋಳಿಕ ಅಂಶಗಳು

ಭತ್ತದ ಬೆಳೆಗೆ ಸರಾಸರಿ 24° ಸೆಲ್ಸಿಯಸ್ ಉಷ್ಣಾಂಶ ಮತ್ತು ಸರಾಸರಿ 150 ಸೆಂಟಿ ಮೀಟರ್ ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ. ಕಡಿಮೆ ಮಳೆ ಬೀಳುವ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿಯ ಮೂಲಕ ಭತ್ತವನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಭತ್ತದ ಬೆಳೆಯು ಹೊಯ್ಲಿಗೆ ಬಿರವವರೆಗೂ ಪ್ರಯೋಜನ ತಳದಲ್ಲಿ ನೀರು ನಿಂತಿರಬೇಕಾದುದರಿಂದ ಸಮತಾಪದ ಭಾವಿ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಎತ್ತರವಾದ ಭೂಭಾಗಗಳನ್ನು ಸಮತಾಪಿಗಿ ಮಾಡಿ ನೀರು ನಿಲ್ಲಲು ಕಟ್ಟಿಗೆಳಿಸುವುದು ಕಾರ್ಯವ ಪಡ್ಡಿಸಿಯನ್ನು ಬಳಸುವರು. ನದೀ ಬಯಲು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮೂರು ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮೆಕ್ಕುಲು ಮಣ್ಣ ಅಧಿಕ

ಫಲವತ್ತತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದರಿಂದ ಭತ್ತದ ಬೆಳೆಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಮಣ್ಣ ಎಂಬುದಾಗಿ ಭಾವಿಸಲಾಗಿದೆ. ಭತ್ತಪು ಕಾರ್ಬಿಫರ್ ಪರಿಶ್ರಮಪೂರ್ಣವಾದ ಒಂದು ಬೆಳೆಯಾಗಿದೆ. ಸಸಿ ಮಡಿಗಳ ತಯಾರಿಕೆ, ಭೂಮಿ ಹದ ಮಾಡಿ ಉಳಿಮೆ ಮಾಡುವುದು, ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡುವುದು, ನಾಟಿ ಹಾಕುವುದು, ಕಳೆ ಕೀಳುವುದು, ಗೊಬ್ಬರ ಹಾಕುವುದು, ಕಟ್ಟಾವು ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಒಕ್ಕಣೆ ವಾಡುವುದು ಮುಂತಾದ ಕೆಲಸಗಳೆಲ್ಲವೂ ಕೈಯಿಂದಲೇ ಮಾಡುವಂತಹಗಳಾದ್ದರಿಂದ ಈ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲು ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಕೆಲಸಗಾರರು ಬೇಕಾಗುವರು.

ಚಿತ್ರ - 9. ಭತ್ತದ ಬಯಲು-ಕೆಲಸಗಾರರು

ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಏಷ್ಯಾ ಅತೀ ಹೆಚ್ಚು ಭತ್ತವನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತದೆ. ಶೇ. 98 ರಷ್ಟು ರೈತರು ಏಷ್ಯಾದಲ್ಲಿ ಭತ್ತದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಭತ್ತದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಜೀನಾ, ಭಾರತ, ಇಂಡೋನೇಷ್ಯಾ ಮತ್ತು ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶ - ಈ ದೇಶಗಳು ಪ್ರಪಂಚದ ನಾಲ್ಕು ಉನ್ನತ ದೇಶಗಳಾಗಿವೆ (ಚಿತ್ರ-10). ಭತ್ತ ಭಾರತದ ಎಲ್ಲಾ ಮುಖ್ಯವಾದ ನದೀ ಬಯಲುಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.

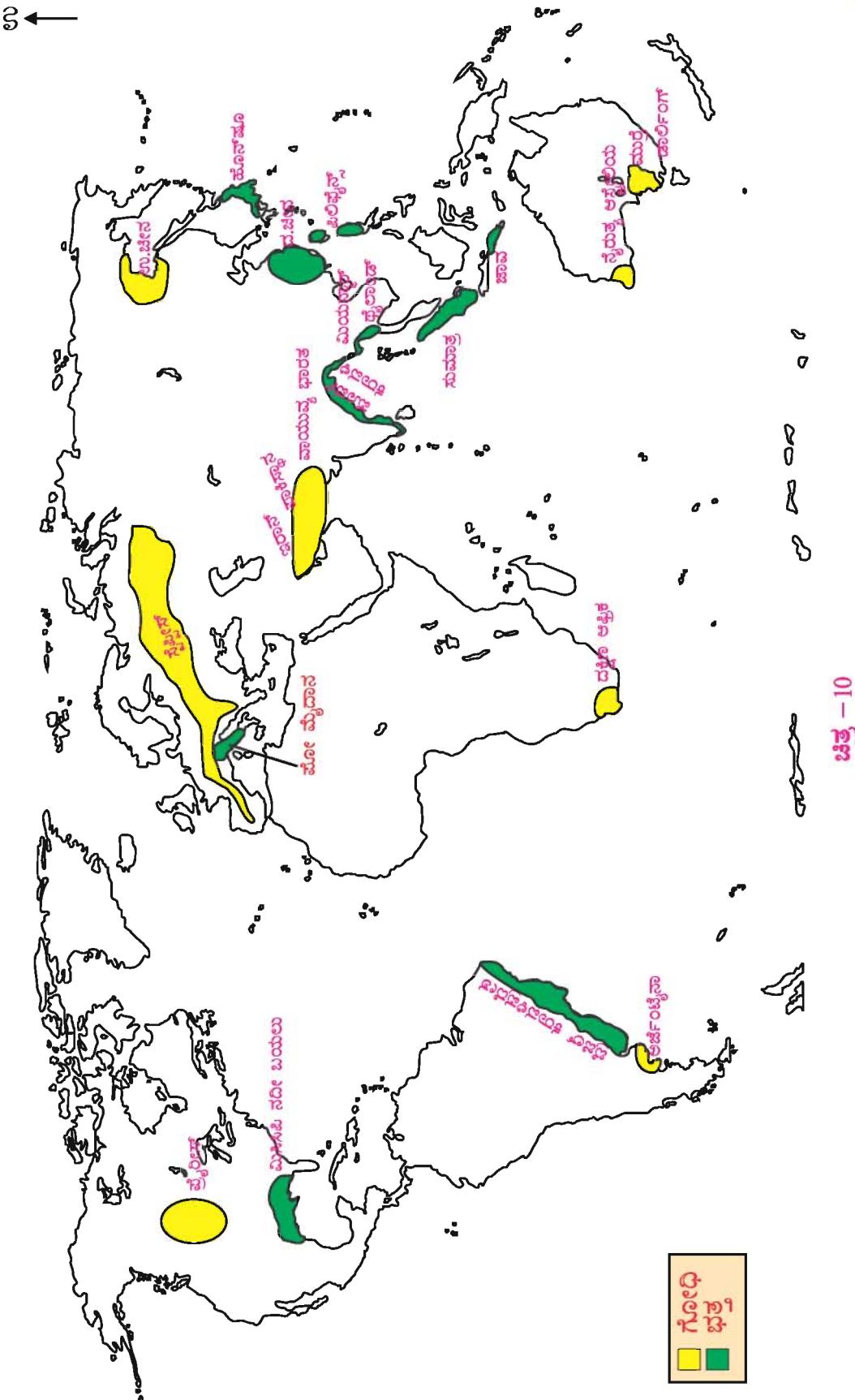
ಅ. ಗೋಧಿ (WHEAT)

ಗೋಧಿಯು ಸಮಶೀಲೋಷ್ಟ ವಲಯದ ಬೆಳೆ. ಸಮಶೀಲೋಷ್ಟ ವಲಯದ ಭಾಗದ ಮುಖ್ಯವಾದ ಆಹಾರದ ಬೆಳೆಯೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡಲಾಗಿದೆ.

ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳು

ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಭಾಗ

ಕರ್ನಾಟಕದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ವಿವರಗಳು

ಪ್ರಪಂಚದ ತೇ. 25 ರಷ್ಟು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಗೋಡಿ ಬೆಳೆಯಲು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಗೋಡಿ ಬೆಳೆಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಭೌಗೋಧಕ ಅಂಶಗಳು

ಗೋಡಿ ಬೆಳೆಗೆ ಬೆಳೆಯುವ ಪ್ರಾರಂಭದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮಿತವಾದ ಉಷ್ಣಾಂಶ ಮತ್ತು ತೇವಾಂಶ ಅಗತ್ಯ ನಂತರ ಬಲಿಯುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಾಧಾರಣ ಉಷ್ಣಾಂಶವಿರಬೇಕು. ಗೋಡಿ ಬೆಳೆಗೆ 15° ಯಿಂದ 20° ಸ್ಲೈಂಗ್ ಸ್ವರ್ಗಿನ ಉಷ್ಣಾಂಶವೇ ಸೂಕ್ತವಾದುದಾಗಿದೆ.

(ಚತ್ರ-11) ಗೋಡಿ ಬಯಲಾಗಳು

ಇದಕ್ಕೆ ವಾಷ್ಣಿಕ ಸರಾಸರಿ 50 ರಿಂದ 60 ಸೆಂಟಿ ಮೀಟರ್‌ಗಳಷ್ಟು ಮಳೆ ಪ್ರಮಾಣ ಅವಶ್ಯಕ. ಗೋಡಿ ಬೆಳೆಗೆ ಮರಳು ಮಿಶ್ರಿತ ಅಥವಾ ಜೇಡಿಮಿಶ್ರಿತ ಮೆಕ್ಕಲು ಮಣ್ಣ ಯೋಗ್ಯವಾದುದು. ಪ್ರಪಂಚದ ಉತ್ತಮ ಬಗೆಯ ಗೋಡಿ ಬೆಳೆಗಳು ಸಮೀಕೋಣ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಆ ಪ್ರದೇಶದ ಮಣ್ಣ ಅಪಾರವಾದ ಸಾವಯವಗಳನ್ನೊಂದಿದೆ. ಗೋಡಿ ಬೇಸಾಂಗ್ ಸಾಂಗ್ ವ'ನ್ ನ್ಯಾ ಬಹುದ್ ನಾಡ್ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣಗೋಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅದರೊಂದಿಗೆ

ದೂಡ್ಳದಾದ ಸಮತಪ್ಪಾಗಿಲ್ಲದೆ ಉಬ್ಬತ್ತಾದ ಭಾಗಗೆ ಲ್ಲಾ ಬೆಳೆಯಲ್ಲಿದ್ದುತ್ತದೆ. (ಚತ್ರ-11).

ಪ್ರಪಂಚದ ಅತ್ಯಧಿಕ ಗೋಡಿ ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತಿರುವ ದೇಶಗಳಿಂದರೆ ಅಮೆರಿಕಾ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಸ್ಥಾನ, ಚೀನಾ, ಯೂರೋಪ್, ಕೆನಡ, ಅಜೆಂಟ್ಸ್‌ನಾ, ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ ಭಾರತ ಮತ್ತು ಪಾಕಿಸ್ತಾನ ಇವುಗಳಾಗಿವೆ (ಚತ್ರ-10)

ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ, ಪಂಜಾಬ್ ಮತ್ತು ಹರಿಯಾಣ ರಾಜ್ಯಗಳು ಅಧಿಕ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಗೋಡಿ ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತಿವೆ ರಾಜ್ಯಗಳಾಗಿವೆ.

2. ನಾರು ಬೆಳೆಗಳು

ಹತ್ತಿಸೆಣಬು, ಅಗಸೆನಾರು ಇತ್ಯಾದಿ ನಾರು ಬೆಳೆಗಳಾಗಿವೆ.

ಅ. ಹತ್ತಿ

ಹತ್ತಿಯು ಒಂದು ಹೊದರು ಸಸ್ಯವಾಗಿದ್ದು, ಉಷ್ಣ ವಲಯ ಮತ್ತು ಉಪ ಉಷ್ಣ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಬೆಳೆಯುವ ನಾರಿನ ಬೆಳೆಯಾಗಿದೆ.

ಚತ್ರ-12. ಹತ್ತಿ ಗಡ

ಹತ್ತಿ ಗಡದಲ್ಲಿ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಸುತ್ತುವರಿದಿರುವ ಉಂಡೆಯೋಳಗೆ ಮೃದುರೋಮದ ರಚನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಭಾಗವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವುದು. (ಚತ್ರ-12) ಹತ್ತಿಯಿಂದ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಬೇರೆಡಿಸಿ ಹೊರತೆಗೆಯುವ ವಿಧಾನ (Ginning) ಎಂಬ ಕಾರ್ಯ ವಿಧಾನವನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಹತ್ತಿ ಬೆಳೆಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಭೌಗೋಧಕ ಅಂಶಗಳು

ಹತ್ತಿಯು 20° ಯಿಂದ 30° ಸೆಲ್ಸಿಯಸ್ ಉಷ್ಣಾಂಶವಿರುವ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ವಾಷ್ಣಿಕ ಸರಾಸರಿ 50 ರಿಂದ 100 ಸೆಂಟಿ ಮೀಟರ್‌ಗಳಷ್ಟು ಮಳೆ

ನೃತ್ಯ
ಪ್ರಾಣ
ಖಾದ್ಯ

ಪ್ರಮಾಣದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಕಮ್ಮಿ ಮಣ್ಣ ಹತ್ತಿಯ ಉತ್ತಮ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದದ್ದು. ಮುಕ್ಕಲು ಮಣ್ಣನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಬಹುದು. ಕಡಿಮೆ ಕೂಲಿ ಪಡೆಯುವ ಕೊಶಲ್ಯಪುಳ್ಳ ಕಾರ್ಫಿಕರು ಹತ್ತಿಯನ್ನು ಗಿಡದಿಂದ ಕೀಳಲು ಬೇಕಾಗುವರು. ಪ್ರಪಂಚದ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಇಂಥಕ ಕಾರ್ಫಿವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಧಿಕ ಪ್ರಮಾಣದ ಹತ್ತಿ ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ದೇಶಗಳು ಅಮೇರಿಕಾ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಸಾಧನ, ಉಜ್ಜೀಕಿಸಾಧನ, ಬ್ರೆಜಿಲ್ ಮತ್ತು ಪಾಕಿಸ್ತಾನಗಳಾಗಿವೆ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿ ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ಮುಖ್ಯ ರಾಜ್ಯಗಳು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಗುಜರಾತ್, ತಮಿಳುನಾಡು, ಕರ್ನಾಟಕ, ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ, ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ, ಪಂಜಾಬ್ ಮತ್ತು ಹರಿಯಾಣ ಹಾಗೂ ರಾಜಸ್ಥಾನದ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಾಗಿವೆ.

ಸೆಣಬು (JUTE)

ಸೆಣಬು ಒಂದು ಉದ್ದನೆಯ ಮೃದು ಹೊಳಬಿನ ಸಸ್ಯ ನಾಯಿ. (ಚಿತ್ರ-13). ಅದನ್ನು ಹಗ್ಗದ ಎಳೆ ಮತ್ತು ಒರಟಾದ ಕರಿಣವಾದ ಹಗ್ಗವನ್ನಾಗಿ ಬದಲಾಯಿಸಲಾಗುವುದು. ಸೆಣಬನ್ನು ಗೋಣಿ ಚೆಲಗಳು, ಜಮಿನಿಗಳು, ನೂಲಿನ ಎಳಿಗಳು ಮತ್ತು ಇನ್ನಿತರ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಉಪಯೋಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಸೆಣಬು ಬೆಳೆಗೆ ಅವಕ್ಷರವಾದ ಭಾಗಗಳ ಅಂಶಗಳು

ಸೆಣಬು ಬೆಳೆಗೆ 30° ಸೆಲ್ಲಿಯಸ್ ಅಧಿಕ ಉಷ್ಣಾಂಶ ಮತ್ತು ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ 150 ಸೆಂಟಿ ಮೀಟರಾಗಳಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಮಳೆ ಪ್ರಮಾಣವಿರಬೇಕು. ಸೆಣಬು ಬೆಳೆಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಹೀರುವ ಘಲವತ್ತಾದ ಮುಕ್ಕಲು ಮಣ್ಣ ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಗಿಡವನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ನೆನೆಸಿ ಕೊಳೆಸುವ ವಿಧಾನದ (Retting) ಮೂಲಕ ನಾರನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಕಡಿಮೆ ಕೂಲಿಗೆ ಅಧಿಕ ಕೆಲಸಗಾರರು ಬೇಕಾಗುತ್ತಾರೆ.

ಸೆಣಬಿನ ವಸ್ತುಗಳು

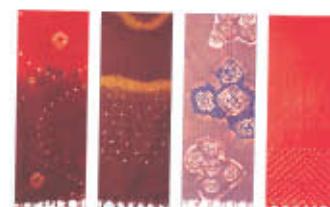
ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕೊಳೆಸುವ ವಿಧಾನ (Retting) ಎಂಬುದು ಸೂಕ್ತ ಜೈವಿಕ ಕಾರ್ಫಿ ವಿಧಾನವಾಗಿದ್ದು

ಈ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಸೆಣಬಿನ ಸಸ್ಯದ ಮೇಲು ತೊಗಟೆಯನ್ನು ಮೃದುವಾಗಿಸಲು 2-3 ವಾರಗಳ ಕಾಲ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ನೆನೆಸಿ ಕೊಳೆಸಿದ ನಂತರ ನಾರನ್ನು ಬೇರೆಡಿಸಿ ತೆಗೆಯುವುದಾಗಿದೆ. (ಚಿತ್ರ-13)

ಭಾರತ ಮತ್ತು ಬಾಂಗಳೂರೆ ಸೆಣಬು ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಸಾಧನ ಪಡೆದ ದೇಶಗಳಾಗಿವೆ.

ಚಿತ್ರ-13. ಸೆಣಬನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ನೆನೆಸಿ ಕೊಳೆಯುವಂತೆ ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ

ಸೆಣಬಿನ ವಸ್ತುಗಳು

3. ಅರ್ಥಕ ಬೆಳೆಗಳು.

ಅ. ಕಬ್ಜ್ (SUGARCANE)

ಕಬ್ಜ್ ಒಂದು ಎತ್ತರವಾದ ಉಷ್ಣ ವಲಯದ ಹಲ್ಲಿನ ಸಸ್ಯ ಜಾತಿಯ ಬೆಳೆಯಾಗಿದೆ. ಇದು 3 ರಿಂದ 5 ಮೀಟರ್ ಎತ್ತರದವರೆಗೆ ಬೆಳೆಯುವ ಸಸ್ಯವಾಗಿದೆ. (ಚಿತ್ರ-14) ಇದು ಉಷ್ಣ ವಲಯದ ಮತ್ತು ಉಪ ಉಷ್ಣ ವಲಯದ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಬೆಳೆಯಾಗಿದೆ.

ಚಿತ್ರ : 14 ಕಬ್ಜ್

ಕಬ್ಜ್ ಬೆಳೆಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಭೋಗೋಳಕ ಅಂಶಗಳು

ಕಬ್ಜ್ ಬೆಳೆಯಲು ಪರ್ವತೋತ್ತರ 24° ಸೆಲ್ಲಿಯಿಸ್ ಉಷ್ಣಾಂಶವನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಉಷ್ಣಾಂಶ ಮತ್ತು ತೇವಾಂಶದ ವಾಯುಗುಣವಿರಿಬೇಕು. ಸುಮಾರು 130 ಸೆಂಟಿ ಮೀಟರ್ ವಾಷ್ಟ್ ಮತ್ತು ಉತ್ತಮ ಗುಣವುಳ್ಳ ಫಲವತ್ತಾದ ಮಣ್ಣ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕಬ್ಜ್ನ ಬೆಳೆಗೆ ಕಡಿಮೆ ಕೊಲಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಕೆಲಸಗಾರರು ಅದರಲ್ಲಿ ಕಚಾವು ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಗತ್ಯ.

ಲ್ಯಾಟ್‌ನ್ ಅಮೇರಿಕಾ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಮತ್ತು ಮೊಹರ್ ಏಷ್ಟಾಗಳು ಕಬ್ಜ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ಪ್ರಮುಖ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಂದರೆ ಭಾರತ, ಪಾಕಿಸ್ತಾನ, ಇಂಡೋನೆಷ್ಯಾ ಮತ್ತು ಬ್ರೆಜಿಲ್ ದೇಶಗಳು ಕಬ್ಜ್ ಉತ್ಪಾದಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತವೆ.

ಆ. ಚಹ (TEA)

ಚಹ (ಟೀ) ಒಂದು ಪಾನೀಯ, ಇದನ್ನು ಉಷ್ಣವಲಯದ ಮೊದಲು ಗಿಡಗಳ ಎಲೆಗಳಿಂದ ತಯಾರಿಸುವರು. ಚಹ ಒಂದು ಗಟ್ಟಿಮುಣ್ಣದ ಸರ್ವಕಾಲಿಕ ಮೊದಲು ಗಿಡಗಳಾಗಿವೆ. ಚಹ ಗಿಡದಲ್ಲಿ

ಹೊಸ ಎಲೆಗಳು ಬೆಳೆಯಲು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಮತ್ತು ಎಲೆಗಳನ್ನು ಕೀರ್ತಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗಲು ಚಹ ಗಿಡವನ್ನು ಸುಮಾರು 1.5 ಮೀಟರ್‌ಗಳನ್ನು ಎತ್ತರದವರೆಗೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಕತ್ತರಿಸಿ ಸಮ ಮಾಡಲಾಗುವುದು. (ಚಿತ್ರ - 15).

ಚಿತ್ರ : 15. ಚಹ ಮೋಟಗಳು

ಚಹ ಬೆಳೆಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಭೋಗೋಳಕ ಅಂಶಗಳು

ಚಹ ಉಷ್ಣ ವಲಯದ ಮತ್ತು ಉಪ ಉಷ್ಣ ವಲಯದ ಬೆಟ್ಟಗಳ ಇಳಿಜಾರು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬೆಳೆವಳಿಗೆ ಸರಾಸರಿ 21° ಸೆಲ್ಲಿಯಿಸ್ ಉಷ್ಣಾಂಶ ಮತ್ತು ವಾಷ್ಟ್ ಸರಾಸರಿ 150 ಸೆಂಟಿ ಮೀಟರ್ ಮಳೆ ಪ್ರಮಾಣ ಹಾಗೂ ಉತ್ತಮ ಮಣಿನ ಘಲವತ್ತತೆ ಅವಶ್ಯಕ. ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಹಿಮವು ಬೆಳೆಗೆ ಹಾನಿಕರ. ಚಹ ಬೆಳೆಗೆ ಉತ್ತಮ ಹೀರುವಿಕೆಯ ಮಣಿ ಅವಶ್ಯಕ. ಚಹ ಬಿಂಗಾಳ ವುತ್ತು ಸೂರ್ಯಾನ ತಾಪವಾನವನ್ನು ತಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಬೆಟ್ಟಗಳ ಇಳಿಜಾರುಗಳಲ್ಲಿ ಗಾಳಿ ಬೀಸುವ ದಿಕ್ಕುಗೆ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಚಹ ಬೆಳೆಯು, ಕಾರ್ಬಕರ ಪರಿಶ್ರಮಮೋಣವಾದ ಬೆಳೆಯಾಗಿದೆ.

ಚೀನಾ, ಭಾರತ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಲಂಕ ದೇಶಗಳು ಪ್ರಮುಖವಾದ ಚಹ ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ದೇಶಗಳಾಗಿವೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅಸ್ಸಾಂ, ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ, ಕೇರಳ ಮತ್ತು ತಮಿಳುನಾಡು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಚಹ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ.

ವಿಜಾಪುರ ವುತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಂದಾಗಿ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಮಾನವ ತನ್ನ ಆಗತ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ವ್ಯವಸಾಯದ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಸಹ ಹೊಸ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನಾಗಿ ಬದಲಾಯಿಸಲು

ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದನು. ಇಂಥಹ ಮಾನವನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ದ್ವಿತೀಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳೆಂದು ಕರೆಯುವರು. ಇದನ್ನು ಮುಂದಿನ ಪಾಠಗಳಲ್ಲಿ ವಿವರವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಣ.

ಅಭಾಸ

I) ಬಿಟ್ಟ ಪದ ತುಂಬಿರಿ.

1. _____ ಮಾನವನ ಮೂಲ ಆಹಾರವಾಗಿದೆ.
2. ಪ್ರಪಂಚದ ಉತ್ತಮ ಬಗೆಯ _____ ಬೆಳೆಗಳು ಸಮಶೀಲೋಷ್ಟ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ.
3. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಗುಜರಾತ್ ಮತ್ತು ತಮಿಳುನಾಡು _____ ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ಮುಖ್ಯ ರಾಜ್ಯಗಳಾಗಿವೆ.
4. ಭತ್ತ _____ ವಲಯದ ಬೆಳೆಯಾಗಿದೆ.

II) ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರ ಆರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

1. ಶೇ. _____ ರಷ್ಟು ರೈತರು ಏಷ್ಟಾದಲ್ಲಿ ಭತ್ತದ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ.
ಅ) 98 ಆ) 80 ಇ) 75
2. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ, ಪಂಜಾਬ ಮತ್ತು ಹರಿಯಾಣ ಅಧಿಕ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ _____ ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ರಾಜ್ಯಗಳಾಗಿವೆ.
ಅ) ಭತ್ತ ಆ) ಕಬ್ಬಿ ಇ) ಗೋಧಿ
3. ಜಹಾ ಒಂದು _____ ಪೊದರು ಗಿಡವಾಗಿದೆ.
ಅ) ಸಮಶೀಲೋಷ್ಟ ವಲಯದ ಆ) ಉಷ್ಟ ವಲಯದ ಇ) ಭೂಮಧ್ಯ ರೇಖೆಯ
4. ಹತ್ತಿಯ ಉತ್ತಮ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಮಣ್ಣ _____.
ಅ) ಕಪ್ಪ ಮಣ್ಣ ಆ) ಮೆಕ್ಕಲು ಮಣ್ಣ ಇ) ಮರಳು ಮಣ್ಣ
5. ಭಾರತ ಮತ್ತು ಬಾಂಗಳೂರು _____ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದ ದೇಶಗಳಾಗಿವೆ.
ಅ) ಹತ್ತಿ ಆ) ಸೆಣಬು ಇ) ಗೋಧಿ

III) ಹೊಂದಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

1. ಬೀಜ ಬೇರೆದಿಸುವ ಕಾರ್ಯ	ಗೋಧಿ
2. ನೆನೆಸಿ ಕೊಳೆಸುವುದು	ಕಬ್ಬಿ
3. ಜೀಡಿ ಮಿಶ್ರಿತ ಮೆಕ್ಕಲು ಮಣ್ಣ	ಹತ್ತಿ
4. ಮೆಕ್ಕಲು ಮಣ್ಣ	ಸೆಣಬು
5. ಎತ್ತರವಾದ ಉಷ್ಟ ವಲಯದ ಹುಲ್ಲಿನ ಬಗೆಯ ಸಸ್ಯ	ಭತ್ತ

IV) ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.

1. ಗೋಧಿಯ ಬೆಳೆಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಭೌಗೋಳಿಕ ಅಂಶಗಳು ಯಾವುವು ?
2. ಬೀಜ ಬೇರೆಡಿಸುವ ವಿಧಾನ ಎಂದರೇನು ?
3. ಅಧಿಕ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿ ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ದೇಶಗಳು ಯಾವುವು ?
4. ನೀರನಲ್ಲಿ ನೆನೆಸಿ ಕೊಳೆಸುವ ವಿಧಾನ ಎಂದರೇನು ?
5. ಕಬ್ಬಿ, ಬೆಳೆಯುವ ಪ್ರಮುಖವಾದ ದೇಶಗಳು ಯಾವುವು ?

V) ವಿವರವಾಗಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.

1. ಭತ್ತೆ ಮತ್ತು ಗೋಧಿ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಭೌಗೋಳಿಕ ಅಂಶಗಳು ಮತ್ತು ವ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.
2. ಚಹ ಬೆಳೆಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಭೌಗೋಳಿಕ ಅಂಶಗಳು ಯಾವುವು ?

VI) ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆ.

1. ಸೆಣಬನಿಂದ ತಯಾರಿಸಲ್ಪಡುವ ವಸ್ತುಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.
2. ಪ್ರಪಂಚದ ಭೂಪಟದಲ್ಲಿ ಗೋಧಿ, ಭತ್ತೆ ಮತ್ತು ಸೆಣಬನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ದೇಶಗಳನ್ನು ಗುರ್ತಿಸಿ.

ರಚನಾತ್ಮಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

I. ಭೂಪಟದ ಕೊಶಲ್ಯ :

1. ಪ್ರಪಂಚದ ಭೂಪಟದಲ್ಲಿ ಗೋಧಿ, ಹತ್ತಿ ಮತ್ತು ಸೆಣಬನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ವಲಯಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಬೇಕು.

II. ವರದಿ ತಯಾರಿಸುವಿಕೆ :

ಸೆಣಬನಿಂದ ತಯಾರಿಸುವ ವಸ್ತುಗಳ ಒತ್ತುಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆಯಬೇಕು.

III. ಸರಿಯಾದ ಪದ (ಉತ್ತರ)ಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಿರಿ.

ಮಾ	ಜ	ರಾ	ಜಿ	ನ್ನಿಂ	ಗ್ರೀ	ಗ	ವೀ	ಶ್ರಾ	ಪ್ರಿ	ಯಾಂ	ಕ
ನೈ	ಡೇ	ಬಿ	ನ	ಳು	ಮು	ಗ	ಮಾ	ದ	ಪ್ರೆ	ಣಿ	ಪಾ
ಳಿ	ಮಿ	ತಿಂ	ಅ	ಜೊ	ಗು	ರು	ವಿ	ಕ್ಷ	ಜೆ	ವೈ	ಷೆ
ಮಾ	ಸೂ	ಕ್ಷೈ	ಚೈ	ವಿ	ಕೆ	ಕಾ	ಯ್ಯಿ	ತೈ	ಮಿ	ಭಾ	ಸಿ
ಆ	ಪ್ರೋ	ಮಿ	ತ್ರು	ದ	ಕ್ಷೈ	ತಾ	ಳ	ವಾ	ಡಿ	ಪ	ಜಿ
ಳಿ	ಸೆ	ಲೈ	ಕೊ	ಬಿ	ನು	ಕು	ಮಿ	ಣಿ	ನಾ	ಗೆ	ರಾ
ಕೆ	ತ್ರೈ	ನೈ	ಭೊ	ಮೇ	ಲೆಟ್	ಲ	ಕ್ಷೈ	ಣಿ	ಟಿ	ಜ	ಟಿ
ಶ	ಭ	ದಿ	ಕು	ಳು	ಕೇ	ಯಿ	ಸಿ	ದ್ದು	ಮಾ	ಡ	ಬೆ
ಪ	ರಿ	ಚೊ	ನ್ನು	ಕ್ಷೈ	ಸೂ	ತ್ರು	ಮೋ	ರೈ	ಡು	ಶ್ರಾ	ಷೆ
ದೊ	ತ	ಬಿ	ಮಾ	ಅಂ	ದ	ತೊ	ಗ	ಲು	ವಿ	ಳ	ಮಿ
ತೊ	ಧಾ	ನ್ನೆ	ದ	ಬಿ	ಗೆ	ಗ	ಳು	ಮು	ಕೆ	ಜ	ಸಾ
ಸು	ನೈ	ಷ	ಮ್ಯಾ	ಯಿ	ರೆ	ಕೆ	ರು	ನಾ	ಡು	ಚೆ	ನ್ನಿಂ
ಕೈ	ಗ	ಮು	ಕೆ	ಳೆ	ಕೇ	ಳು	ವಿ	ಕೆ	ಭಾ	ಗ್ರೀ	ಮಿ
ಸೆ	ಳು	ಟಿ	ಗೋ	ಉ	ಬಿ	ರ	ಚಂ	ದ್ರು	ರಾ	ಭೊ	ಮು

- ಹತ್ತಿ ಬೀಜ ಬೇಪ್ರದಿಸುವ ವಿಧಾನ.
- ಸೊಬನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕೊಳೆಸುವ ವಿಧಾನ.
- ಜೊಳಿ, ಕಂಬು, ರಾಗಿ ಯಂತಹ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳು.
- ಹುಲ್ಲಿನಂತಹ ಸಸ್ಯಗಳಿಂದ ಪಡಯುವ ಹಿಟ್ಟಿನ ಧಾನ್ಯಗಳು.
- ಅನಗತ್ಯವಾದ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊರ ತೆಗೆಯುವಿಕೆ.
- ಭತ್ತವನ್ನು ಬೆಳೆಯಲು ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ಮೊದಲ ಹಂತ.
- ಭೊ ಮೇಲ್ಪೈಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಭೊಲಕ್ಷಣಗಳು.

IV ಚರ್ಚಾಸುವಿಕೆ :

ನಿನ್ನ ನೀವು ಸೇವಿಸಿದ ಆಹಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಳಕಂಡ ಶೀಫ್ಸಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿರಿ.

- ಅ. 1. ಆ ಆಹಾರದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲಬ್ಬ ವಸ್ತುಗಳು ಯಾವುವು?
 2. ಆ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲಿಂದ ಪಡೆಯಲಾಯಿತು?
 3. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸಹಪಾತ್ರಿಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಆಹಾರದ ಬಗೆ ಏಕೆ ವ್ಯಾತ್ಯಾಸವಾಗಿರುತ್ತದೆ?
- ಆ. ವ್ಯಾತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ತಿಳಿದು ಚರ್ಚಾಸಬೇಕು:
- “ಉತ್ತರ ಭಾರತ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಆಹಾರದ ಬಗೆಗಳು”.

ದೃಷ್ಟಿನಂದಿನ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಮತ್ತು ಉತ್ತರ ಭಾರತದ ಆಹಾರದ ಬಗೆಗಳನ್ನು ಯೋಜಿಸು

ಭೋಜನದ ಸಮಯಗಳು	ಉತ್ತರ ಭಾರತ	ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತ
ಬೆಳಿಗಿನ ಉಪಹಾರ		
ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಉಷಣ		
ರಾತ್ರಿ ಭೋಜನ		

ದ್ವಿತೀಯ ಚಟುವಟಿಕೆ |

3. ಕೃಗಾರಿಕೆಗಳು

ನ'ವು ಭೂಮಿಂಬು ಏನಿಜ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಈ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ನಾವು ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ರೂಪದಲ್ಲಿಯೇ ಉಪಯೋಗಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧವಸ್ತುಗಳಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಿದಾಗ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಾಗುತ್ತವೆ.

ಕೃಗಾರಿಕೆಗಳು ಎಂಬವು ಯಂತ್ರಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಕಚ್ಚಾವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧ ವಸ್ತುಗಳನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುವುದೇ ಆಗಿವೆ. ಕಚ್ಚಾವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧವಸ್ತುಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ವಿಧಾನವನ್ನೇ ಉತ್ಪಾದನೆ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಕಾರ್ಯ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ವಸ್ತುಗಳ ವರೋಲ್ಯ ಅಥವಾಗುವುದರಿಂದ ಮಾನವನಿಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಸಲಾಗುವುದು.

ಇದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ ಹತ್ತಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಹತ್ತಿಯನ್ನು ನೂಲನ್ನಾಗಿಸಿ ಬಂಜ್ ನೇಯ್ಯ ಬಣ್ಣ ಹಚ್ಚೆ ಉಡುಪಾಗಿ ಮಾನವನಿಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗಿ ಬದಲಾಯಿಸಲಾಗುವುದು.

ಮರವನ್ನು ಹೀರೋಪಕರಣಗಳಾಗಿಯೋ ಕಾಗದವನ್ನಾಗಿಯೋ ಬದಲಾಯಿಸಲಾಗುವುದು. ಸಿಲಿಕಾ ವನ್ನು ಗಾಜನ್ನಾಗಿ ಬದಲಾಯಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು ಜಿನ್ನು ಬೆಳ್ಳಿಯಂತಹ ಲೋಹಗಳನ್ನು ಆಭರಣಗಳನ್ನಾಗಿ ಬದಲಾಯಿಸಲಾಗುವುದು.

18 ಮತ್ತು 19ನೇ ಶತಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಕೃಗಾರಿಕಾ ಕ್ರಾಂತಿಯು ಕೃಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿತು. ಕೃಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲಿದ್ದಲನ್ನು ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ದಹನ ವಸ್ತುವಾಗಿ ಬಳಸಿದುದಾಗಿದೆ. ಇಂದು ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಒಂದು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅದು ಹೊಂದಿರುವ ಕೃಗಾರಿಕೆಗಳ ಆಧಾರದ ವೇಗೀಲೆ ಲೆಕ್ಕಹಾಕಲಾಗುವುದು.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕೃಗಾರಿಕಾ ಬೆಳವಣಿಗೆಯು ಭಾರತ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪಡೆದ ನಂತರವೇ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿತು. ಭಾರತದ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳೇ ಭಾರತದ ಕೃಗಾರಿಕಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದವು. ಇತರ

ಅಂಶಗಳಿಗಂತ ಕೃಗಾರಿಕೆಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ಆಧಾರ ಅಧಿಕ ಬಂಡವಾಳ ಆಗಿದೆ. ಉದಾ: ಸಕ್ಕರೆ ಕೃಗಾರಿಕೆಗಳು ಕಬ್ಬಿ ಬೆಳೆಯುವ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿಯೇ ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬನ್ನು ಜಮೀನುಗಳಿಂದ ಕೃಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸಾಗಿಸಲು ಅಧಿಕ ಸಾರಿಗೆ ವೆಚ್ಚ ಮತ್ತು ಅದರ ಸಕ್ಕರೆ ಅಂಶವು 24 ಗಂಟೆಗಳಿಳಿಗೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವ ಗುಣವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದೂ ಆಗಿದೆ.

ಕೃಗಾರಿಕೆಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಅಂಶಗಳು

ಕೃಗಾರಿಕೆಗಳು ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕೃಗಾರಿಕೆಗಳು ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗುವ ಸ್ಥಳದ ಮೇಲೆ ಹಲವು ಅಂಶಗಳು ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತವೆ. ಈ ಅಂಶಗಳಿಂದರೆ ಭೌಗೋಳಿಕ ಮತ್ತು ಮನುಕುಲಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಂಶಗಳಾಗಿರ ಬಹುದು. ಈ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಜಿತ್ತ-16 ರಲ್ಲಿ ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿ ತೋರಿಸಲಾಗಿದೆ.

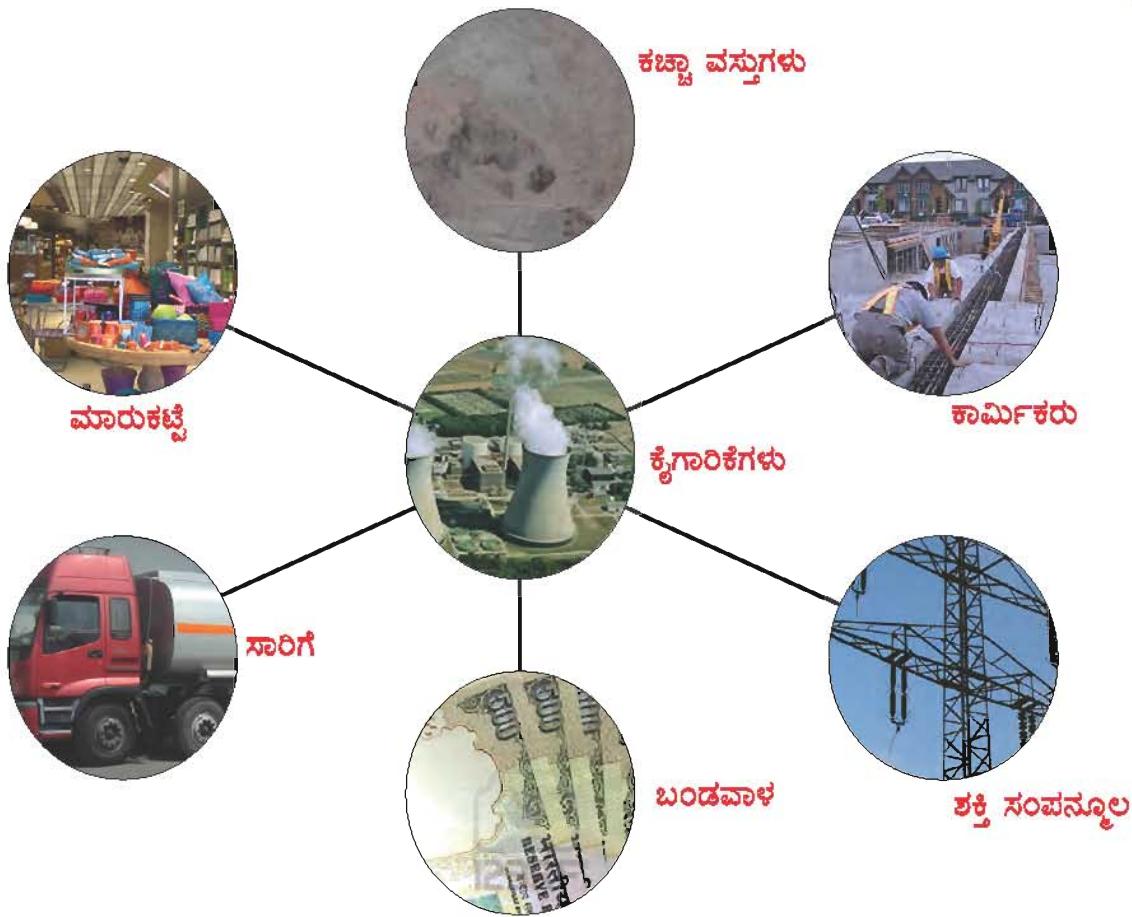
1. ಕಚ್ಚಾವಸ್ತುಗಳು

ಕೆಲವು ಕೃಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕ ಪ್ರಮಾಣದ ಭಾರವುಳ್ಳ ಕಚ್ಚಾವಸ್ತುಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿರುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಕೃಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಕಚ್ಚಾವಸ್ತುಗಳು ದೊರೆಯುವ ಸ್ಥಳಗಳ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿಯೇ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗುವುದು. ಕಾಲ ಮತ್ತು ಸಾಗಾಣಿಕೆಯ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಕಬ್ಬಿ ಮತ್ತು ಉಕ್ಕಿನ ಕೃಗಾರಿಕೆಯು ಯಾವಾಗಲೂ ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು ಅಥವಾ ಕಬ್ಬಿಣಿದಲ್ಲಿ ಅದಿರು ದೊರೆಯುವ ಗಣಿಗಳ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗುತ್ತವೆ.

ಉದಾ: ಉಟ್ಟಾ ಕಬ್ಬಿ ಮತ್ತು ಉಕ್ಕಿನ ಕೃಗಾರಿಕೆಗಳು ರಾಣಿಗಂಜ್, ರುರಿಯಾ ಮತ್ತು ಬೊಕಾರೋ ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು ದೊರೆಯುವ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಿವೆ.

2. ಕಾರ್ಮಿಕರು

ಕೃಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ವೇತನದಲ್ಲಿ ದೊರಕುವ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಅಥವಾ ಮಾನವ ಶಕ್ತಿಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿರುತ್ತದೆ. ಕೃಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಉದ್ದೇಶಮೂರ್ಚಕವಾಗಿ ಅಧಿಕ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಭಾರತ ಮತ್ತು ಜಿನಾದಂತಹ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ವೇತನದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಕಾರ್ಮಿಕರು ದೊರಕುತ್ತಾರೆ.

ಚತ್ರ-16. ಕೃಗಾರಿಕೆಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಅಂಶಗಳು

ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ವಿಶ್ವ ತಾಂತ್ರಿಕ ಕೌಶಲ್ಯ ಹೊಂದಿರುವವರು ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯ ತಾಂತ್ರಿಕ ಕೌಶಲ್ಯ ಹೊಂದಿದ ಕಾರ್ಮಿಕರೆಂದು ಎರಡು ಭಾಗಗಳಾಗಿ ವಿಭಜಿಸಬಹುದು.

ವರ್ಷವನ್ನು ಕೆತ್ತಿರಿಸುವ ಕೃಗಾರಿಕೆ ಸೂರತಾನ್ಲೀದೆ. ಆ ಕೃಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಹೊಂದಿದ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಅಧಿಕವಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಹಿಂಡಿಕಟ್ಟಿವ ಕಾರ್బಾನಿಗೆ ವಿಶ್ವಾಗಿ ಪರಿಣತಿ ಹೊಂದಿದ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿರುವುದಿಲ್ಲ.

3. ತಕ್ಕು ಸಂಪನ್ಮೂಲ

ತಕ್ಕು ಸಂಪನ್ಮೂಲವು ಯಂತ್ರಗಳ ಬಾಲನೆಗೆ ಒಂದೂ ಲಭ್ಯತೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಕೃಗಾರಿಕಾ ಕ್ಷೇತ್ರ ಏಕೈಕ ದ್ವಾರಾ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಯಂತ್ರಗಳ ಬಾಲನೆಗೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ವಿದ್ಯುತ್ತಕ್ಕ (ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು) ಮತ್ತು ಜಲವಿದ್ಯುತ್ತಕ್ಕ ಮೊದಲಾದುವುಗಳು

ಕೃಗಾರಿಕೆಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಪ್ರವೇಶ ಇಂಧನಗಳಾಗಿವೆ. ಈ ವಸ್ತುಗಳು ಸುಲಭವಾಗಿ ದೊರಕುವ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಕೃಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

4. ಬಂಡವಾಳ

ಬಂಡವಾಳ ಅಥವಾ ಹಣ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಕೃಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಕೃಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಎಲ್ಲಾ ಕಣ್ಣ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು (INPUT) ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಇದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಕೆಲವು ಕೃಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕ ಬಂಡವಾಳವೂ ಕೆಲವು ಕೃಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಕೆಡಮೆ ಬಂಡವಾಳವೂ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಬೃಹತ್ ಕೃಗಾರಿಕೆಗಳಾದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಅಧಿಕಗೊಳಿಸುವಾಗ ಬಂಡವಾಳವೂ ಅಧಿಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಿ ಹೂಡಿಕೆಗೆ ಬಂಡವಾಳ ಅಧಿಕವಾಗುತ್ತದೆ ಹೊರೆಯುವುದೋ ಅಲ್ಲಿ ಕೃಗಾರಿಕೆಗಳು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುತ್ತವೆ.

5. සාරිග්

ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಕಚ್ಚಾವಸ್ತುಗಳು ಅದು ದೊರೆಯುವ ಸ್ಥಳದಿಂದ ಕೈಗಾರಿಕೆಗೆ ಸಾಗಿಸಲು, ಉತ್ಪಾದಿಸಿದ ಸಿದ್ಧಾವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮಾರುಕಟ್ಟಿಗೆ ಸಾಗಿಸಲು ಸಾರಿಗೆ ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾದುದಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕಡಿಮೆ ವಿಚಿಂಜನಲ್ಲಿ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಸಂಚರಿಸುವ ಸಾರಿಗೆಯ ಕೈಗಾರಿಗಳಿಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಸಾರಿಗೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿರುವ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಸಾಪೀಸಲದ್ದುತ್ತವೆ.

6. ಮಾರುಕಟ್ಟೆ

బిడిభాగ్గళన్న జోడిసి హలవు వస్తుగళన్న
లుత్తాదిసువ కేలవు క్షేగారికెగళు మారుకట్టేయ
సమీప స్థాషిసలాగువుదు. ఉదాహరణగే
స్వయంజాలిత యంత్రగళ క్షేగారిక,

ಹೃನುಗಾರಿಕೆಯ ಉತ್ಪನ್ನ, ಸುಲಭವಾಗಿ
ಒಡೆದುಹೋಗುವ ಗಾಜಿನ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು
ಮಾರುಕಟ್ಟಿಯ ಸಮೀಕ್ಷಾಪನೆಯಾಗಿವೆ. ಏಕೆಂದರೆ
ಅವು ಶೈಪ್ಪವಾಗಿ ಕೆಟ್ಟುಹೋಗುವ ವಸ್ತುಗಳು.
(ಹಾಲು, ಹಣ್ಣಿನಂತಹ ಉತ್ಪನ್ನ).

ಒಂದು ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾದ ಭೋಗೋಳಿಕ ಮತ್ತು ಮಾನವೀಯ ಅಂಶಗಳು ಪ್ರಪಂಚದಾದ್ಯಂತ ಕೈಗಾರಿಕೆಯ ಸ್ಥಾಪನೆಯನ್ನು ನಿರ್ದರ್ಶಿಸುತ್ತವೆ. ವಾಯುಗುಣ, ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯ ಮುಂತಾದ ಹಲವು ಅಂಶಗಳೂ ಸಹ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತವೆ.

ಅಭಿರ್ಮ

I) ಮಾಲಿ ಬಿಟ್ಟ ಸ್ಕಳಗಳನ್ನು ಭತ್ತಿರೊಡಿ.

1. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯು ನಂತರವೇ _____ ಅಬಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿತು.
 2. ಕೈಗಾರಿಕೆಯ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ _____ ಮತ್ತು _____ ಅಂಶಗಳು ನಿರ್ದರ್ಶಿಸುತ್ತವೆ.
 3. ಭಾರವಾದ ಕಚ್ಚಿ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು _____ ದೊರಕುವ ಸ್ಥಳಗಳ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಸಾಫಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
 4. ಯಂತ್ರಗಳ ಚಾಲನೆಗೆ _____ ಮೂಲಭೂತ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಿದೆ.
 5. ಸುಲಭವಾಗಿ ಒಡೆದುಹೋಗುವ ಗಾಜಿನ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ಕಾರ್ಬಾನಗಳು _____ ಸಮೀಪವೇ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಿವೆ.

III) ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

III) ಹೊಂದಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

1. ಅಧಿಕ ವಸ್ತುಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ	ಸಾಮಾನ್ಯ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವುಳ್ಳ ಕಾರ್ಮಿಕರು
2. ಕಬ್ಜಿ ಮತ್ತು ಉಕ್ಕಿನ ಕೈಗಾರಿಕೆ	ಮಾರುಕಟ್ಟಿಯ ಅವಲಂಬಿತ
3. ರುರಿಯಾ	ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕ್ರಾಂತಿ
4. ಸಿಂಡಿಕಟ್ಟುವುದು	ಕಲ್ಲಿದ್ವಲು ಗಣೆ
5. ಬಿಡಿಭಾಗಗಳ ಜೋಡಣೆ ಕೈಗಾರಿಕೆ	ಕಚ್ಚಾ ವಸ್ತುಗಳು

IV) ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.

1. ಕೈಗಾರಿಕೆ ಎಂದರೇನು ?
2. ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಸಾಫ್ತೆಪನೆಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಅಂಶಗಳು ಯಾವುವು ?
3. ದ್ವಿತೀಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಕೆಲವು ಸಂಘಟನೆಗಳನ್ನು ಹೇಸರಿಸಿ.
4. ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ ವಿವಿಧ ಬಗೆಯ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಹೇಸರಿಸಿ.

V) ಒಂದು ಪ್ಯಾರಾಡ್‌ಲ್ಯಾ ಉತ್ತರಿಸಿ.

1. ಒಂದುಕೈಗಾರಿಕೆ ಸಾಫ್ತೆಪನೆಗೆ ಬಂಡವಾಳ ಹೇಗೆ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತದೆ?
2. ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಸಾಫ್ತೆಪನೆಯಲ್ಲಿ ಕಚ್ಚಾ ವಸ್ತುಗಳ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ.

VI) ವಿವರವಾಗಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.

1. ಒಂದು ಕೈಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಸಾಫ್ತೆಪನೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸಲೂ ಸೂಕ್ತವಾದ ಅಂಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರವಾಗಿ ಬರೆಯಿರಿ.

VII) ಚಟುವಟಿಕೆ

1. ನೀನು ವಾಸಿಸುವ ಭಾಗದ ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಸಾಫ್ತೆಪನೆಗೆ ಕಾರಣವಾದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ.

ಜ್ಞಾನ
ಪ್ರಯೋಗ

ರಚನಾತ್ಮಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

I. ಪರದಿ ತಯಾರಿಸುವಿಕೆ :

1. ನಿಮ್ಮ ಹತ್ತಿರದ ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ಕಾಶಾರ್ಫನೆಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿಮಾಡಿ ಒಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯುವುದು.
2. ಕೆಳಕಂಡ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಎರಡು ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯುವುದು, ಅಲ್ಲದೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ಅಗತ್ಯವಾದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೆಳಕಂಡವುಗಳಿಗೆ ಸೇರಿಸುವುದು.

ಅ. ಕಟ್ಟಿಣಿ ಮತ್ತು ಉಕ್ಕಿನ ಕೈಗಾರಿಕೆ	:	ಮಾರುಕಟ್ಟೆ/ಕಚ್ಚಾವಸ್ತುಗಳು
ಆ. ಗಡಿಯಾರ ಕಾಶಾರ್ಫನೆ	:	ನೈಮಣ್ಯತೆಯ ಕಾರ್ಮಿಕರು/ಭೂಮಿ
ಇ. ಕಂಬಳ ತಯಾರಿಕೆ	:	ಇಂಧನ/ಮಾರುಕಟ್ಟೆ

II. ಭೂಪಟ ಕೊಶಲ್ಯ :

ಭಾರತದ ಭೂಪಟದಲ್ಲಿ ಕೆಳಕಂಡ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಬೇಕು.

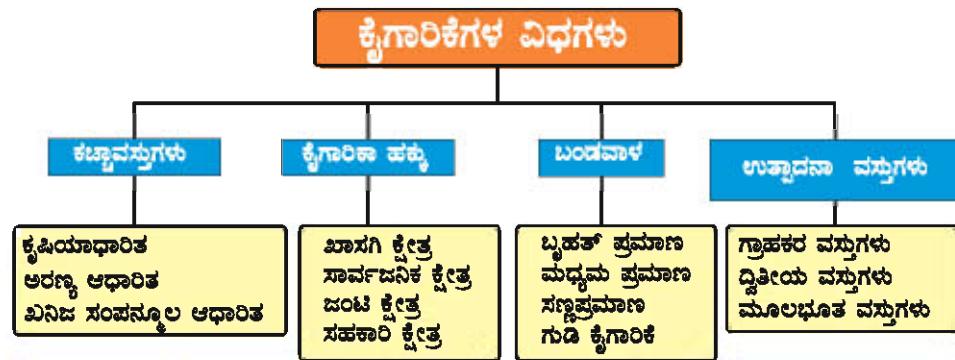
1. ಐದು ಕಟ್ಟಿಣಿ ಮತ್ತು ಉಕ್ಕಿನ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕೇಂದ್ರಗಳು.
2. ಎರಡು ಹತ್ತಿ ನೇಯ್ಯ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು.
3. ಸಕ್ಕರೆ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿರುವ ಎರಡು ವಲಯಗಳು.
4. ಹಡಗು ನಿರ್ಮಾಣ ಕೈಗಾರಿಕೆ.

ದ್ವಿತೀಯ ಚಟುವಟಿಕೆ - II

4. ಕೃಗಾರಿಕೆಗಳ ವಿಧಗಳು

ಒಂದು ದೇಶದ ತ್ವರಿತ ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಕೃಗಾರಿಕೆಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅತೀ ಮುಖ್ಯವಾದುದಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ದೇಶದ ಉದಾಯವು ಅಧಿಕವಾಗುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಜನರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

ಕಚ್ಚಾವಸ್ತುಗಳು, ಕೃಗಾರಿಕಾ ಹಕ್ಕು, ಬಂಡವಾಳ ಪ್ರಮಾಣ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದನಾ ವಸ್ತುಗಳು ಮುಂತಾದವು ಕೃಗಾರಿಕಾ ಸ್ಥಾವನೆಗೆ ಕಾರಣಗಳಾಗಿವೆ.

ಚಿತ್ರ: 17. ಕೃಗಾರಿಕೆಯ ಸ್ಥಾವನೆಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಅಂಶಗಳು

1. ಕಚ್ಚಾವಸ್ತುಗಳ ಆಧಾರಿತ ಬಗೆಗಳು

ಕೃಗಾರಿಕೆಗಳು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಕಚ್ಚಾವದಾರ್ಥಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಅರಣ್ಯ ಆಧಾರಿತ ಕೃಗಾರಿಕೆ, ಕೃಷಿ ಆಧಾರಿತ ಕೃಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ವಿನಿಜ ಆಧಾರಿತ ಕೃಗಾರಿಕೆಗಳಿಂದು ವಿಭజಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಅ) ಅರಣ್ಯ ಆಧಾರಿತ ಕೃಗಾರಿಕೆಗಳು

ಈ ಕೃಗಾರಿಕೆಗಳು ಕಚ್ಚಾವದಾರ್ಥಗಳಿಗೆ ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಕಾಗದದ ಕೃಗಾರಿಕೆ, ಪೀಠೇಪಕರಣಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ಕೃಗಾರಿಕೆಗಳು (ಚಿತ್ರ: 18.) ಮುಂತಾದವು.

ಚಿತ್ರ: 18. ಪೀಠೇಪಕರಣಗಳ ತಯಾರಿಕೆ

ಆ) ವಿನಿಜ ಆಧಾರಿತ ಕೃಗಾರಿಕೆಗಳು

ಈ ಬಗೆಯ ಕೃಗಾರಿಕೆಗಳು ಕೃಷಿ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಮೂಲವಸ್ತುಗಳನ್ನಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಹತ್ತಿ ಮತ್ತು ಸೆಣಬಿನ ವಸ್ತುಗಳು, ಸಕ್ಕರೆಯಂತಹ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಉತ್ಪತ್ತಿಮಾಡುತ್ತವೆ.

ಇ) ವಿನಿಜ ಆಧಾರಿತ ಕೃಗಾರಿಕೆಗಳು

ಈ ಕೃಗಾರಿಕೆಗಳು ವಿನಿಜಗಳನ್ನು ಮೂಲವಸ್ತುಗಳನ್ನಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಕಬ್ಜಿ, ಉಕ್ಕೆ, ಸಿಮೆಂಟ್, ಅಲ್ಯೂಮಿನಿಯಂ ಮತ್ತು ರಸಾಯನ ವಸ್ತುಗಳು ಈ ಬಗೆಯ ಕೃಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿವೆ. (ಚಿತ್ರ: 19)

ಚಿತ್ರ: 19. ಸಿಮೆಂಟ್ ಕೃಗಾರಿಕೆ

ಕೃಗಾರಿಕೆ

2. ಕ್ರಾರಿಕೆ ಸಾಫ್ಟ್‌ವರ್ನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಂಶಗಳು

ಕ್ರಾರಿಕೆಗಳು ಸಾಫ್ಟ್‌ವರ್ನೆಯಾಗಿರುವ ಪ್ರದೇಶದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕ್ರಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ವಿಭಜಿಸಬಹುದು.

ಅ) ಕಚ್ಚಾ ವಸ್ತುಗಳ ಆಧಾರಿತ ಕ್ರಾರಿಕೆಗಳು

ಇಂತಹ ಕ್ರಾರಿಕೆಗಳು ಹತಿರದಲ್ಲಿ ದೊರೆಂಪುವ ಕಚ್ಚಾ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಕೆಲವು ಕಚ್ಚಾ ವಸ್ತುಗಳು ಬೃಹತ್ ಪ್ರಮಾಣದ ಕಚ್ಚಾವಸ್ತುಗಳಾಗಿಯೋ ಅಥವಾ ವಿಶ್ವಾಸಿತಿಯಿಂದ ಕೊಡಿದ ಕಚ್ಚಾವಸ್ತುಗಳಾಗಿಯೋ ಇರಬಹುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಕಬ್ಜಿ ಮತ್ತು ಉಕ್ಕನ ಕ್ರಾರಿಕೆಗಳು ಅಧಿಕ ಪ್ರಮಾಣದ ಕಬ್ಜಿಯ ತೆಂದಿರು ಮತ್ತು ಕಲ್ಲಿದ್ದಲ್ಲಿ ಹತಿರದಲ್ಲಿ ದೊರೆಂಪುವ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಫ್ಟ್‌ವರ್ನೆಯಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಸಕ್ಕರೆ ಕ್ರಾರಿಕೆಯ ಕಬ್ಜಿ ಬೋಳೆಂಪುವ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಹತಿರ ಸಾಫ್ಟ್‌ವರ್ನೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಕಬ್ಜಿನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ ಮಾಡಿ ಸರಿಯಾದ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಕಾರ್ಬಾನೆಗೆ ತಲುಪಿಸುವುದು ಅವಶ್ಯಕ. ಹಾಗೆ ತಲುಪಿಸಿದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಸಕ್ಕರೆ ಅಂಶವು ಕಡಿಮೆಯಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿರುತ್ತದೆ.

ಆ) ಮಾರುಕಟ್ಟಿ ಆಧಾರಿತ ಕ್ರಾರಿಕೆಗಳು

ಈ ಕ್ರಾರಿಕೆಗಳು ಮಾರುಕಟ್ಟಿಯ ಸಮೀಪ ಸಾಫ್ಟ್‌ವರ್ನೆಯಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಶೀಪ್ರೈವಾಗಿ ಕೊಳಿತು ಹೋಗುವ ಗುಣವಿರುವ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ: ಹಾಲು ಮತ್ತು ಹಾಲಿನ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು.

ಇ) ಚದುರಿ ಹೋಗಿರುವ (Foot Loose) ಕ್ರಾರಿಕೆಗಳು

ಈ ಕ್ರಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಯಾವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಾದರೂ ಸಾಫಿಸಬಹುದು. ಏಕೆಂದರೆ ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣದ ಕಚ್ಚಾ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಇದರ ಮೂಲ ವಸ್ತುಗಳು ಮತ್ತು ಅದರ ಬಿಡಿಭಾಗಗಳಾಗಿವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ: ಗಡಿಯಾರ ತಯಾರಿಸುವ ಕ್ರಾರಿಕೆಗಳು, ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ಕ್ರಾರಿಕೆಗಳು.

3. ಉತ್ಪಾದನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಆಧಾರಿತ ಕ್ರಾರಿಕೆಗಳು

ಉತ್ಪಾದನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕ್ರಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಬೃಹತ್ ಪ್ರಮಾಣದ ಉತ್ಪಾದನಾ

ಕ್ರಾರಿಕೆಗಳು, ಮಧ್ಯಮ ಪ್ರಮಾಣದ ಕ್ರಾರಿಕೆಗಳು, ಸ್ಟ್ರಾಂ ಪ್ರಮಾಣದ ಕ್ರಾರಿಕೆಗಳೆಂದು ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದು.

ಅ. ಬೃಹತ್ ಪ್ರಮಾಣದ ಕ್ರಾರಿಕೆ

ಈ ಕ್ರಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕ ಬಂಡವಾಳ, ಭಾರಿ ಪ್ರಮಾಣದ ಯಂತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಕಾರ್ಮಿಕರ ನೇಮಕಾತಿ ಅವಶ್ಯಕ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ: ಜೆನ್ಸೆಟ್ ರೈಲುಚೋರಿ ಕಾರ್ಮಿಕನೆ,

ಜೆಮ್‌ಷೆಟ್‌ಮರದಲ್ಲಿರುವ ಟಾಟಾ ಕಬ್ಜಿ ಮತ್ತು ಉಕ್ಕನ ಕ್ರಾರಿಕೆ (TISCO) ಬೆಲ್, (BHEL) ತಿರುಚ್ಚಿ, ಭಾರತದ ಉಕ್ಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ (Steel Authority of India Limited) ಅಧೀನದ ಲ್ಲಿರುವ ಸೇಲಂನ ಉಕ್ಕನ ಕಾರ್ಮಿಕನೆ (SAIL) (ಚತ್ರ - 20)

ಚತ್ರ - 20. ಬೃಹತ್ ಪ್ರಮಾಣದ ಕ್ರಾರಿಕೆ

ಆ) ಮಧ್ಯಮ ಪ್ರಮಾಣದ ಕ್ರಾರಿಕೆಗಳು

ಈ ಕ್ರಾರಿಕೆಗಳು ಮಧ್ಯಮ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿದ್ದ ಹೂಡಿಕೆ ವುತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ ತೆಂಪುನ್ನು

ಚತ್ರ - 21. ಮಧ್ಯಮ ಪ್ರಮಾಣದ ಕ್ರಾರಿಕೆ

ಅವಲಂಬಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಗೊಕ್ಕಿಯಂತೆಗಳು, ವಿದ್ಯುನ್‌ನಾನ್‌ಗಳ ಕೈಗಾರಿಕೆ (ಚಿತ್ರ-21) ಮುಂತಾದವು.

(ಇ) ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಕೈಗಾರಿಕೆ

ಇವು ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಹಾಗೂ ಕಡಿಮೆ ಹೂಡಿಕೆ ವಾತ್ತು ಕಡಿಮೆ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಕಾರ್ಬಿಂ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವೇ ಇವು ಗ್ರಾಮೀಷಯೋಗಿ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ: ಕರಕುಶಲ ವಸ್ತುಗಳು. ಲೇಖನಿ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು (ಚಿತ್ರ-22).

ಚಿತ್ರ - 22. ಲೇಖನಿ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು

(ಈ) ಗೃಹ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು

ಈ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಅತ್ಯಂತ ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದವುಗಳಾಗಿದ್ದು ಕಡಿಮೆ ಹೂಡಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸಣ್ಣ ಕುಟುಂಬ ಅಥವಾ ಚಿಕ್ಕಗುಂಪುಗಳನ್ನು ಇವು ಅವಲಂಬಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ: ಕ್ರೈಸ್ತಿಕ ಅಭಿರಂಜನೆಗಳ ತಯಾರಿಕೆ.

ಚಿತ್ರ - 23. ಗೃಹ ಕೈಗಾರಿಕೆ - ಮಡಕ ತಯಾರಿಕೆ

ಹಾವೆ ನೇಯವುದು, ಮಡಕ ತಯಾರಿಸುವುದು. ಹೂಡಿಕೆ ವಾತ್ತು ಮಾಡಿಕೊಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ವಂತಪಾರ್ಪಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದವರೂ ಈ ಕರಕುಶಲಕರ್ಮಗಳು ಇರುವರು. (ಚಿತ್ರ-23.)

4. ಉತ್ಪಾದನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಆಧಾರಿತ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು

ಉತ್ಪಾದನೆ ನಾ ವಿಧ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಲಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸಬಹುದು.

(ಉ) ಭಾರವಾದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಕೈಗಾರಿಕೆ

ಈ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಬೃಹತ್ ಪ್ರಮಾಣದ ಕಚ್ಚಾ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಭಾರವಾದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳು ಅಧಿಕ ಬಂಡವಾಳ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಪರಿಶ್ರಮವನ್ನೊಳಗೊಂಡು ಅಧಿಕ ಪ್ರಮಾಣದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತವೆ. ಟಿಸ್ಕೋ (TISCO) ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಕಟ್ಟಣ ಮತ್ತು ಉತ್ಕಿನ ಕೈಗಾರಿಕೆ, ಬೆಲ್ (BHEL) ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಬೃಹತ್ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಮೋಟಾರು ವಾಹನಗಳ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಇವುಗಳಿಗೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿವೆ. (ಚಿತ್ರ - 24.)

ಚಿತ್ರ - 24. BHEL - ಕಿಂಬಿ

(ಇ) ಹಗುರವಾದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಕೈಗಾರಿಕೆ

ಈ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಹಗುರವಾದ ಕಚ್ಚಾ ವಸ್ತುಗಳ ಬಳಕೆಯಿಂದ ಹಗುರವಾದ ಸಿದ್ಧ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತವೆ. ಕಡಿಮೆ ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿರುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಹಕರ ಅಭಿರುಚಿಗೆ

ಚತ್ರ - 25. ಚಮ್ಮ ಹದಮಾಡುವ ಕೃಗಾರಿಕೆ

ಅ) ಉತ್ಪಾದನಾ ಕೃಗಾರಿಕೆ

ಈ ಬಗೆಯ ಕೃಗಾರಿಕೆಗಳು ಕಚ್ಚಾವಸ್ತುಗಳನ್ನೇ ಅಥವಾ ಅರೆಸಿದ್ದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನೇ ಹದಗೊಳಿಸುವ ಕಾರ್ಯ ದಲ್ಲಿ ತೋಡಗಿರುತ್ತವೆ. ಚಮ್ಮ ಹದಮಾಡುವ ಕೃಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಚಮ್ಮವನ್ನು ಹದಗೊಳಿಸಿ (ಚತ್ರ-25) ಚಮ್ಮದ ವಸ್ತುಗಳಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುವ ಕಾರ್ಯಗಳು, ಹತ್ತಿಯಿಂದ ಬೀಜವನ್ನು ಬೇರೆಡಿಸಿ ತೆಗೆಯುವ ಕಾರ್ಯ ಮತ್ತು ಲೋಹದ ಅದಿರಿನಿಂದ ಲೋಹವನ್ನು ಕರಗಿಸುವ ಕಾರ್ಯ ಇವುಗಳು ಈ ಬಗೆಯ ಕೃಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿವೆ.

ಕೃಗಾರಿಕೆಗಳು ಕಬ್ಜಿ ಮತ್ತು ಉಕ್ಕನ್ನು ಒಂದು ತ್ರಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆ ಪರಿವರ್ತಣಾ ಕೃಗಾರಿಕೆಯು ಮರದ ದಿಂಬಿಯಿಂದ ಹೀಗೆ ಪರಿವರ್ತಣಾಗಳನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುತ್ತವೆ.

ಬ) ಬಿಡಭಾಗಗಳ ಮೊಡಣೆಯ ಕೃಗಾರಿಕೆ

ಈ ಕೃಗಾರಿಕೆಗಳು ವಿವಧ ಬಗೆಯ ಸಿದ್ಧ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಒಂದರೊಡನೊಂದು (ಬಿಡಭಾಗಗಳು) ಜೋಡಣೆ ಮಾಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಹೊಸ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಸ್ಟೆಂಪಿಂಚಾಲಿತ ಎಂಂತ್ರಿಗಳ ಕೃಗಾರಿಕೆಗಳ ಮತ್ತು ಜೋಡಣೆಯ ಕೃಗಾರಿಕೆ ಮಂತಾದವು (ಚತ್ರ-26).

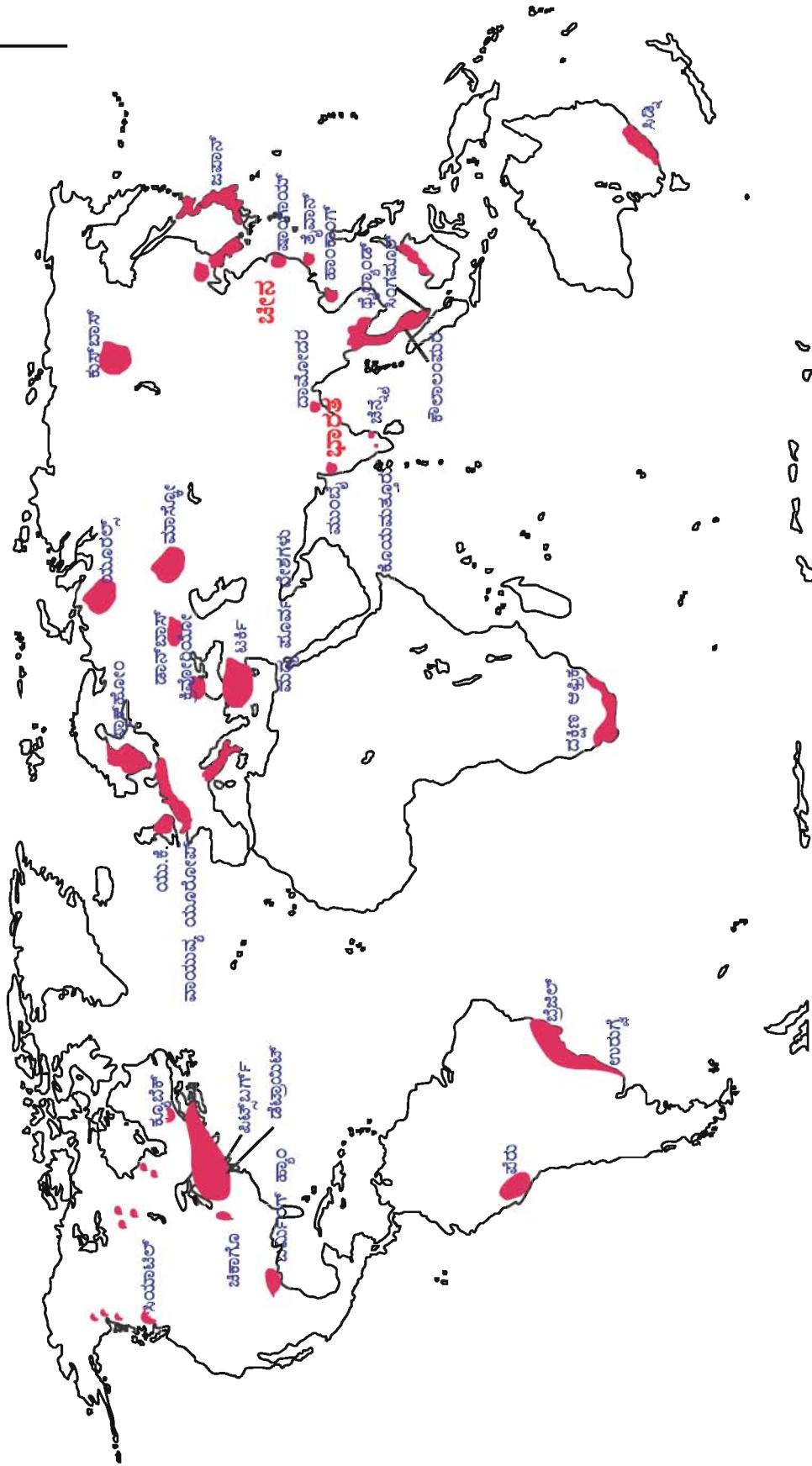
(ಚತ್ರ - 26) ಬಿಡಭಾಗಗಳ ಮೊಡಣೆ ಕೃಗಾರಿಕೆಗಳು

6. ಮಾಲೀಕತ್ವದ ಸ್ವರೂಪ

ವಾಲೀಕತ್ವದ ಆಧಾರದ ವೇಳ ಕೃಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ವಲಯ ಕೃಗಾರಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಖಾಸಗಿ ವಲಯ ಕೃಗಾರಿಕೆಗಳಿಂದ ವಿಭಜಿಸಬಹುದು.

ಅ) ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ

ಈ ಕೃಗಾರಿಕೆಗಳು ಸರ್ಕಾರದ ಒಡತನದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಭಾರತದ ಉಕ್ಕನ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ (SAIL), ಭಾರತ ಹೆವಿ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕಲ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್ (BHEL).

27

ಅ) ಖಾಸಗಿ ವಲಯ

ಈ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಅಥವಾ ಬೆಂಕ್ ಸಂಪಣನೆಗಳ ಒಡೆತನದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಉದಾ: ರಿಲಾಯನ್ಸ್.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು ಹೊಡುಗೆಯನ್ನು ನೀಡಿಕೆ. ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಮುಂದುವರಿದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜಿತ್ - 27 ಪರಿಮಾಣವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು ಕಂಡುಬರುವ ದೇಶಗಳಾಗಿವೆ. ಉತ್ತಾದನಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು ಆರ್ಥಿಕತೆಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ವಸ್ತುಗಳು ಮತ್ತು ಒಳಿತನ್ನು ನೀಡುವ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ.

ಅಭ್ಯಾಸ

I) ಬಿಷ್ಟು ಪದಗಳನ್ನು ತಂಬಿರಿ.

- ಹಗುರವಾದ ಕಚ್ಚಾ ವಸ್ತುಗಳಿಂದ ತಯಾರಿಸಲಾದುವ _____ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ಯಾವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಾದರು ಸಾಫಿಸಬಹುದು.
- ಮೋಟಾರು ವಾಹನಗಳ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು _____ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳೇ.
- _____ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಸಾಫಿಸಬಹುದಿವೆ.
- ಕೈಮಗ್ಗದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು _____ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳೇ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ.
- ಹದಗೊಳಿಸುವ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು ಕಚ್ಚಾ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು _____ ವಸ್ತುಗಳಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುತ್ತವೆ.

II) ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

- ಖಾಸಗಿ ವಲಯಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆ.
- ಉತ್ತರ: ಆ) ರಿಲಾಯನ್ಸ್ ಆ) ಬೆಲ್ (BHEL) ಇ) ಭಾರತೀ ಸಂಚಾರ್ ನಿಗಮ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್ (BSNL)
- ಉತ್ತರ: ಪ್ರಮಾಣದ ಉತ್ಪಾದನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೆ _____ ಬಂಡವಾಳ ಅಗತ್ಯ.
- ಉತ್ತರ: ಆ) ಅಧಿಕ ಆ) ಮಧ್ಯಮ ಇ) ಕಡಿಮೆ
- ಉತ್ತರ: ಪೀಠೋಪಕರಣಗಳ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು _____ ಆಧಾರಿತ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳೇ.
- ಉತ್ತರ: ಆ) ಅರಣ್ಯ ಆ) ಕೃಷಿ ಇ) ವಿನಿಜಗಳು
- ಉತ್ತರ: ಹತ್ತಿ ಬಟ್ಟೆಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು _____ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳೇ.
- ಉತ್ತರ: ಆ) ಗೃಹ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳೇ ಆ) ಜೋಡಣೆ ಇ) ಕೃಷಿ ಆಧಾರಿತ
- ಉತ್ತರ: ಸಕ್ಕರೆ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು _____ ಆಧಾರಿತ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳೇ.
- ಉತ್ತರ: ಆ) ಕಚ್ಚಾ ವಸ್ತು ಆ) ಜೆಮರಿ ಕಂಡು ಬರುವ ಇ) ಮಾರುಕಟ್ಟೆ

III) ಹೊಂದಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

1. ಹತ್ತಿಯಿಂದ ಬೀಜವನ್ನು ಬೇರೆಡಿಸುವ ವಿಧಾನ	ಕಬ್ಜಿ ಮತ್ತು ಉತ್ಕಿನ ಕೈಗಾರಿಕೆ
2. ಚರ್ಮ ಹದ ಮಾಡುವುದು	ಬೃಹತ್ ಕೈಗಾರಿಕೆ
3. ಕರಗಿಸುವುದು	ಹತ್ತಿ ಕೈಗಾರಿಕೆ
4. ಬಂಡವಾಳ	ಕೈಮಗ್ಗದ ಕೈಗಾರಿಕೆ
5. ನೂಲುವುದು	ಚರ್ಮದ ಕೈಗಾರಿಕೆ

IV) ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.

1. ಕೈಗಳು ಸಾಧಾರನೆಯಾಗಿರುವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಅವುಗಳನ್ನು ವಿಂಗಡಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.
2. ಉತ್ಪಾದನಾ ಪ್ರಮಾಣದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕೈಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ವಿಭజಿಸಬಹುದು ?
3. ಬಿಡಿಭಾಗಗಳ ಜೋಡಣೆಯ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಎಂದರೇನು ?
4. ಕೆಲವು ಹಗುರವಾದ ಕೈಗಳಿಗೆ ಉದಾಹರಣೆ ಹೊಡಿ.
5. ಗೃಹ ಕೈಗಾರಿಕೆಯ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳಾವುವು ?

V) ಒಂದು ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಉತ್ತರಿಸಿ.

1. ಬೃಹತ್ ಪ್ರಮಾಣದ ಉತ್ಪಾದನಾ ಕೈಗಳಿಗೂ ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಉತ್ಪಾದನಾ ಕೈಗಳಿಗೂ ಇರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಬರೆಯಿರಿ.
2. ಕಚ್ಚಾ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಆಧಾರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೈಗಳನ್ನು ವಿಂಗಡಿಸಿರುವುದನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

VI) ವಿವರವಾಗಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.

1. ಕೈಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ವಿಭಜಿಸಲಾಗಿದೆ? ವಿವರಿಸಿ.

VII) ಚಟುವಟಿಕೆ:

ನಿಮ್ಮ ಜೀಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ವಿವಿಧ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಯಾವುದಾದರೂ ಹತ್ತು ಕೈಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿಮಾಡಿ

ಇಟ್ಟು
ಅಣಿ
ಖ

ರಚನಾತ್ಮಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

I. ಪರದ ತಯಾರಿಸುವಿಕೆ :

1. ನೀವು ವಾಸಿಸುವ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ವಿವಿಧ ಬಗೆಯ ಯಾವುದಾದರೂ ಹತ್ತು ಕೈಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಬೇಕು.
2. ಕೃಷಿಯಾಧಾರಿತ ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಐದನ್ನು ಪಟ್ಟಿಮಾಡಿ, ಕೆಳಕಂಡ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಗೆ ಸರಿಹೊಂದುವ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದು.

ಅ. ಬೆಳೆ	ಆ. ಸ್ಥಳ
ಇ. ಉತ್ಪಾದನಾ ವಸ್ತು	ಈ. ಉತ್ಪಾದನಾ ವಿಧಾನ.
3. ಭಾರತದ ಗೃಹ ಕೈಗಳಿಂದ ಸಿಗುವ ವಿವಿಧ ಬಗೆಯ ವಸ್ತುಗಳ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಆಲ್ಫಂ ಒಂದನ್ನು ತಯಾರಿಸುವುದು.
4. ನಿನಿಷ್ಟವಾದ ಕಾರು ಯಾವುದು? ಅದು ಎಲ್ಲಿ, ಹೇಗೆ ತಯಾರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ? ಮುಂತಾದ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಬರೆಯಬೇಕು.

II. ಪದಬಂಧ :

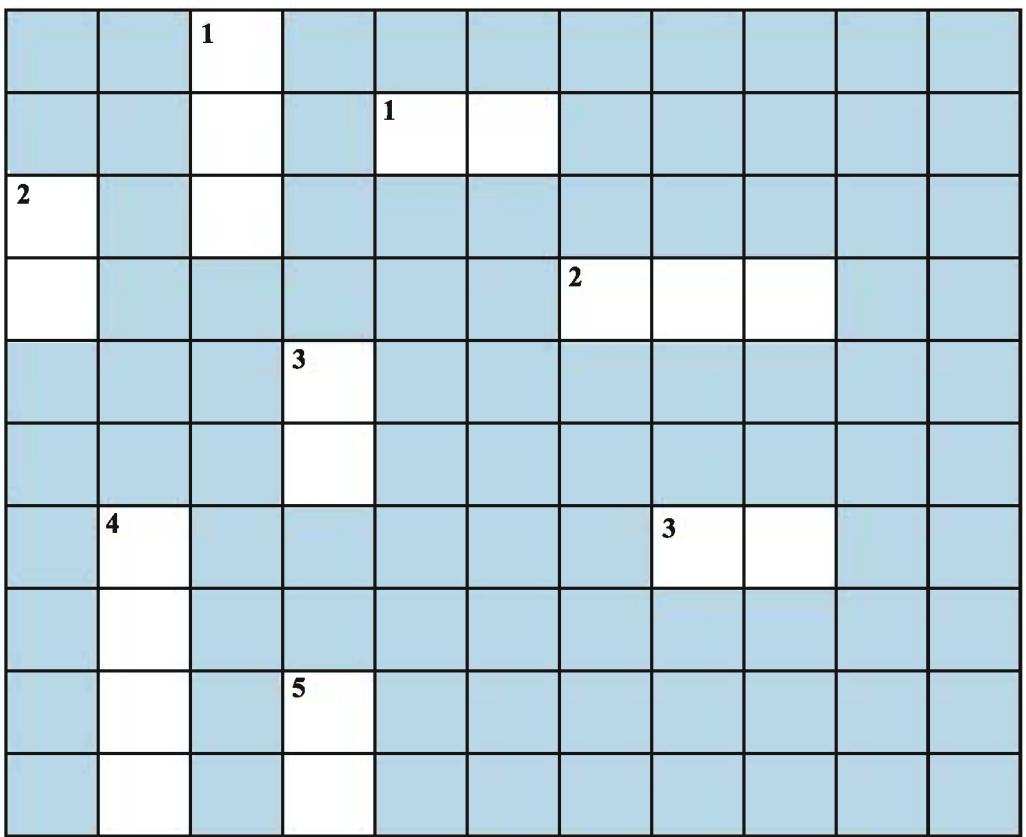
ಎಡದಿಂದ ಬಲಕ್ಕೂ, ಮೇಲಿಂದ ಕೆಳಕ್ಕೂ ಪದಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದು ಬರೆಯಬೇಕು.

ಮೇಲಿನಿಂದ ಕೆಳಕ್ಕು

1. ಕಾಗದ ತಯಾರಿಕೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಮೂಲವನ್ತು. (3)
2. ರೈಲು ಬೋಗಿ ಕಾರ್ಬನ್ ಇರುವ ಸ್ಥಳ (2)
3. ಕೈಮಗ್ಗದ ಬಗೆಯ ಕೈಗಳೆ. (2)
4. ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಸಮೀಪದ ಕೈಗಳೆ. (4)
5. ಬೃಹತ್ ಕೈಗಳೆ. (2)

ಎಡದಿಂದ ಬಲಕ್ಕು

1. ಕಟ್ಟಣ ಮತ್ತು ಉಕ್ಕನ ಕೈಗಳೆ. (2)
2. ಕೃಷಿಯಾಧಾರಿತ ಕೈಗಳೆ (3)
3. ಹದಗೊಳಿಸುವ ಕೈಗಳೆ (2)

બ્રેન્ચ
પ્રોફેસિયલ

1. ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳು ಮತ್ತು ವಿಶ್ವ ಸಂಸ್ಥೆ

ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಮಾನವನು ಸುಗಮವಾಗಿ ವಾಸಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹಕ್ಕು ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ. ಈ ಹಕ್ಕು ಇಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಅವನಿಂದ ಉತ್ತಮ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳು ಮಾನವನಿಂದ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಪಡೆದುದ್ದಾಗಿವೆ.

ಪ್ರೌಢಸರ್ ಬೋಸಾಂಕ್ಷೆಟ್ ರವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಂತೆ ಹಕ್ಕುಗಳು ಸಮಾಜದಿಂದ ಅಂಗೀಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸುವುದಾಗಿದೆ. ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳು ಮಾನವರ ಸಂಪರ್ಕವಾದ ಆಡಳಿತ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ವನ್ನು ಹೊರಸೂಸಿ ಅವರ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಹೊಂದುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳು ಎಂದು ತಿಳಿಯಲಾಗಿದೆ.

ಎರಡನೇ ಮಹಾಯುದ್ಧದ ನಂತರ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ವಿಶ್ವ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಹಲವಾರು ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ.

ಪ್ರುತ್ತಿ ವರ್ಷ ಅಕ್ಟೋಬರ್ 24 ರಂದು ವಿಶ್ವ ಸಂಸ್ಥೆ ದಿನವನ್ನಾಗಿ ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ವಿಶ್ವ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಫೋರ್ಮೆಂಟ್ - 1948

ವಿಶ್ವ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಅಕ್ಟೋಬರ್ 24, 1945 ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಬೇಕಿತು. ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳು, ಮಾನವನ ಪೂಲಭೂತಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದು, ಗಾರವಿಸುವುದು, ಇದರ ಮುಖ್ಯವಾದ ಉದ್ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ.

ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಲಹೆಯಂತೆ
ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಸಮಿತಿಯು ರಚಿಸಲಬೇಕಿತು. ಈ ಸಮಿತಿಯು ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಮುಸೂದೆಯನ್ನು ರಚಿಸಿ ಸಲ್ಲಿಸಿತು. ಈ ಮುಸೂದೆಯು ವಿಶ್ವ ಸಂಸ್ಥೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯು ಇದನ್ನು ಡಿಸೆಂಬರ್ 10, 1948 ರಂದು ಅಂಗೀಕರಿಸಿತು. ಇದನ್ನು **ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಫೋರ್ಮೆಂಟ್** ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಪ್ರುತ್ತಿ ವರ್ಷ ಡಿಸೆಂಬರ್ 10 ರಂದು ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ದಿನವನ್ನಾಗಿ ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಫೋರ್ಮೆಂಟ್ ಜನರ ನಡೆವ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಈ ಫೋರ್ಮೆಂಟ್ 30 ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ,

1. ನಾಗರೀಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಹಕ್ಕುಗಳು.
2. ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳು.

1. ನಾಗರೀಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಹಕ್ಕುಗಳು

ನಾಗರೀಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಹಕ್ಕುಗಳು ಆಧುನಿಕ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದೊಡನೆ ನಿರ್ವಿಟ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿದವುಗಳಾಗಿವೆ.

ಹಕ್ಕುಗಳು ಯಾವುವೆಂದರೆ,

ಜನರ ಜೀವಿಸುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣೆಯ ಹಕ್ಕುಗಳು.

ಗುಲಾಮಗಿರಿ ಮತ್ತು ಜಿತ್ತ ಹಿಂಸೆಯಿಂದ ಮುಕ್ತಿ.

ಕಾನೂನಿನ ಮುಂದೆ ಎಲ್ಲರೂ ಸಮಾನರು.

ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವ ಹಕ್ಕು.

ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವ ಹಕ್ಕು.

ವಿವಾಹ ಮಾಡಬೇಕುವ ಹಕ್ಕು.

ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡುವ ಹಕ್ಕು.

ಮಾತೃತ್ವ ಮತ್ತು ಬಾಲಾವಸ್ಥೆಗೆ ವಿಶೇಷ ಗಮನ ನೀಡುವ ಹಕ್ಕು.

ಸಾಮಾಜಿಕ - ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳು

ವಿಶ್ವ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ನೀಡಿದೆ ಅವುಗಳೆಂದರೆ,

ದುಡಿಯುವ ಹಕ್ಕು.

ಸಮಾನ ದುಡಿಮೆಗೆ ಸಮಾನ ವೇತನ ಪಡೆಯುವ ಹಕ್ಕು.

ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘ ಕಟ್ಟಿವ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘಕ್ಕೆ ಸೇರುವ ಹಕ್ಕು.

ಉನ್ನತ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಬೇಕಾದ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುವ ಹಕ್ಕು.

ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಹಕ್ಕು.

ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸ್ಥಳೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸುವ ಹಕ್ಕು.

ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ರಚನೆ

ವಿಶ್ವಾದ್ಯಂತ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಫೋಷನೆ, ಎಲ್ಲಾ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುವುದಾಗಿದೆ.

1966 ರ ಡಿಸೆಂಬರ್ 16 ರಂದು ವಿಶ್ವ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಎರಡು ಒಪ್ಪಂದಗಳನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿತು. ಅವುಗಳೆಂದರೆ,

1. ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳ ಮೇಲಿನ ಅಂತರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಒಪ್ಪಂದ.

2. ನಾಗರಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಹಕ್ಕುಗಳ ಮೇಲಿನ ಅಂತರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಒಪ್ಪಂದ. ವಿಶ್ವ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸದಸ್ಯರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಈ ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಭರವಸೆ ನೀಡಿದವು. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ವಿಶ್ವ ಸಂಸ್ಥೆ ವಿಶ್ವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿವೆ.

1993 ರಲ್ಲಿ ವಿಯನ್ನಾದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ಅಂಗೀಕರಿಸಿದ ವಿಯನ್ನಾ ಪ್ರಕಟಣೆಯು ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣೆ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿತು. ಅಂತರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸರ್ವಾಧಾರ್ಯದ ನಾಯಂರಾಸರ್ವತ್ವಾದ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿರಬೇಕಿಂದು ತಿಳಿಸಿತು. ಇದರಂತೆ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು 1993 ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾನೂನನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಆಯೋಗವನ್ನು ನಷ್ಟಿಸಿತು. ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಆಯೋಗ ರಚಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಆಯೋಗದ ಉದ್ದೇಶ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣೆ ಹಾಗೂ ಮೌಲ್ಯಾಧಿಕೃತಿಯನ್ನು ನಡೆಸುವುದಾಗಿದೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಆಯೋಗ

ಅಕ್ಟೋಬರ್ 12, 1993 ರಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಆಯೋಗ ರಚಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಆಯೋಗವು ಒಬ್ಬ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಹಾಗೂ ನಾಲ್ಕು ಸದಸ್ಯರನ್ನೂ ಖಗೊಂಡಿದೆ.

1) ಈ ಆಯೋಗದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸುಪ್ರಿಯೋಟಿಕ್ ನಿವೃತ್ತ ವುಖ್ಯ ನಾಯಾಧೀಶರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.

2) ಸಪ್ರೋಚ್ಯ ನಾಯಾಲಯದ ನಿವೃತ್ತ ನಾಯಾಧೀಶರೊಬ್ಬರು ಸದಸ್ಯರಾಗಿಯೂ

3) ಉಚ್ಚ ನಾಯಾಲಯ ನಿವೃತ್ತ ಮುಖ್ಯ ನಾಯಾಧೀಶರೊಬ್ಬರು ಸದಸ್ಯರಾಗಿಯೂ

4) ಇಬ್ಬರು ಸದಸ್ಯರು ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ ಕಾಂಪಾನ್ ನುಭುವು ಹೊಂದಿರುವವರಾಗಿರಬೇಕು. ಇವರುಗಳನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳು ನೇಮಿಸುವರು.

ರಚನೆ

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಆಯೋಗದ ಮುಖ್ಯ ಕಛೇರಿ ನಷ್ಟಿಸಿತ್ತಿದೆ. ಈ ಆಯೋಗದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಹಾಗೂ ಸದಸ್ಯರುಗಳನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯವರು ನೇಮಿಸುವರು. ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯವರ ಆದೇಶದ ಮೇರೆಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ಸದಸ್ಯರುಗಳನ್ನು ವಜಾಗೊಳಿಸಬಹುದು. ಆಯೋಗದ ಆಯುಕ್ತರ ಅಧಿಕಾರದ ಅವಧಿ 5 ವರ್ಷಗಳು ಅಥವಾ ಅವರ ವಯಸ್ಸು 70 ವರ್ಷದವರೆಗೆ ಈ ಮುದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಬಹುದು. ಇತರ ಸದಸ್ಯರುಗಳು 5 ವರ್ಷಗಳ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರಬಹುದು. ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳು ಬಯಸಿದರೆ ಇವರನ್ನು ಮತ್ತೆ 5 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಮನ್ಯ ನೇಮಿಸಬಹುದು.

ಆಯೋಗದ ಕಾರ್ಯಗಳು

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಆಯೋಗದ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಆಯೋಗದ ರಚಿಸಲಾಯಿತು. ಇದರ ಕಾರ್ಯಗಳಾವುದೆಂದರೆ, ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸಂಶೋಧನೆ ನಡೆಸುವುದು.

ವೀನವ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ವಿವಿಧ ವರ್ಗದ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ವಿಚಾರ ಸಂಕಿರಣಗಳ ಮೂಲಕ ಜನರಲ್ಲಿ ಹಕ್ಕುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ಬೇಳೆ ಸುವುದು. ವೀನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯಿಂದಾಗಿ ತೊಂದರೆಗೊಳಗಾದವರು ದೂರ ಸಲ್ಲಿಸಿದರೇ ಅಥವಾ ಆಯೋಗ ಸ್ವಯಂ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ತೊಂದರೆಗೊಳಗಾದವರನ್ನು ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಿ ಸೂಕ್ತಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಜರುಗಿಸುತ್ತದೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಆಯೋಗವು ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ಆದ್ಯತೆ ವೇರೆಗೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವುದು. ಜನರ ಜೀವನದ ಸ್ವತಂತ್ರತೆಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದು. ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವ ಶಾಸನವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿಸುವುದು, ಮೌಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯ ನ್ಯಾಯ ದೊಜುವುದು. ವೀನವ ಅತ್ಯಾಭಾರದಂತಹವುಗಳನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಪರಿಶ್ವ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶ್ವ ವರ್ಗದವರ ಹುಂದುಕೊರತೆಗಳನ್ನು, ಮಹಿಳೆಯರು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಈ ಆಯೋಗವು ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಅಧಿಕಾರಗಳು

ಸಿವಿಲ್ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕಿರುವ ಸ್ವತಂತ್ರ ಅಧಿಕಾರದಂತೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಆಯೋಗವು ಸಹ ಎಲ್ಲಾ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಆಯೋಗವು ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿಯನ್ನು ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರವು ಈ ವರದಿಯನ್ನು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟನ ಎರಡು ಸಭೆಗಳಿಗೂ ಸಲ್ಲಿಸಿ, ಅದರಂತೆ ಯಾವ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಹೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ ಅಥವಾ ಎಂತಹ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಹೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಆಯೋಗ ಜನರ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಸ್ವಂತ ವಿಧಾನದ ನಿರ್ದೀಕಣೆ ನಿರ್ದೀಕಣೆ ತೊಂದರೆಗೊಳಗಾದವರಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಪರಿಹಾರ ದೊರಕಿಸಿಕೊಡುತ್ತದೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಆಯೋಗದ ಈಗಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾರು?

ರಾಜ್ಯ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಆಯೋಗ

ಏಪ್ರಿಲ್ 1997 ರಂದು ರಾಜ್ಯ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಆಯೋಗ ಸ್ಥಾಪಿಸಲುಟ್ಟಿತು.

ರಾಜ್ಯ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಆಯೋಗದ ರಚನೆ

ರಾಜ್ಯ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಆಯೋಗವು ಒಬ್ಬ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನೂ, ನಾಲ್ಕು ಸದಸ್ಯರುಗಳನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಹೈಕೋರ್ಟಿನ ನಿವೃತ್ತ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಕರು ಆಯೋಗದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿರುವರು.

ಹೈಕೋರ್ಟಿನ ನಿವೃತ್ತ ನ್ಯಾಯಾಧೀಕರೆಂಬರು ಆಯೋಗದ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.

ಜಿಲ್ಲಾ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ನಿವೃತ್ತ ನ್ಯಾಯಾಧೀಕರು ಆಯೋಗದ ಮತ್ತೊಂಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.

ವೀನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಂಪಾನ್‌ನ್ಯಾಬ್‌ವೆ ವೆರ್‌ವೆ ಇಬ್ಬರ್‌ ಸದಸ್ಯರುಗಳನ್ನೇ ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

ಆಯೋಗದ ಮುಖ್ಯ ಆಡಳಿತಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವರು. ತಮಿಳನಾಡು ನಲ್ಲಿ ಈ ಆಯೋಗದ ಮುಖ್ಯ ಕಭೇರಿಯು ಚಿನ್ನೆಟ್ ನಲ್ಲಿದೆ. ಭಾರತದ ಸಂಪಿಠಾನದ ಭಾಗ-III ರಲ್ಲಿ ದೃಢಪಡಿಸಿರುವ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಈ ಆಯೋಗ ವಿಜಾರಣೆ ನಡ್ವಣೆ ತೊಂದರೆಗೊಳಗಾದವರಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಪರಿಹಾರ ದೊರಕಿಸಿಕೊಡುತ್ತದೆ.

ತಮಿಳನಾಡು ರಾಜ್ಯ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಆಯೋಗದ ಈಗಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಯಾರು?

ರಾಜ್ಯ ಆಯೋಗದ ಸದಸ್ಯರುಗಳ ವಯಸ್ಸು 70 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಅಥವಾ 5 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದು. ಆಯೋಗದ ಸದಸ್ಯರು ಅಧಿಕಾರ ದೂರಪಯೋಗಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ರಾಜ್ಯದ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಅವರನ್ನು ಹುದ್ದೆಯಿಂದ ವಚಾಮಾಡಬಹುದು.

ರಾಜ್ಯ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಆಯೋಗದ ಕಾರ್ಯಗಳು

ಈ ಆಯೋಗವು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿಯನ್ನು ಕೇಳಿಸುವುದು. ಈ ವರದಿಯು ತಾವು ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಿದ ಕಾರ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸಿರುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಈ ವರದಿಯನ್ನು ಉಭಯ ಸಧನಗಳ ಮುಂದಿನ ಕ್ರಮಕ್ಕಾಗಿ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತದೆ.

ಜಿಲ್ಲಾ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು

ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯನ್ನು ತಡೆಯಲು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದೆ. ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸುತ್ತದೆ. ಕೆನಿಷ್ಟೆ ಏಳು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ವಕೀಲರಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿರುವ ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರಿ ವಕೀಲರನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾ ನ್ಯಾಯಾಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿ ನೇಮಿಸಲ್ಪಡುವರು. ಈ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಕುರಿತು ತ್ವರಿತ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಿ ತೊಂದರೆಗೊಳಿಸಿಕೊಂಡ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಪರಿಹಾರ ದೊರಕಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತವೆ.

ಮಹಿಳೆಯರ ಹಕ್ಕುಗಳು

ಭಾರತ ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ನಂತರ ಮಹಿಳೆಯರಿಗಾಗಿ ಹಲವು ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಜಾರಿ ವಾಡಿ ಅನ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಾಧನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿತು. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತಂದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಶಾಸನಗಳು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತಿವೆ.

1856 ರಲ್ಲಿ ಹಿಂದು ವಿಧವೆ ಮನರ್ ವಿವಾಹ ಕಾಯಿದೆ ಕಾನೂನು ಬಿಂದಿತು.

1955 ರಲ್ಲಿ ಹಿಂದು ವಿವಾಹ ಕಾಯಿದೆ ಮಹಿಳೆಯರ ಮದುವೆ ವಯಸ್ಸು 21 ವರ್ಷ ಎಂದು ನಿಗದಿಗೊಳಿಸಿದೆ.

1956 ರಲ್ಲಿ ಹಿಂದು ಉತ್ತರಾಧಿ ಕಾರಿ ಕಾಯಿದೆಯ ತಂದೆ ತಾಯಿಯರ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಮಾನ ಹಕ್ಕನ್ನು ನೀಡಿದೆ.

1961 ರಲ್ಲಿ ವರದಿಕ್ಕಿಣಿ ತಡೆ ಕಾಯಿದೆಯ ವರದಿಕ್ಕಿಣಿ ಬೇಕೆಂದು ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಒತ್ತಾಯಿಸುವುದು ಕರಿಣಾದ ಶಿಕ್ಷಾರ್ಥ ಅಪರಾಧವಾಗಿದೆ.

ತಮಿಳುನಾಡು ಸರ್ಕಾರ, ಹಿಂದು ವಿವಾಹ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು 1967 ರಲ್ಲಿ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಿ ಆತ್ಮಗೌರವ ವಿವಾಹವನ್ನು ಕಾನೂನು ಬಧಿಸಿದೆ. ವಿವಾಹವೆಂದು ಅಂಗೀಕರಿಸಿತು.

1997ರಲ್ಲಿ ತಮಿಳುನಾಡು ಸರ್ಕಾರ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಜುಡಾಯಿಸುವುದನ್ನು ತಡೆಯಲು ಕಾನೂನನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿತು. ಇದಲ್ಲದೆ 1999 ರಲ್ಲಿ ತಮಿಳುನಾಡು ಸರ್ಕಾರ ಮಹಿಳೆಯರ ಅಶ್ಲೀಲ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ನಿಯತಕಾಲಿಕೆ, ಪತ್ರಿಕೆ ಮತ್ತು ದಿನಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವುದನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿತು.

ಹೀಗೆ ಮಹಿಳೆಯರ ಕ್ಷೇಮ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಹಲವಾರು ಕಾಯಿದೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿರುವುದು ಸ್ವಾಗತಾರ್ಥವಾದುದಾಗಿದೆ.

ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಕ್ಷೇಮ ಕಾಯಿದೆ

ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಮಿಕರ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಹಲವಾರು ಕಾಯಿದೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದೆ. 1948 ರ ಕ್ರೇಗಾರಿಕಾ ಕಾಯಿದೆ, 1951 ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಕಾಯಿದೆ, 1952 ರ ಗಣೆ ಕಾಯಿದೆಗಳು ಪುರುಷರು, ಮಹಿಳೆ ಕಾರ್ಮಿಕರೆಂದು ಬೇರೆಡಿಸಿದೆ ಸಮಾನ ವೇತನ ಪಡೆಯಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿತು. 1961 ರ ಮಹಿಳೆಯರ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಹರಿಗೆ ಹಿತ ಕಾಯಿದೆ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಗಭೀರಾ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಹರಿಗೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹರಿಗೆಯ ರಜೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ವೇತನವನ್ನು ನೀಡುವಂತೆ ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಮಾರ್ಚ್ 8 ರಂದು ಅಂತರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಹಿಳಾ ದಿನವನ್ನಾಗಿ ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ವಂಹಿಳೆಯರು ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ದೃಢೀಕರಿಸಲು 1995 ರಲ್ಲಿ ಜೀನಾದ ರಾಜಧಾನಿ ಬೀಜಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವದ ಮಹಿಳೆಯರೆಲ್ಲರು ಒಂದುಗೂಡಿ “ಮಹಿಳಾ ಹಕ್ಕುಗಳು, ಮಾನವ

ಹಕ್ಕುಗಳೇ, ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳು ಮಹಿಳಾ ಹಕ್ಕುಗಳಿಂದ ಫೋಷಿಸಿದರು.”

ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯು 1978 ನೇ ವರ್ಷವನ್ನು
ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಹಿಳಾ ವರ್ಷವೆಂದು
ಘೋಷಿಸಿತು

ಮಹಿಳೆಯರ ಸಂಘಗಳು

ಮಹಿಳೆಯರ ಹಿತ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಭಾರತ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘ, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘ ಮತ್ತು ಮಹಿಳಾ ಹಕ್ಕು ಸಂಘಟನೆಗಳು ಮುಂತಾದವರು ಹೋರಾಟ ನಡೆಸುತ್ತಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲದೆ ಸರ್ಕಾರೆತರ ಸ್ವಯಂ ಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಾದ ಲಯನ್ ಸಂಸ್ಥೆ, ರೋಟರಿ ಸಂಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಇನ್ನೂರ್ ವೀಲ್ ಸಂಸ್ಥೆ ಮುಂತಾದವು ಮಹಿಳೆಯರ ಹಿತ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸುತ್ತಿವೆ.

ಮಹಿಳೆ ಹಕ್ಕುಗಳು

ಮಹಿಳೆ ಹಕ್ಕಿನ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನವು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಕಾಯಿದೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ, ಏಧಿ 39 (F) ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರತ ತ್ವರಿತ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿಯೂ, ಆರೋಗ್ಯವಾಗಿ ಜೀವಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಒದಗಿಸಿದೆ. ಏಧಿ 45 ರಂತೆ ಸರ್ಕಾರವು 14 ವರ್ಷದೊಳಗಿನ ಎಲ್ಲಾ ಮಹಿಳೆಗೂ ಉಚಿತ ಹಾಗೂ ಕಡ್ಡಾಯ ಶ್ರೀಕೃಂಜವನ್ನು ಕೊಡಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ಏಧಿ 24 ರಂತೆ ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿದೆ. ಚಿಕ್ಕ ವಯಸ್ಸಿನ ಮಹಿಳೆ ಅನೀತಿ ಕಾರ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ 1986 ರಲ್ಲಿ ಕಾಯಿದೆಯೊಂದನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಅವರನ್ನು ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಅವರ ತಪ್ಪಿ ನಡೆವಳಿಕೆಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಜೀವಿಸಲು ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿತು.

ವಿಶ್ವ ಸಂಸ್ಥೆಯು 1979 ನೇ ವರ್ಷ ಅಂತರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಹಿಳೆ ವರ್ಷವನ್ನಾಗಿ ಘೋಷಿಸಿದೆ.

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮಹಿಳೆ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಹಲವಾರು ಕಾಯಿದೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದರೂ ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಯು ಇಂದಿಗೂ ಆರದ ಗಾಯಿದಂತೆಯೇ ಇದೆ. ದೂರದರ್ಶನ, ರೇಡಿಯೋ, (ಬಾನುಲಿ) ಸರ್ವಾಚಾರ ಪತ್ರಿಕೆ ಮತ್ತು ನಿಯತಕಾಲಿಕೆಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕ-ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅಂತ್ಯಗೊಳಿಸಲು ಸರ್ಕಾರವು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಸರ್ಕಾರವು ಪೋಷಕರಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆನ್ನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಡ! ಶಾಲೆಗೆ ಕಳುಹಿಸು! ಎಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ.

ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನಾಗಿಸಲು ಮಾನವನ ಹುಟ್ಟಿನಿಂದಲೇ ಅವನ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಕಾಯಿದೆ ಜನರು ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರ ಜೊತೆಗೂಡಿ ಶ್ರಮಿಸಿದರೆ ನಾಳಿನ ಜಗತ್ತು ಪ್ರಜ್ಞಲಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

ಅಭ್ಯಾಸ

I) ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

- _____ನ್ನು ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ದಿನವಾಗಿ ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಅ) ಡಿಸೆಂಬರ್ 10	ಆ) ಡಿಸೆಂಬರ್ 14	ಇ) ಡಿಸೆಂಬರ್ 20
----------------	----------------	----------------
- ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಆಯೋಗ _____ ರಲ್ಲಿ ಸಾಫಿಸಲಬ್ಬಿತು.

ಅ) 1990	ಆ) 1993	ಇ) 1998
---------	---------	---------
- ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಆಯೋಗದ ಸದಸ್ಯರುಗಳ ಅಧಿಕಾರದ ಅವಧಿ _____ ವರ್ಷಗಳು.

ಅ) 6	ಆ) 10	ಇ) 5
------	-------	------

4. ಕ್ರಿ.ಶ. 1995 ರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವ ಮಹಿಳೆಯರು _____ ನಲ್ಲಿ ಒಂದುಗೂಡಿದ್ದರು.
 ಅ) ಬೀಜಿಂಗ್ ಆ) ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್ ಇ) ನವದೆಹಲೆ

II) ಬಿಷ್ಟು ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ತುಂಬಿರಿ.

1. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಆಯೋಗದ ಮುಖ್ಯ ಕಛೇರಿ _____ ಯಲ್ಲಿದೆ.
2. ರಾಜ್ಯ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಆಯೋಗದ ಸದಸ್ಯರುಗಳನ್ನು _____ ಮಾತ್ರ ವಚಾಗೊಳಿಸಬಹುದು.
3. ಅಂತರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಹಿಳಾ ದಿನವನ್ನಾಗಿ ಆಚರಿಸುವ ದಿನ _____.

III) ಹೊಂದಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

1. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಆಯೋಗ	1997
2. ರಾಜ್ಯ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಆಯೋಗ	1945
3. ವಿಶ್ವ ಸಂಸ್ಥೆ	1955
4. ಹಿಂದೂ ವಿವಾಹ ಕಾಯಿದೆ	1993

IV) ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.

1. ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳು ಎಂದರೇನು ?
2. ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯನ್ನು ತಡೆಯಲು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಕ್ರಮಗಳು ಯಾವುವು ?
3. ನಾಗರಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಹೇಸರಿಸಿ.
4. ಮಹಿಳೆಯರಿಗಾಗಿರುವ ಅನ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿರುವ ಕಾಯಿದೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.

V) ವಿವರವಾಗಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.

1. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಆಯೋಗದ ಅಧಿಕಾರಗಳು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
2. ರಾಜ್ಯ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಆಯೋಗದ ಅಧಿಕಾರಗಳು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಜ್ಞಾನ ಪ್ರಯೋಗ

ರಚನಾತ್ಮಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

1. ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಾತಾವರಣಕ್ಕೆ, ಸಾಪ್ತಾಹಿಕ, ಪಾಕ್ಷಿಕ ಮತ್ತು ಮಾಸಿಕ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ನಿನ್ನ ಕಿರುಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಅಂಟಿಸುವುದು.
2. ಮಹಿಳಾ ಹಕ್ಕುಗಳು ಮತ್ತು ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸುವ ಭಿತ್ತಿಪತ್ರಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಬೇಕು.
3. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಯೂನಿಸೆಫ್ (UNICEF) ನ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಬಿಂಧ ಬರೆ.

ನ್ಯಾ
ಷನ್‌
ಫ್ರೆಂಚ್

‘ನನ್ನಂದ ಸಾಧ್ಯ, ನಾನು ಮಾಡಿದೆ’

(‘I can, I did’)

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಚಟುವಟಿಕೆ ದಾಖಲೆ

విషయ :

